

Επίσημη Εφημερίδα C 141

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

53ο έτος
29 Μαΐου 2010

Ανακοίνωση αριθ.	Περιεχόμενα	Σελίδα
I	Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις	
	ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	
	Επιτροπή των Περιφερειών	
	82η σύνοδος ολομέλειας της 3ης και 4ης Δεκεμβρίου 2009	
2010/C 141/01	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα δέσμη μέτρων «βελτίωση της νομοθεσίας 2007-2008»	1
2010/C 141/02	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα το μέλλον της στρατηγικής της Λισσαβόνας μετά το 2010	5
2010/C 141/03	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για τις «νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας — πρόβλεψη και κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας και των αναγκών σε δεξιότητες»	11
2010/C 141/04	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «οι απόψεις των περιφερειών στο πλαίσιο της ανάπτυξης του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας — η παιδεία στα μέσα επικοινωνίας στα πλαίσια της εκπαιδευτικής πολιτικής της ΕΕ»	16
2010/C 141/05	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα: «υποδομές ΤΠΕ για την ηλεκτρονική επιστήμη-στρατηγική για την E&A, την καινοτομία και την έρευνα ΤΠΕ για μελλοντικές και αναδυόμενες τεχνολογίες στην Ευρώπη»	22
2010/C 141/06	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα διάλογος πανεπιστημίων-επιχειρήσεων	27
2010/C 141/07	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Αειφόρο μέλλον για τις μεταφορές: προς ένα ενοποιημένο, καθοδηγούμενο από την τεχνολογία και εύχρηστο σύστημα μεταφορών»	31
2010/C 141/08	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα Πράσινη Βίβλος — Μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και ένα βιώσιμο μέλλον για την υδατοκαλλιέργεια	37

EL

Τιμή:
4 EUR

(Συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

2010/C 141/09	Γνωμοδότηση Πρωτοβουλίας της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η δασική πολιτική της ΕΕ υπό το φως των στόχων 20/20/20»	45
---------------	--	----

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

Επιτροπή των Περιφερειών

82η σύνοδος ολομέλειας της 3ης και 4ης Δεκεμβρίου 2009

2010/C 141/10	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για την «Καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας» και την «Πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και την προστασία των θυμάτων»	50
2010/C 141/11	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Περιορισμός της χρήσης επικίνδυνων ουσιών σε ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (ΗΗΕ) και επεξεργασία των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)»	55

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

82η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ 3ης ΚΑΙ 4ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα δέσμη μέτρων «βελτίωση της νομοθεσίας 2007-2008»

(2010/C 141/01)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- Υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαθέτουν τόσο αποκλειστικές όσο και συντρέχουσες αρμοδιότητες παροχής δημόσιων υπηρεσιών και συμβολής στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της τοπικής τους κοινότητας· επομένως, η πλήρης συμμετοχή τους στα αρχικά στάδια της κατάρτισης της νομοθεσίας της ΕΕ και στην επιτόπια εφαρμογή της είναι απαραίτητη για τη λειτουργία του δημοκρατικού βίου της ΕΕ.
- Αναγνωρίζει ότι έχει σημειωθεί πρόοδος σε αυτό τον τομέα και επικροτεί τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε αυτό το έργο, η οποία έχει αποδώσει απτά αποτελέσματα, θεωρεί όμως ότι είναι δυνατές και αναγκαίες περαιτέρω βελτιώσεις.
- Θεωρεί ότι οι αρχές της επικουρικότητας και αναλογικότητας, καθώς και η χρήση της εκτίμησης επιπτώσεων είναι βασικά στοιχεία για την προώθηση του μοντέλου πολυεπίπεδης διακυβέρνησης στην ΕΕ και θα είναι πολύ ωφέλιμες για την οικονομική ανάπτυξη των περιφερειών και την εδαφική συνοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως συνόλου. Υπενθυμίζεται ότι η Συνθήκη προβλέπει τη λήψη αποφάσεων σε επίπεδο όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον πολίτη, το οποίο δεν είναι πάντοτε αυτό της κεντρικής κυβέρνησης. Η αρχή της επικουρικότητας πρέπει λοιπόν να γίνει αντιληπτή ως θεμέλιο για την καλύτερη ανταπόκριση στις ανάγκες των πολιτών από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και για περισσότερη αποτελεσματικότητα στη λήψη αποφάσεων.
- Θεωρεί ότι οι αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στις τοπικές και περιφερειακές αρχές, για παράδειγμα στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, με τρόπους τους οποίους δεν πρόβλεψε η αρχική νομοθεσία.
- Εκφράζει τέλος την ανησυχία της για τη συνεχιζόμενη τάση των κρατών μελών να δυσχεραίνουν και να καθιστούν πιο περίπλοκη τη νομοθεσία της ΕΕ κατά τη μεταφορά της στην εθνική νομοθεσία (φαινόμενο κανονιστικού υπερθεματισμού).

Εισηγητής: Λόρδος Graham Torpe (UK/ALDE) Μέλος του δημοτικού συμβουλίου του Sutton του Λονδίνου

Έγγραφα αναφοράς

Έγγραφο εργασίας της Επιτροπής - Δεύτερη έκθεση προόδου σχετικά με τη στρατηγική για την απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος

COM(2008) 33 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Δεύτερη στρατηγική επισκόπηση για τη βελτίωση της νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

COM(2008) 32 τελικό

Έκθεση της Επιτροπής για την επικουρικότητα και την αναλογικότητα - (15η έκθεση «Βελτίωση της νομοθεσίας» για το 2007)

COM(2008) 586 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Τρίτη στρατηγική επισκόπηση για τη βελτίωση της νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

COM(2009) 15 τελικό

Έγγραφο εργασίας της Επιτροπής - Τρίτη έκθεση προόδου σχετικά με τη στρατηγική για την απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος

COM(2009) 17 τελικό

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. Συνεχίζει να συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ για τη βελτίωση της νομοθεσίας σε όλα τα επίπεδα στην ΕΕ σε πνεύμα αληθινής πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

2. Αναγνωρίζει ότι έχει σημειωθεί πρόοδος σε αυτό τον τομέα και επικροτεί τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε αυτό το έργο, η οποία έχει αποδώσει απτά αποτελέσματα, θεωρεί όμως ότι είναι δυνατές και αναγκαίες περαιτέρω βελτιώσεις.

3. Υπενθυμίζει την πολύτιμη συμβολή που προσέφερε η κ. Maij-Weggen, εξ ονόματος της ΕΤΠ, ως μέλος-παρατηρητής της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου για τη Μείωση του Διοικητικού Φόρτου· στο πλαίσιο αυτό, η ΕΤΠ επανέλαβε τη θέση της ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές και η ΕΤΠ βρίσκονται στην πλέον κατάλληλη θέση για να συμβάλουν στη βελτίωση της νομοθετικής διαδικασίας της ΕΕ, ιδίως λόγω του σημαντικού τμήματος της νομοθεσίας της ΕΕ που εφαρμόζεται σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο και του αντικτύπου της στην καθημερινή ζωή των πολιτών.

4. Επικροτεί το άνοιγμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά την προετοιμασία νέων προτάσεων, τη διαβούλευσή της με τους ενδιαφερόμενους φορείς, ακόμη και εκτός των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και ιδιαίτερα με τις αντιπροσωπευτικές ευρωπαϊκές ενώσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και την ενθουσιώδη εφαρμογή εκ μέρους της του «διαρθρωμένου διαλόγου» που επιτεύχθηκε με τη διαμεσολάβηση της Επιτροπής των Περιφερειών. Είναι σημαντικό οι μηχανισμοί διαβούλευσης να είναι προσίτιοι και διαφοροποιημένοι προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι κατά

τη χάραξη των κοινοτικών πολιτικών θα λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις ευρύτερου και πιο αντιπροσωπευτικού τμήματος της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης: με τον τρόπο αυτό η διαδικασία λήψης αποφάσεων θα καταστεί πιο ισορροπημένη και αποτελεσματικότερη η εφαρμογή των αποφάσεων αυτών κυρίως στις περιπτώσεις στις οποίες οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι αρμόδιες για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας.

5. Υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαθέτουν τόσο αποκλειστικές όσο και συντρέχουσες αρμοδιότητες παροχής δημόσιων υπηρεσιών και συμβολής στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της τοπικής τους κοινότητας· επομένως, η πλήρης συμμετοχή τους στα αρχικά στάδια της κατάρτισης της νομοθεσίας της ΕΕ και στην επιτόπια εφαρμογή της είναι απαραίτητη για τη λειτουργία του δημοκρατικού βίου της ΕΕ.

6. Θεωρεί ότι οι αρχές της επικουρικότητας και αναλογικότητας, καθώς και η χρήση της εκτίμησης επιπτώσεων είναι βασικά στοιχεία για την προώθηση του μοντέλου πολυεπίπεδης διακυβέρνησης στην ΕΕ και θα είναι πολύ ωφέλιμες για την οικονομική ανάπτυξη των περιφερειών και την εδαφική συνοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως συνόλου. Υπενθυμίζεται ότι η Συνθήκη προβλέπει τη λήψη αποφάσεων σε επίπεδο όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον πολίτη, το οποίο δεν είναι πάντοτε αυτό της κεντρικής κυβέρνησης. Η αρχή της επικουρικότητας πρέπει λοιπόν να γίνει αντιληπτή ως θεμέλιο για την καλύτερη ανταπόκριση στις ανάγκες των πολιτών από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και για περισσότερη αποτελεσματικότητα στη λήψη αποφάσεων.

7. Υπογραμμίζει εκ νέου τη δέσμευσή της να συμβάλει στην ευαισθητοποίηση όσον αφορά την αρχή της επικουρικότητας. Σχετικά με αυτό, χρήσιμο εργαλείο είναι το Δίκτυο Παρακολούθησης της Επικουρικότητας, όχι μόνον λόγω της δέσμευσης που έχουν αναλάβει οι εταίροι να παρακολουθούν την εφαρμογή της αρχής

της επικουρικότητας, αλλά και ενόψει της δυνατότητας που του δίνεται να γίνει εργαστήριο για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών κατά την εφαρμογή της επικουρικότητας και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

8. Χαιρετίζει τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να τηρήσει την αρχή της αναλογικότητας, κατά την άσκηση των νομοθετικών και κανονιστικών της αρμοδιοτήτων, συνδράμοντας έτσι στην κατάργηση πολλών νομοθετικών πράξεων με την υποβολή μεγάλου αριθμού προτάσεων κωδικοποίησης. Επισημαίνει ότι 48 προτάσεις απλούστευσης εγκρίθηκαν τελικά από τους συν-νομοθέτες. Στο σημείο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι δεν πρόκειται μόνο για τον αριθμό των προτάσεων απλούστευσης αλλά και για την πραγματική μείωση του διοικητικού φόρτου στην πράξη.

9. Θεωρεί ότι με την εξέταση της ανάγκης παρέμβασης σε επίπεδο ΕΕ και των ενδεχόμενων επιπτώσεων λόγω ορισμένων επιλογών πολιτικής, οι εκτιμήσεις επιπτώσεων θα οδηγήσουν σε βελτιώσεις και στην απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος. Μια αποτελεσματική και βιώσιμη μέτρηση *ex ante* ενός νέου κανονισμού της ΕΕ δεν είναι μόνο σημαντική για την επίτευξη καθαρής μείωσης, αλλά και ουσιαστικής σημασίας για τη διατήρηση του διοικητικού φόρτου σε χαμηλά επίπεδα. Εντούτοις, η ΕτΠ εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι οι μετέπειτα τροπολογίες και τροποποιήσεις στις νομοθετικές προτάσεις από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορεί να έχουν ευρύ αντίκτυπο στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές ο οποίος μπορεί να μην έχει προβλεφθεί πλήρως από τους λαμβάνοντες τις πολιτικές αποφάσεις.

10. Θεωρεί ότι οι αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στις τοπικές και περιφερειακές αρχές, για παράδειγμα στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, με τρόπους τους οποίους δεν πρόβλεψε η αρχική νομοθεσία.

11. Θεωρεί ότι, αν η ΕΕ επιθυμεί να γίνει πιο διάφανη και να ανταποκριθεί καλύτερα στις ανησυχίες του κοινού, θα έχει αποφασιστική σημασία να διατυπωθεί η κοινοτική νομοθεσία με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνεται αντιληπτή από αυτούς στους οποίους απευθύνεται. Η Επιτροπή των Περιφερειών παρακινεί λοιπόν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διατυπώνει τα κείμενά της κατά τρόπο που θα τα καταστήσει σαφέστερα, πιο συνεκτικά και ανεπίδεκτα παρερμηνείας, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή τους στα κράτη μέλη. Αυτή η αξίωση είναι ακόμα πιο σημαντική αφού τα κείμενα που τελικά υιοθετούνται είναι πολλές φορές αποτέλεσμα συμβιβασμών και δεν είναι πάντα εύκολο να μεταφερθούν στις εθνικές νομοθεσίες.

12. Εν προκειμένω, αναγνωρίζει ότι οι περισσότερες από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και οι πολίτες τους δεν θα έρθουν αντιμέτωποι με το δίκαιο της ΕΕ αλλά με την μεταφορά του στην εθνική νομοθεσία. Επομένως, υπάρχει η ανάγκη για όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης να απλοποιήσουν, να διασφαλίσουν τη συνοχή και να εξηγήσουν τους νέους κανονισμούς και πολιτικές.

13. Εκφράζει επίσης την ανησυχία της για τη συνεχιζόμενη τάση στα κράτη μέλη να δυσχεραίνουν και να καθιστούν πιο περίπλοκη τη νομοθεσία της ΕΕ κατά τη μεταφορά της στην εθνική νομοθεσία (φαινόμενο κανονιστικού υπερδρασμού).

14. Τέλος, αν και δίνεται εύλογα πολλή έμφαση στην αξιολόγηση των επιπτώσεων *ex ante*, οι αξιολογήσεις *ex post* οι οποίες συγκρίνουν το αναμενόμενο αποτέλεσμα με το πραγματικό, δεν πρέπει να παραμελούνται ως μέρος της συνολικής προσπάθειας για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Οι περισσότερες από τις νέες προτάσεις αναφέρονται στην τροποποίηση ή συμπλήρωση του κοινοτικού κεκτημένου. Στα πλαίσια της αναγκαίας και συνεχούς ενη-

μέρωσης της νομοθεσίας, για την κατάρτιση νέων προτάσεων πρέπει να συνεκτιμώνται οι εμπειρίες που αποκτούν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές κατά την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Προετοιμασία νέων κανονισμών: διαβούλευση

15. Ζητά από τα όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν μεγαλύτερη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στη διαδικασία για την προετοιμασία και οριστικοποίηση της νομοθεσίας της ΕΕ, σε βαθμό ανάλογο προς τις εξουσίες τους, με απώτερο στόχο την ενίσχυση της δημοκρατικής νομιμότητας της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Τονίζει παράλληλα ότι οι περιφέρειες με νομοθετικές αρμοδιότητες ενδιαφέρονται όλως ιδιαιτέρως να συμμετέχουν, δεδομένου ότι στα πλαίσια του εκάστοτε πεδίου αρμοδιοτήτων τους, έχουν υποχρέωση να μεριμνούν για την εφαρμογή των κοινοτικών νομοθετικών κανόνων. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕτΠ είναι ο καλύτερος εκφραστής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην προσπάθειά τους να συμμετάσχουν στη νομοθετική διαδικασία. Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών έχουν πρακτική πείρα και λεπτομερή γνώση των τοπικών συνθηκών, γι' αυτό βρίσκονται στην καταλληλότερη θέση για να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο και την αποτελεσματικότητα της νομοθεσίας.

16. Τονίζει την ανάγκη για τη διενέργεια διαβουλεύσεων σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων, δηλαδή τόσο σε επίπεδο Ε.Ε. όσο και εντός των κρατών μελών. Για τη διενέργεια διαβουλεύσεων με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, πρέπει να αναπτυχθούν αξιόπιστες διαδικασίες.

17. Εφιστά την προσοχή στην αυξανόμενη σημασία του προπαρασκευαστικού σταδίου της νομοθετικής διαδικασίας στην Ε.Ε.. Με τη διενέργεια καλύτερων αναλύσεων και διαβουλεύσεων σε αυτό το πρώτο στάδιο, η Ε.Ε. μπορεί να ενισχύσει τις δυνατότητες που διαθέτει για τη θέσπιση αποτελεσματικότερης νομοθεσίας, η οποία θα είναι στη συνέχεια ευκολότερο να εφαρμοστεί στα πλαίσια των διαφορετικών συνθηκών που επικρατούν στα επιμέρους κράτη μέλη.

Προετοιμασία νέων νομοθετικών ρυθμίσεων: αξιολόγηση των επιπτώσεων

18. Υπογραμμίζει εκ νέου τη δέσμευσή της να συμβάλει στην αξιολόγηση των επιπτώσεων των νέων νομοθετικών προτάσεων οι οποίες έχουν μείζονα τοπικό και περιφερειακό αντίκτυπο. Στις περιπτώσεις που οι νέες προτάσεις αφορούν τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, πρέπει να συνεκτιμώνται κατά την αξιολόγηση του αντίκτυπου τα πορίσματα από την αξιολόγηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, έτσι ώστε να επιτευχθεί ο άμεσος συσχετισμός της εκ των προτέρων με την εκ των υστέρων αξιολόγηση του αντίκτυπου της νομοθεσίας.

19. Δεδομένου ότι η αξιολόγηση των επιπτώσεων απαιτεί χρόνο και σημαντικούς πόρους, κατά τον σχεδιασμό πρέπει να λαμβάνονται όσο το δυνατόν περισσότερο υπόψη οι μελλοντικές προοπτικές, ώστε να καταστεί δυνατός ο διμερής προσδιορισμός των θεμάτων προτεραιότητας, βάσει της ετήσιας στρατηγικής χάραξης πολιτικής καθώς και του προγράμματος εργασιών και του νομοθετικού προγράμματος της Επιτροπής, ενδεχομένως στο πλαίσιο ετήσιας σύζήτησης τεχνικού χαρακτήρα. Επιπροσθέτως, οι γενικές διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πρέπει να ενθαρρυνθούν ώστε να επικοινωνούν άμεσα με την ΕτΠ όταν κρίνουν ότι οι εργασίες τους για την αξιολόγηση των επιπτώσεων πρέπει να εμπλουτισθούν με στοιχεία για τις περιφερειακές επιπτώσεις των σχεδιαζόμενων πρωτοβουλιών.

20. Στα πλαίσια της αξιολόγησης του αντίκτυπου, ζητά να ληφθούν υπόψη οι περιφέρειες με νομοθετικές αρμοδιότητες και να αποφευχθούν κοινοτικές ρυθμίσεις οι οποίες να οδηγούν στη μετάθεση των αρμοδιοτήτων αυτών στις κεντρικές κυβερνήσεις.

21. Ζητά από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να τηρούν επακριβώς τη διοργανική συμφωνία του 2003 για βελτίωση της νομοθεσίας όταν τροποποιούν νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής που επιφέρουν νέες διοικητικές και δημοσιονομικές επιβαρύνσεις για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Η ΕτΠ και η ΕΟΚΕ πρέπει να συμμετέχουν σε κάθε αναθεώρηση της διοργανικής συμφωνίας.

22. Εκφράζει την ικανοποίησή της για την εκπροσώπησή της από την κυρία Maij-Weggen (PPE/NL) στην Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για τη Μείωση του Διοικητικού Φόρτου. Συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ζητήσει επίσημα τη γνωμοδότηση της ΕΤΠ σχετικά με την αξιολόγηση των εργασιών αυτής της Ομάδας πριν από τη λήξη της θητείας της (Αύγουστος 2010), προκειμένου να επιτραπεί στην ΕΤΠ να κοινοποιήσει σε όλες τις τοπικές και περιφερειακές αρχές της ΕΕ τα αποτελέσματα των εργασιών για τα ζητήματα που τις αφορούν.

Εφαρμογή και μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

23. Χαιρετίζει την πρόθεση μείωσης των περιττών επιβαρύνσεων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ενίσχυσης της χρήσης της τεχνολογίας των πληροφοριών· ένας από τους στόχους απλούστευσης του ρυθμιστικού περιβάλλοντος της Ένωσης πρέπει να είναι η απλοποίηση και αύξηση της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας, καθιστώντας την έτσι περισσότερο «προσαρμοσμένη στον χρήστη».

24. Αναγνωρίζει ότι η βελτίωση της νομοθεσίας συνεπάγεται την τακτική αξιολόγηση των κανόνων. Γι αυτό και η νομοθεσία της ΕΕ πρέπει να περιλαμβάνει συγκεκριμένες διατάξεις περί αξιολόγησης, έτσι ώστε να μπορούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι να γνωστοποιούν τις εμπειρίες τους με τις συνέπειές στην πράξη, την εφαρμογή και την τήρηση της εκάστοτε νομοθεσίας.

25. Ζητά από τις περιφέρειες που διαθέτουν νομοθετικές εξουσίες να αναγνωρίσουν ότι μπορούν να αντλήσουν σημαντικά οφέλη διαδραματίζοντας πιο ενεργό ρόλο κατά τη διαπραγμάτευση και μεταφορά της νομοθεσίας της ΕΕ. Σημαντικό ρόλο όμως διαδραματίζουν και άλλες τοπικές και περιφερειακές αρχές. Προτρέπει επίσης τα κράτη μέλη να προωθήσουν στο μέτρο του δυνατού αυτού του είδους τη συμμετοχή.

26. Υπογραμμίζει ότι τα ευρωπαϊκά εδαφικά σύμφωνα όπως οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας, (ΕΟΕΣ) θα αυξήσουν την εδαφική συνοχή και την ευελιξία των πολιτικών με σημαντικό

τοπικό αντίκτυπο. Δεδομένου ότι οι ΕΟΕΣ είναι όργανα με νομική προσωπικότητα και δίνουν τη δυνατότητα στους εταίρους να δημιουργήσουν ένα σταθερό νομικό πλαίσιο για την εδαφική συνεργασία, θα εξασφαλίσουν μεγαλύτερο βαθμό πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και θα βελτιώσουν τη νομοθεσία σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο σε όλη την Ευρώπη.

27. Ζητά από τα κράτη μέλη να αυξήσουν τις προσπάθειές τους για την απλούστευση της εθνικής νομοθεσίας και την ορθή και έγκαιρη μεταφορά των κοινοτικών οδηγιών. Κατά τη διαδικασία αυτή θα πρέπει να διαβουλευούνται με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και να λαμβάνουν υπόψη τις συστάσεις και τις προτάσεις τους.

28. Ζητά εκ νέου από τους εθνικούς νομοθέτες να απέχουν από τον «κανονιστικό υπερθεματισμό» κατά τη μεταφορά της νομοθεσίας της ΕΕ στο δίκαιο των κρατών μελών. Στους συνοπτικούς πίνακες σχετικά με την ορθή και έγκαιρη εφαρμογή των οδηγιών της ΕΕ, η Επιτροπή θα μπορούσε να αναφέρει τα κράτη μέλη που επέλεξαν να αναλάβουν περισσότερες υποχρεώσεις.

29. Υπογραμμίζει ότι Επιτροπή και το Δικαστήριο πρέπει να συνεκτιμούν τον αντίκτυπο των αποφάσεων του Δικαστηρίου για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές.

30. Ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προσδιορίσει επακριβώς τις συγκεκριμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτρέπονται ή όχι οι κρατικές ενισχύσεις, με έμφαση σε εκείνα τα θέματα και τις καταστάσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των τοπικών και των περιφερειακών αρχών.

Επικοινωνία

31. Ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να χρησιμοποιήσει πιο προσανατολισμένη προς τους πολίτες προσέγγιση κατά την παρουσίαση της ατζέντας για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Οι προσπάθειες και η επικοινωνία πρέπει να επικεντρωθούν κατά προτεραιότητα στους τομείς στους οποίους οι πολίτες προσδίδουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία.

32. Συνιστά τη χρήση σαφέστερης διατύπωσης κατά τη σύνταξη των οδηγιών: αυτό θα μειώσει τις πιθανότητες παρερμηνείας που μπορούν να οδηγήσουν σε καθυστερημένη ή εσφαλμένη μεταφορά.

33. Αναγνωρίζει ότι οι εθνικοί νομοθέτες καθώς και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, όπως και οι αντιπροσωπευτικές ενώσεις τους οφείλουν να γνωστοποιούν όσο το δυνατό καλύτερα τη νέα νομοθεσία σε εκείνους που καλούνται να την εφαρμόσουν και στους απλούς πολίτες.

Βρυξέλλες, 3 Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα το μέλλον της στρατηγικής της Λισσαβόνας μετά το 2010

(2010/C 141/02)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ:

- εκτιμά ότι πρέπει να επιτευχθεί υψηλή ποιότητα ζωής εντός των **βιώσιμων ορίων που θέτει ένας πεπερασμένος πλανήτης** ⁽¹⁾, και να βασίζεται στην εδραίωση μίας κοινωνικά συνεκτικής και δίκαιης κοινωνίας, στην οποία βελτιστοποιείται η αξία και η συμβολή κάθε ατόμου και ομάδας, ενώ τα κίνητρα και τα μέτρα στήριξης επικεντρώνονται στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και στην οικοδόμηση βιώσιμης οικονομίας·
- υπογραμμίζει τη σημασία μιας επαρκώς χρηματοδοτούμενης, πανευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής, στην οποία συμμετέχουν όλες οι περιφέρειες της Ευρώπης, ως βασικού παράγοντα που στηρίζει την εφαρμογή της νέας Στρατηγικής και απορρίπτει οιαδήποτε κίνηση για την επανειδίκευση των Διαρθρωτικών Ταμείων ή την αφαίρεση της περιφερειακής διάστασης από την πολιτική συνοχής κατά την αναθεώρηση του μελλοντικού προϋπολογισμού της ΕΕ·
- σημειώνει ότι η πολιτική συνοχής της ΕΕ χαρακτηρίζεται από εδραιωμένη **δομή πολυεπίπεδης διακυβέρνησης** για την υλοποίηση των προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων και **εκτιμά ότι η νέα Στρατηγική πρέπει να κάνει χρήση των εν λόγω υφιστάμενων δομών συνεργασίας**, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι σημερινές αδυναμίες στις κυβερνητικές δομές. Η ρητή ευθυγράμμιση των κυβερνητικών δομών με τα περιφερειακά προγράμματα στην πολιτική συνοχής της ΕΕ αποτελεί έναν άκρως αποτελεσματικό τρόπο για τη διασφάλιση της από κοινού χάραξης πολιτικών·
- καλεί τους ηγέτες της ΕΕ να θέσουν ως ύψιστη προτεραιότητα την **ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης στην πράσινη οικονομία**, ούτως ώστε να μπορέσει η ΕΕ να αναλάβει ηγετικό ρόλο στη μεταμόρφωση της παγκόσμιας οικονομίας με βάση ένα υγιές και βιώσιμο πλαίσιο. Συγκεκριμένα, τούτο σημαίνει την καθοδήγηση βάσει παραδείγματος, την κατά προτεραιότητα πραγματοποίηση επενδύσεων στις νέες πράσινες τεχνολογίες, στην Ε&Α, συμπεριλαμβανομένων της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας, της ενεργειακής αποδοτικότητας, των βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και κατανάλωσης, των ΤΠΕ και των ευρωζωνικών υποδομών σε απομακρυσμένες κοινότητες, καθώς και την προώθηση της προστασίας και της διατήρησης του περιβάλλοντος. Τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, τα ερευνητικά κέντρα και οι ΜΜΕ πρέπει να διαδραματίζουν πρωταρχικό ρόλο στην προώθηση της εν λόγω ατζέντας ⁽²⁾. Προς τούτο απαιτούνται διαρθρωτικές αλλαγές στην ευρωπαϊκή οικονομία, καθώς και συντονισμός της μακροοικονομικής πολιτικής με τις ενεργούς πολιτικές για την αγορά εργασίας προκειμένου να στηριχθεί και να προαχθεί η πράσινη οικονομία.

⁽¹⁾ Όπως αναφέρεται στην έκθεση, «Prosperity without Growth: the transition to a sustainable economy» (Ευημερία χωρίς μεγέθυνση: μετάβαση σε αειφόρο οικονομία) της Επιτροπής Αειφόρου Ανάπτυξης στο Ηνωμένο Βασίλειο, που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2009. Βλ. <http://www.sd-commission.org.uk/pages/redefining-prosperity.html>

⁽²⁾ Σχετικό παράδειγμα αποτελεί το «The Wave Hub», το οποίο κατασκευάζεται έξω από την ακτή της Κορνουάλης και θα ολοκληρωθεί το 2010. Χρηματοδοτούμενο από το ΕΤΠΑ, θα αποτελέσει την πρώτη παράκτια εγκατάσταση του Ηνωμένου Βασιλείου στην οποία θα παρουσιάζεται επί τόπου η λειτουργία ενός σταθμού παραγωγής ενέργειας από τα κύματα. Πρόκειται περί ενός προγράμματος στο οποίο συμμετέχουν δημόσιοι, ιδιωτικοί και ερευνητικοί φορείς.

Εισηγήτρια: η κ. Christine Chapman (UK/PES), Μέλος της Εθνικής Συνέλευσης της Ουαλίας

Ι. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Κύρια μηνύματα

1. τάσσεται υπέρ της ανάπτυξης μίας στρατηγικής η οποία θα διαδεχθεί, μετά το 2010, τη σημερινή Στρατηγική της Λισσαβώνας, εκτιμά όμως ότι χρειάζεται να **επαναπροσδιορισθεί η Στρατηγική** και να συγχωνευθούν η Στρατηγική αειφόρου ανάπτυξης της ΕΕ και η Στρατηγική της Λισσαβώνας· επιδοκιμάζει, παρ' όλα αυτά τη δέσμευση να δοθεί στους πολίτες η δυνατότητα διαβίωσης σε μία κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς και να δημιουργηθεί μια ανταγωνιστική, συνδεδεμένη και πιο πράσινη οικονομία, όπως ορίζεται στο έγγραφο διαβούλευσης της Επιτροπής σχετικά με το μέλλον της στρατηγικής που δημοσιεύθηκε στις 24 Νοεμβρίου, εκφράζει την απογοήτευσή της διότι η Επιτροπή δεν προτείνει πιο φιλόδοξο και ολοκληρωμένο όραμα, ώστε να εξισορροπήσει και να αναπροσανατολίσει τη στρατηγική της με στόχο να καταστεί η Ευρώπη βιώσιμη, κοινωνικά δίκαιη και συνεκτική κοινωνία·

2. υπογραμμίζει ότι η σημερινή Στρατηγική της Λισσαβώνας δεν αναγνώρισε επαρκώς τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι ευρωπαϊκές τοπικές και περιφερειακές αρχές στην πρακτική εφαρμογή και την προβολή της στρατηγικής, και επαναλαμβάνει το αίτημα που περιλαμβάνεται στη Λευκή Βίβλο για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, να αντιμετωπισθεί το εν λόγω ζήτημα στη νέα Στρατηγική·

3. σημειώνει τη διάχυτη **αβεβαιότητα που επικρατεί στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές όσον αφορά το συνολικό σκοπό της σημερινής Στρατηγικής της Λισσαβώνας**, αβεβαιότητα που μπορεί να αντιμετωπισθεί εφόσον τεθούν σαφείς στόχοι στη νέα Στρατηγική και προβληθούν αποτελεσματικά στο ευρύ κοινό·

4. εκφράζει τη λύπη της που η Στρατηγική της Λισσαβώνας, η οποία είχε σκοπό να συμβάλει στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), δεν είχε τον επιθυμούμενο αντίκτυπο όσον αφορά τη βελτίωση της κοινής οικονομικής διακυβέρνησης σε επίπεδο ΕΕ ή δεν επέτυχε τον καλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών· εκφράζει επίσης τη λύπη της, ειδικότερα στην περίπτωση της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, που πολλά κράτη μέλη έχουν υιοθετήσει οικονομικές πολιτικές που βασίζονται μόνο σε εθνικές εκτιμήσεις, αντί να επιδιώκουν σύντομες δράσεις στο πλαίσιο μιας ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς·

5. ζητεί **έναν ρητό γενικότερο στόχο** για τη νέα Στρατηγική, προσανατολισμένο στην **υψηλή ποιότητα ζωής** και στην **ευημερία όλων των ευρωπαίων πολιτών**. Η απασχόληση συνιστά καίριο στοιχείο αυτού, όπως εξάλλου και η υλική ευημερία, υφίστανται όμως και άλλοι παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη προκειμένου να υπάρξει πλήρης εικόνα της ποιότητας ζωής και της ευη-

μερίας, συμπεριλαμβανομένων των ευρύτερων κοινωνικών και περιβαλλοντικών πλαισίων στα οποία ζουν οι άνθρωποι (1)·

6. εκτιμά ότι η υψηλή αυτή ποιότητα ζωής πρέπει να επιτευχθεί εντός των **βιώσιμων ορίων που θέτει ένας πεπερασμένος πλανήτης** (2), και να βασίζεται στην εδραίωση μίας κοινωνικά συνεκτικής και δίκαιης κοινωνίας, στην οποία βελτιστοποιείται η αξία και η συμβολή κάθε ατόμου και ομάδας, ενώ τα κίνητρα και τα μέτρα στήριξης επικεντρώνονται στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και στη δημιουργία βιώσιμης οικονομίας·

7. υπογραμμίζει τον **καίριο ρόλο που διαδραματίζουν η εκπαίδευση και η κατάρτιση** στην αύξηση της ευαισθητοποίησης για ζητήματα βιωσιμότητας και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των ευρωπαίων πολιτών όσον αφορά τη δημιουργικότητα και την επιχειρηματικότητα, επισημαίνει δε την ανάγκη δημιουργίας μίας νοοτροπίας για τη διά βίου μάθηση·

8. προτείνει να δοθεί **νέο όνομα στη νέα Στρατηγική** προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν σύγχυση με τη «Συνθήκη της Λισσαβώνας» και να υπογραμμισθεί η νέα προσέγγιση της Στρατηγικής. Παραδείγματος χάρι «**Ποιότητα ζωής για όλους: χτίζοντας ένα βιώσιμο μέλλον για την Ευρώπη στον κόσμο**» ή η πιο σύντομη διατύπωση «**Στρατηγική για μία βιώσιμη Ευρώπη**»·

9. ζητεί **αποτελεσματικότερη επικοινωνιακή στρατηγική**, στην οποία θα συμμετέχουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, ούτως ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και να προωθηθούν τα κύρια μηνύματα της νέας Στρατηγικής·

Σημερινές και νέες προκλήσεις

10. εκτιμά ότι η **σημερινή χρηματοπιστωτική, οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική κρίση** άλλαξε ριζικά το πλαίσιο εντός του οποίου διεξάγεται η συζήτηση σχετικά με το μέλλον της Στρατηγικής της Λισσαβώνας, οπότε η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν συνιστά την ενδεδειγμένη προσέγγιση. Λόγω της κρίσης δημιουργούνται αρκετές **άμεσες προκλήσεις**, κυρίως όσον αφορά την καταπολέμηση της αυξανόμενης ανεργίας στην Ευρώπη, ιδίως των νέων, καθώς και την αντιμετώπιση του φάσματος του προστατευτισμού. Καταδείχθηκαν επίσης διαρθρωτικές αδυναμίες του παγκόσμιου οικονομικού μοντέλου και υπογραμμίσθηκε η ανάγκη για μία νέα και βιώσιμη προσέγγιση, τόσο από οικολογική, όσο και από κοινωνική και οικονομική άποψη, όπως επίσης για αυστηρότερη ρύθμιση του τραπεζικού και του χρηματοπιστωτικού κλάδου·

(1) Το «New Economics Foundation» (<http://www.neweconomics.org/gen/>) έχει αναπτύξει «National Accounts of Well-being» (Εθνικούς Λογαριασμούς Ευημερίας) βάσει των οποίων ορίζονται οι παράγοντες που καθορίζουν την προσωπική και κοινωνική ευημερία.

(2) Όπως αναφέρεται στην έκθεση, «Prosperity without Growth: the transition to a sustainable economy» (Ευημερία χωρίς μεγέθυνση: μετάβαση σε αειφόρο οικονομία) της Επιτροπής Αειφόρου Ανάπτυξης στο Ηνωμένο Βασίλειο, που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2009. Βλ. <http://www.sd-commission.org.uk/pages/redefining-prosperity.html>

11. επαναλαμβάνει ότι πριν ξεσπάσει η οικονομική κρίση στην Ευρώπη, όταν δηλαδή οι οικονομικές επιδόσεις θεωρούνταν σχετικά καλές, η **φτώχεια εξακολουθούσε να κυμαίνεται στην Ευρώπη σε υψηλά επίπεδα, ενώ παράλληλα αυξάνονταν και η εισοδηματική ανισότητα**. Σύμφωνα με στοιχεία που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2008, το 16 % του ευρωπαϊκού πληθυσμού ζει κάτω από το όριο της φτώχειας, ένα στα δέκα άτομα ζει σε νοικοκυριό στο οποίο κανείς δεν έχει εργασία και το 19 % των παιδιών ζουν υπό την απειλή της φτώχειας⁽¹⁾. Η καταπολέμηση της φτώχειας και των αυξανόμενων ανισοτήτων ως προς την κατανομή του πλούτου στην Ευρώπη θα πρέπει να περιληφθεί μεταξύ των κεντρικών στόχων της μελλοντικής Στρατηγικής·

12. σημειώνει ότι η Ευρώπη αντιμετωπίζει ορισμένες **μακροπρόθεσμες προκλήσεις**, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η δημογραφική αλλαγή, η κλιματική αλλαγή, η ασφάλεια του εφοδιασμού σε ενέργεια, η παγκοσμιοποίηση⁽²⁾ και η επίτευξη εδαφικής συνοχής στην ΕΕ, στις οποίες θα πρέπει να επικεντρωθεί η νέα Στρατηγική. Λυπάται που στο έγγραφο διαβούλευσης της Επιτροπής σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ 2020 δεν προβάλλεται περισσότερο η εδαφική συνοχή ως κατευθυντήρια αρχή· ζητεί από την Επιτροπή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις για την εδαφική συνοχή που ορίζονται στη Συνθήκη της Λισσαβώνας, να αναλάβει τη δέσμευση να παρουσιάσει εκτίμηση του εδαφικού αντικτύπου για όλες τις νέες νομοθετικές προτάσεις που αφορούν τις αρμοδιότητες των τοπικών ή περιφερειακών αρχών·

13. επισημαίνει ότι η κρίση θα προκαλέσει κατά τα προσεχή έτη **σημαντική πίεση επί των δημοσίων οικονομικών**, λόγω της κοινωνικής, χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης και, ως εκ τούτου, απαιτείται αποτελεσματική ευθυγράμμιση των πόρων και της χρηματοδότησης σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, ούτως ώστε να διασφαλισθεί η πραγματοποίηση σωστών επενδύσεων, χάρη στις οποίες θα ευοδωθούν οι ευρείς στόχοι της νέας Στρατηγικής. Προκειμένου να δοθεί στις πόλεις και στις περιφέρειες η δυνατότητα να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην υλοποίηση της Στρατηγικής της Λισσαβώνας, πρέπει να διασφαλιστεί ο πλήρης σεβασμός, τόσο εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και εκ μέρους των κρατών μελών, των αρχών του Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Αυτονομία των τοπικών οντοτήτων όσον αφορά τους οικονομικούς πόρους (άρθρο 9)·

14. δηλώνει ότι, για να επιτευχθεί πραγματική κοινωνική συνοχή, αλλά και για να αντιμετωπιστούν οι μακροπρόθεσμες προκλήσεις, απαιτείται κοινή εδαφική προσέγγιση σε όλες τις πολιτικές, η οποία να λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που υφίστανται σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο ανά την Ευρώπη. Ομοίως, απαιτείται επαρκής διάθεση πόρων από τον κοινοτικό προϋπολογισμό για την υποστήριξη της ισόρροπης –από εδαφική άποψη– ανάπτυξης της Ένωσης·

15. προτείνει **όπως η νέα Στρατηγική θέσει ως προτεραιότητα** την επένδυση στην «πράσινη» οικονομία, εξετάσει το ζήτημα της κοινωνικής συνοχής και διασφαλίσει την προσέγγιση για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, επανεξετάζοντας παράλληλα τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται ο αντίκτυπος της·

(1) ΓΔ Απασχόληση MEMO/08/625 Βρυξέλλες, 16 Οκτωβρίου 2008. Βλ.: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=637>

(2) Βλ. την έκδοση Regions 2020 Report που δημοσιεύθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2008.

Επενδύοντας στην πράσινη οικονομία

16. ζητεί να ενσωματωθούν στη νέα Στρατηγική **οι στόχοι και οι δεσμεύσεις της ΕΕ όσον αφορά την κλιματική αλλαγή**, προκειμένου να δημιουργηθεί στην Ευρώπη οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα·

17. καλεί τους ηγέτες της ΕΕ να θέσουν ως ύψιστη προτεραιότητα την **ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης στην πράσινη οικονομία**, ούτως ώστε να μπορέσει η ΕΕ να αναλάβει ηγετικό ρόλο στη μεταμόρφωση της παγκόσμιας οικονομίας με βάση ένα υγιές και βιώσιμο πλαίσιο. Συγκεκριμένα, τούτο σημαίνει την καθοδήγηση βάσει παραδείγματος, την κατά προτεραιότητα πραγματοποίηση επενδύσεων στις νέες πράσινες τεχνολογίες, στην Ε&Α, συμπεριλαμβανομένων της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας, της ενεργειακής αποδοτικότητας, των βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και κατανάλωσης, των ΤΠΕ και των ευρυζωνικών υποδομών σε απομακρυσμένες κοινότητες, καθώς και τη βελτίωση της προστασίας και της διατήρησης του περιβάλλοντος. Τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, τα ερευνητικά κέντρα και οι ΜΜΕ πρέπει να διαδραματίζουν πρωταρχικό ρόλο στην προώθηση της εν λόγω ατζέντας⁽³⁾. Προς τούτο απαιτούνται διαρθρωτικές αλλαγές στην ευρωπαϊκή οικονομία, καθώς και συντονισμός της μακροοικονομικής πολιτικής με ενεργούς πολιτικές για την αγορά εργασίας προκειμένου να στηριχθεί και να προαχθεί η πράσινη οικονομία·

18. ζητεί μια **Ευρωπαϊκή Στρατηγική πράσινων δεξιοτήτων και πράσινων θέσεων εργασίας**, ως πλαίσιο για επενδύσεις στις δεξιότητες και τη γνώση, ούτως ώστε να στηριχθεί η ανάπτυξη βιώσιμης οικονομίας. Τα μελλοντικά κοινοτικά χρηματοδοτικά προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων του προγράμματος για τη διάβιου μάθηση και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου θα πρέπει να προσανατολισθούν στη στήριξη των επενδύσεων στις «πράσινες θέσεις εργασίας» και στις «πράσινες δεξιότητες», δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις νέες, δυναμικές και καινοτόμους ΜΜΕ⁽⁴⁾·

19. καλεί την ΕΕ να υιοθετήσει **συνεκτικό πλαίσιο κινήτρων και μηχανισμών στήριξης (Πράσινη βελτίωση της νομοθεσίας)** προκειμένου να υποστηρίξει την ανάπτυξη βιώσιμης οικονομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη·

20. ζητεί να δοθεί προτεραιότητα στην **ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών** όσον αφορά καινοτόμους προσεγγίσεις μέσω των οποίων παρέχονται κίνητρα στα επιμέρους κράτη μέλη, τα οποία ενθαρρύνουν και ανταμείβουν τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες αρχές της ΕΕ ώστε να υιοθετούν «πράσινες» συμπεριφορές, καταδικάζοντας παράλληλα τις «μη βιώσιμες» στάσεις·

(3) Σχετικό παράδειγμα αποτελεί το «The Wave Hub», το οποίο κατασκευάζεται έξω από την ακτή της Κορνουάλης και θα ολοκληρωθεί το 2010. Χρηματοδοτούμενο από το ΕΤΠΑ, θα αποτελέσει την πρώτη παράκτια εγκατάσταση του Ηνωμένου Βασιλείου στην οποία θα παρουσιάζεται επί τόπου η λειτουργία ενός σταθμού παραγωγής ενέργειας από τα κύματα. Πρόκειται περί ενός προγράμματος στο οποίο συμμετέχουν δημόσιοι, ιδιωτικοί και ερευνητικοί φορείς.

(4) Μεταξύ των παραδειγμάτων περιλαμβάνονται: «Capturing the Potential - A Green Jobs Strategy for Wales», που δημοσιεύθηκε από την κυβέρνηση της Σκωτίας στις 9 Ιουλίου 2009 και «Going for green growth: a green jobs strategy for Scotland», που δημοσιεύθηκε από την κυβέρνηση της Σκωτίας τον Ιούνιο του 2005.

21. επαναλαμβάνει ότι μία **πράσινη προσέγγιση μπορεί να δημιουργήσει έναν θετικό κύκλο** για την αντιμετώπιση οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων. Χάρη στις πρόσφατες αλλαγές στους κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων, κατέστη δυνατή η στήριξη μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος·

22. τονίζει τη **σημασία πρωτοβουλιών «από τη βάση προς τα άνω»** εκ μέρους τοπικών κοινοτήτων προκειμένου να υπάρξει αλλαγή στην πράξη ⁽¹⁾.

Κοινωνική συνοχή και ένταξη

23. υπογραμμίζει την αξία και τη σημασία των **συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας και προστασίας** που προασπίζουν τα πιο εύάλωτα άτομα στην κοινωνία, καθώς και την ανάγκη να διατηρηθεί ένα ισχυρό ευρωπαϊκό κοινωνικό πρότυπο ⁽²⁾.

24. αναγνωρίζει, με βάση το πρωτόκολλο σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος που επισυνάπτεται στο παράρτημα της Συνθήκης της Λισσαβώνας, αφενός τον σημαντικό ρόλο των εν λόγω υπηρεσιών, και ιδίως των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος των οποίων ο τρόπος οργάνωσης και η χρηματοδότηση πρέπει να διασφαλιστούν καλύτερα, και αφετέρου τη σημασία των δημόσιων υπηρεσιών εγγύτητας για τους πολίτες·

25. ζητεί να αναληφθεί δράση προκειμένου να αντιμετωπισθεί η **παιδική και η διαγενεακή φτώχεια** στις οικογένειες, και υπογραμμίζει ότι πρέπει να συνεχίσουν να ισχύουν οι στόχοι της Βαρκελώνης αναφορικά με τις υπηρεσίες παιδικής φροντίδας ⁽³⁾.

26. υπογραμμίζει τη σημασία μιας **επαρκώς χρηματοδοτούμενης, πανευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής**, στην οποία συμμετέχουν όλες οι περιφέρειες της Ευρώπης, ως βασικού παράγοντα που στηρίζει την εφαρμογή της νέας Στρατηγικής και απορρίπτει οιαδήποτε κίνηση για την επανενθροποίηση των Διαρθρωτικών Ταμείων ή την αφαίρεση της περιφερειακής διάστασης από την πολιτική συνοχής κατά την αναθεώρηση του μελλοντικού προϋπολογισμού της ΕΕ·

27. ζητά να αναληφθεί δέσμευση όσον αφορά την αποτελεσματικότερη χρήση των υφιστάμενων γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών προς όφελος όλων των περιφερειών στην ΕΕ·

⁽¹⁾ Χαρακτηριστικό παράδειγμα συνιστά ο Δήμος του Thisted στη Δανία, όπου η δράση που ανελήφθη σε τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής είχε ως αποτέλεσμα το 100 % της κατανάλωσης ενέργειας και περισσότερο από το 80 % της κατανάλωσης θέρμανσης να μην βασίζονται στη χρήση ορυκτών καυσίμων. Βλ. www.climate.thisted.dk

⁽²⁾ Ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση του ζητήματος στο βιβλίο «The Spirit Level: Why More Equal Societies Almost Always Do Better» του Καθηγητού Richard Wilkinson και της Δρος Kate Pickett, (Allen Lane, Μάρτιος 2009). Η **κοινωνική πλατφόρμα** ζητεί ένα ευρωπαϊκό σύστημα κατώτατου μισθού, ενώ πολλοί είναι εκείνοι που ζητούν από την ΕΕ να αναλάβει δεσμεύσεις όσον αφορά την τήρηση των προτύπων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την αξιοπρεπή εργασία.

⁽³⁾ «...να παρέχουν διευκολύνσεις παιδικής φροντίδας έως το 2010 που να καλύπτουν τουλάχιστον το 90 % των παιδιών ηλικίας από τριών ετών έως και την ηλικία υποχρεωτικής εκπαίδευσης και το 33 % τουλάχιστον των παιδιών ηλικίας κάτω των τριών ετών». Βλ. http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/71025.pdf

28. καλεί τους ηγέτες της ΕΕ να αδράξουν την ευκαιρία του ευρωπαϊκού έτους 2010 για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και να δεσμευθούν να **αναγάγουν σε προτεραιότητα την κοινωνική συνοχή και την κοινωνική ένταξη**, με απώτερο στόχο να αντιμετωπισθούν η αυξανόμενη ανεργία, οι ανισότητες ως προς τις περιφερειακές οικονομικές επιδόσεις, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η ανεργία και η οικονομική αδράνεια. Η ΕΤΠ συμφωνεί με την έκθεση Barca ότι τα ευρωπαϊκά προγράμματα των Διαρθρωτικών Ταμείων αποτελούν βασικό εργαλείο για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού·

29. ζητεί να αναληφθεί δράση προκειμένου να αντιμετωπισθεί το αυξανόμενο φάσμα της **ανεργίας των νέων**, μέσω της αναγωγής σε προτεραιότητα των επενδύσεων στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων που ενθαρρύνουν την κινητικότητα των νέων. Η ΕΤΠ συντάσσεται με τη σύσταση που υιοθέτησε το Συμβούλιο τον Νοέμβριο του 2008 με θέμα την κινητικότητα των εθελοντών νέων και στηρίζει την πρόταση της Επιτροπής να ανακηρυχθεί το έτος 2011 «Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού»·

30. ζητεί να αναγνωρισθεί περισσότερο η **καίρια συμβολή των γυναικών** ως εργατικού δυναμικού, ως επιχειρηματιών και ως φορέων καινοτομίας. Η Ευρώπη έχει να διανύσει πολύ ακόμα δρόμο όσον αφορά την ισότητα των δύο φύλων, όπως αποδεικνύεται από πρόσφατη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην οποία επισημαίνονται ιδιαίτερα τόσο το μόνιμο πρόβλημα των μισθολογικών διαφορών μεταξύ ανδρών και γυναικών, όσο και οι δυσκολίες για την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ του επαγγελματικού και του προσωπικού βίου καθώς και τα στερεότυπα που σχετίζονται με το φύλο ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾. Για τον λόγο αυτό ζητεί να προβλεφθούν συστάσεις και να δοθούν κίνητρα για τη διατήρηση και την εισοδο των γυναικών στην εργασία·

31. ζητεί να **αναγνωρισθεί περισσότερο η αξία και η συμβολή όλων των μελών της κοινωνίας**. Η νέα Στρατηγική θα πρέπει να εξάρει τη σημασία της «κοινωνίας των πολιτών», ιδίως τη συμβολή του τρίτου τομέα, όσον παρέχουν φροντίδα και των εθελοντών για την ευημερία του υπολοίπου πληθυσμού, που συχνά δεν τυγχάνει αναγνώρισης. Η νέα Στρατηγική πρέπει εξίσου να ενθαρρύνει πολιτικές για την **παράταση του επαγγελματικού βίου** και πρωτοβουλίες μεταξύ των γενεών·

32. θεωρεί ότι στη μελλοντική πολιτική συνοχής της ΕΕ πρέπει να περιλαμβάνεται η στήριξη **τοπικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών**, που αφορούν σε συγκεκριμένες αστικές και αγροτικές κοινότητες που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες κοινωνικο-οικονομικές προκλήσεις. Η εν λόγω προσέγγιση εφαρμόστηκε επιτυχώς στο παρελθόν μέσω πρωτοβουλιών όπως τα προγράμματα EQUAL, LEADER, URBAN, καθώς και στο πλαίσιο των κύριων προγραμμάτων των Στόχων 1 και 2·

⁽⁴⁾ COM(2009)77: Ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών — 2009.

⁽⁵⁾ Στο Global Economics Paper No: 164 «Women Hold Up Half the Sky» της Goldman Sachs, που δημοσιεύθηκε το 2007, υποστηρίζεται η άποψη ότι η μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των δύο φύλων θα συμβάλει στην οικονομική μεγέθυνση. Η νορβηγική κυβέρνηση (Norwegian Government) εισήγαγε μία ποσόστωση προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι το 40 % τουλάχιστον των μελών των συμβουλίων σε όλες τις ιδιωτικές εταιρείες είναι γυναίκες, θεωρώντας ότι οι ποσοτώσεις είναι από οικονομική άποψη λυσιτελείς. Στο Issues Brief «The World Bank and Gender Equality» (Απρίλιος 2009) η Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμά ότι η φτώχεια δεν μπορεί να εξαλειφθεί παρά μόνον εφόσον επιτευχθεί ισότητα μεταξύ των δύο φύλων και χαρακτηρίζει «κακή οικονομική πολιτική» τους περιορισμούς των οικονομικών ευκαιριών για τις γυναίκες.

33. χαιρετίζει την προσέγγιση με την οποία οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις επιτρέπουν την υποστήριξη της τοπικής και βιώσιμης οικονομικής παραγωγής που βασίζεται στην κοινότητα (π.χ. θέτοντας ως προτεραιότητα τις «οικολογικές δημόσιες συμβάσεις» και την πρόσβαση σε ευρυζωνικές υποδομές στις απομακρυσμένες αγροτικές κοινότητες).

Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση

34. υπογραμμίζει την ανάγκη να **συμμετάσχουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές** στη διαμόρφωση, την εφαρμογή και την αξιολόγηση της νέας Στρατηγικής.

35. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να αναλάβουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ηγετικό ρόλο όσον αφορά **την πρακτική αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης**, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι άμεσες και βραχυπρόθεσμες προκλήσεις ⁽¹⁾.

36. ζητεί **καλύτερο συντονισμό και συνεργασία** μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης στην Ευρώπη, καθώς και πολύ ισχυρότερη περιφερειακή διάσταση για τη νέα Στρατηγική.

37. καλεί τους ηγέτες της ΕΕ να **διασφαλίσουν ότι οι μελλοντικές δαπάνες της ΕΕ** θα στοχεύουν στην επίτευξη των βασικών στόχων της νέας Στρατηγικής, μέσω της εφαρμογής της επιτυχημένης κατανομής κονδυλίων στα Διαρθρωτικά Ταμεία σύμφωνα με τη Στρατηγική της Λισσαβώνας σε όλους τους σχετικούς τομείς του κοινοτικού προϋπολογισμού.

38. ζητεί **ισχυρότερα κίνητρα για τις εθνικές κυβερνήσεις** προκειμένου να δεσμευθούν για την υλοποίηση των στόχων της νέας Στρατηγικής, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλα δεσμευτικών στόχων για τη διασφάλιση αποτελεσματικής εφαρμογής στην πράξη.

39. εκφράζει την ικανοποίησή της όσον αφορά την εξεταζόμενη σύνδεση της Στρατηγικής με τη **θήτεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**. Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ως του δημοκρατικά εκλεγμένου ευρωπαϊκού οργάνου που συνεργάζεται βάσει εταιρικής σχέσης με την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, πρέπει να καθοριστεί με μεγαλύτερη σαφήνεια στη νέα Στρατηγική.

⁽¹⁾ Στην Ουαλία παραδείγματος χάρι έχουν πραγματοποιηθεί από τον Οκτώβριο του 2008 έξι οικονομικές συνοδοί, στις οποίες συμμετείχαν όλοι οι βασικοί παράγοντες προκειμένου να εκπονήσουν ένα σχέδιο για την αντιμετώπιση της κρίσης. Η κυβέρνηση της Ουαλίας χρησιμοποίησε εξάλλου το ΕΚΤ για να χρηματοδοτήσει έναν συνδυασμό επιδοτήσεων μισθών και κατάρτισης με στόχο να προσλάβουν οι εργοδότες εργαζόμενους που απολύθηκαν πρόσφατα (REACT) ή να διατηρηθεί η θέση εργασίας όσον απειλούνται με απόλυση (PROACT). Η Συνέλευση των Περιφερειακών Παραθαλάσσιων Περιοχών εξέδωσε στις 15 Ιουλίου 2009 ένα μανιφέστο με τίτλο «Εξερχόμενοι ισχυρότεροι από την κρίση: ένα Ευρωπαϊκό Εδαφικό Σύμφωνο» («Emerging stronger from the crisis: a European Territorial Pact»), με το οποίο αναγνωρίζεται η σημασία της αντιμετώπισης της κρίσης σε περιφερειακό επίπεδο σε ολόκληρη την Ευρώπη και ζητείται να πραγματοποιηθεί ειδική συνεδρίαση με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των κρατών μελών και των περιφερειακών αρχών (συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής των Περιφερειών) προκειμένου να συζητηθεί η μακροπρόθεσμη αντιμετώπιση της κρίσης.

40. σημειώνει ότι η πολιτική συνοχής της ΕΕ χαρακτηρίζεται από μια εδραιωμένη **δομή πολυεπίπεδης διακυβέρνησης** για την υλοποίηση των προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων και **εκτιμά ότι η νέα Στρατηγική πρέπει να κάνει χρήση των εν λόγω υφιστάμενων δομών συνεργασίας** προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι σημερινές αδυναμίες στις κυβερνητικές δομές. Η ρητή ευθυγράμμιση των κυβερνητικών δομών με τα περιφερειακά προγράμματα στην πολιτική συνοχής της ΕΕ αποτελεί άκρως αποτελεσματικό τρόπο για τη διασφάλιση της από κοινού χάραξης πολιτικών.

41. προτείνει να αναλάβουν οι εν λόγω υφιστάμενες εταιρικές σχέσεις **ενεργό ρόλο στην προετοιμασία των εθνικών μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων (ΕΜΠ)**, τα δε προγράμματα των Διαρθρωτικών Ταμείων να συμβάλουν στην υλοποίηση των γενικότερων στόχων των ΕΜΠ σε περιφερειακό επίπεδο· εκφράζει την ανησυχία της για την έλλειψη συγκεκριμένων προτάσεων στο έγγραφο διαβούλευσης σχετικά με το πώς θα συμμετάσχουν στα πλαίσια της Στρατηγικής 2020 της ΕΕ οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και τα περιφερειακά κοινοβούλια και συνελεύσεις στην ανάπτυξη και εφαρμογή της στρατηγικής και των ΕΠΜ.

Υπολογισμός του αντίκτυπου της Στρατηγικής

42. επισημαίνει ότι παρατηρείται **αυξανόμενη δυσαρέσκεια όσον αφορά τη χρήση του ΑΕγχΠ** ως κύριου δείκτη για τον υπολογισμό των οικονομικών επιδόσεων και ζητεί να αναπτυχθούν νέοι δείκτες, οι οποίοι να προσφέρουν ουσιαστικότερο τρόπο υπολογισμού της ευμάρειας, της ευημερίας και της ποιότητας ζωής στην Ευρώπη ⁽²⁾.

43. ζητεί να ληφθούν υπόψη σε αυτού του είδους τα μέτρα οι **ευρύτερες κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις**, συμπεριλαμβανομένων των δεικτών της παιδικής φτώχειας, της κατανομής του εισοδήματος, των επιπέδων εκπομπών CO₂ και άλλων εκπομπών, του αντίκτυπου στη βιοποικιλότητα και άλλων στοιχείων που εμπεριέχονται στην ευρεία έννοια της ευημερίας και τα οποία αντικατοπτρίζουν διαφορές στο υποεθνικό επίπεδο σε όλη την Ευρώπη ⁽³⁾.

44. καλεί **τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές να συμμετάσχουν άμεσα στον καθορισμό στόχων και δεικτών** για τη νέα Στρατηγική. Το Σύμφωνο των Δημάρχων, που υπεγράφη τον Ιανουάριο του 2009, αποδεικνύει πως οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές μπορούν να προωθούν καίρια πολιτικά ζητήματα και να είναι περισσότερο φιλόδοξες στις δεσμεύσεις τους από ό,τι το εθνικό ή το ευρωπαϊκό επίπεδο διακυβέρνησης.

⁽²⁾ Ιδιαίτερου ενδιαφέροντος είναι η «Επιτροπή υπολογισμού οικονομικών επιδόσεων και κοινωνικής πρόοδου» (Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress), που συστάθηκε από τον Γάλλο Πρόεδρο Nicolas Sarkozy, προκειμένου να θεσπίσει νέους δείκτες για τον υπολογισμό της οικονομικής και κοινωνικής πρόοδου που υπερβαίνουν τη σφαίρα του ΑΕγχΠ.

⁽³⁾ Η Στρατηγική Αειφόρου Ανάπτυξης της Κυβέρνησης της Ουαλίας, One Planet: One Wales, θέτει πέντε δείκτες υψηλού επιπέδου προκειμένου να εξετασθούν καθένα από τα καιρία στοιχεία της στρατηγικής: (i) οικολογικό αποτύπωμα (ii) βιοποικιλότητα (iii) Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ισοδύναμη με τον υπολογισμό βάσει του ΑΕγχΠ) (iv) νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος (v) ευημερία.

Τεκμηριωμένη προσέγγιση

45. επισημαίνει ότι η παρούσα γνωμοδότηση αναφέρεται στα πορίσματα της διαβούλευσης της ΕΤΠ με θέμα το μέλλον της Στρατηγικής της Λισσαβώνας, που ξεκίνησε στην Πράγα τον Μάρτιο του 2009, καθώς και σε μία ενεργό ερευνητική φάση στις Βρυξέλλες, την Ουαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η **Πλατφόρμα Παρακολούθησης της Στρατηγικής της Λισσαβώνας** συνέβαλε με μία

ολοκληρωμένη ανάλυση των πορισμάτων της διαβούλευσης εν ευθέτω χρόνω·

46. κρίνει απαραίτητο να **εξακολουθήσει η ΕΤΠ να παρακολουθεί την εφαρμογή της νέας Στρατηγικής** στην πράξη μέσω των δικτύων της, ιδίως μέσω της Πλατφόρμας Παρακολούθησης της Στρατηγικής της Λισσαβώνας.

Βρυξέλλες, 3 Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για τις «νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας — πρόβλεψη και κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας και των αναγκών σε δεξιότητες»

(2010/C 141/03)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΔΙΑΤΥΠΩΝΕΙ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ:

- επισημαίνει ότι οι κρατικοί, περιφερειακοί και τοπικοί πολιτικοί παράγοντες οφείλουν να ασκήσουν την επιρροή τους και να φροντίσουν ώστε να αντιμετωπισθούν οι επιπτώσεις της κρίσης και να δώσουν απόλυτη προτεραιότητα στις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στο πλαίσιο μιας οικονομίας με μειωμένες εκπομπές άνθρακα και να προωθήσουν μια ολοκληρωμένη και βιώσιμη πολιτική για την εφαρμογή της ανανεωμένης Στρατηγικής της Λισσαβώνας·
- διαπιστώνει ότι, λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης, χιλιάδες εργαζόμενοι στα κράτη μέλη έχουν ήδη χάσει τη δουλειά τους. Η τάση αυτή θα επιδεινωθεί λόγω της ανάδειξης νέων αγορών και της μετεγκατάστασης επιχειρήσεων σε χώρες με χαμηλότερο κόστος παραγωγής. Είναι συνεπώς απαραίτητο να αναβαθμιστούν τα επίπεδα δεξιοτήτων όλων των εργαζομένων και να προσαρμοστούν καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας·
- είναι της γνώμης ότι μια αρχική κατάρτιση υψηλής ποιότητας αποτελεί τη βάση για την απόκτηση δεξιοτήτων και αυξάνει την έφεση για δια βίου μάθηση. Οι κοινωνίες - ιδιαίτερα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης - εξελίσσονται ολοένα και περισσότερο προς μια κοινωνία της γνώσης, όπου θα υπάρχει μεγαλύτερη ζήτηση για προσωπικό υψηλής ειδίκευσης και οι περισσότερες θέσεις εργασίας θα βρίσκονται στον τομέα των υπηρεσιών·
- εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η κλιματική αλλαγή αναδεικνύει την ανάγκη μεταβολών προς μια οικονομία με μειωμένες εκπομπές άνθρακα, συνεχή τεχνολογική ανάπτυξη, κυρίως στον τομέα των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), και απαιτεί, ως ένα βαθμό, αναδιάρθρωση σε βάθος διαφόρων τομέων. Οι μεταβολές αυτές αφορούν την αγορά εργασίας αλλά, παράλληλα, ενέχουν μεγάλο δυναμικό δημιουργίας νέων επαγγελμάτων («πράσινα επαγγέλματα») τα οποία έχουν συχνά πολυκλαδικό χαρακτήρα και απαιτούν γνώσεις σε διάφορους τομείς.

Εισηγήτρια: η κ. Marianne FügI (AT/PES), Αντιδήμαρχος του Traisen

Έγγραφο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών - Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας - Πρόβλεψη και κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας και των αναγκών σε δεξιότητες.

COM(2008) 868 τελικό

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δέσμευση της Επιτροπής όσον αφορά την ανακοίνωση «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας»·

2. διαπιστώνει, ότι η σοβαρότερη, εδώ και πολλές δεκαετίες, χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση έχει ήδη προκαλέσει κρίση στην απασχόληση αλλά και κοινωνική κρίση, κατάσταση που θα επιδεινωθεί στο μέλλον, γι' αυτό και οι επιπτώσεις της πρέπει να προβλεφθούν και να περιοριστούν (!)·

3. επισημαίνει ότι οι κρατικοί, περιφερειακοί και τοπικοί πολιτικοί παράγοντες οφείλουν να ασκήσουν την επιρροή τους και να φροντίσουν ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις της κρίσης, να δώσουν απόλυτη προτεραιότητα στις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στο πλαίσιο μιας οικονομίας με μειωμένες εκπομπές άνθρακα και να προωθήσουν μια ολοκληρωμένη και βιώσιμη πολιτική για την εφαρμογή της ανανεωμένης Στρατηγικής της Λισσαβώνας·

4. διαπιστώνει ότι για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει να αναλυθεί η εξέλιξη της αγοράς εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα επόμενα έτη·

Μελλοντικές προκλήσεις

5. θεωρεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα 27 κράτη μέλη της θα αντιμετωπίσουν πολυάριθμες σημαντικές προκλήσεις τα επόμενα έτη· δεδομένου ότι οι παραδοσιακές διαρθρώσεις και η νοοτροπία εργασίας και επιχειρηματικότητας της βιομηχανικής κοινωνίας της πληροφόρησης θα προσαρμόζονται αδιάλειπτα στις νέες πρακτικές της κοινωνίας της γνώσης και της καινοτομίας, στην οποία η ταχύτητα των προβλέψεων αποτελεί παράγοντα καθοριστικής σημασίας·

6. διαπιστώνει ότι, λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης, χιλιάδες εργαζόμενοι στα κράτη μέλη έχουν ήδη χάσει τη δουλειά τους. Η τάση αυτή θα επιδεινωθεί λόγω της ανάδειξης νέων αγορών και της μετεγκατάστασης επιχειρήσεων σε χώρες με χαμηλότερο κόστος παραγωγής. Είναι, συνεπώς, απαραίτητο να αναβαθμιστούν τα επίπεδα δεξιοτήτων όλων των εργαζομένων και να προσαρμοστούν καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας·

7. είναι της γνώμης ότι μια αρχική κατάρτιση υψηλής ποιότητας αποτελεί τη βάση για την απόκτηση δεξιοτήτων και αυξάνει την έφεση για δια βίου μάθηση. Οι κοινωνίες - ιδιαίτερα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης - εξελίσσονται ολοένα και περισσότερο προς μια κοινωνία της γνώσης, όπου θα υπάρχει μεγαλύτερη ζήτηση για προσωπικό υψηλής ειδίκευσης και οι περισσότερες θέσεις εργασίας θα βρίσκονται στον τομέα των υπηρεσιών·

8. πιστεύει ότι πρέπει να ληφθούν περισσότερο υπόψη οι δημογραφικές εξελίξεις και η γήρανση του πληθυσμού·

9. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η κλιματική αλλαγή αναδεικνύει την ανάγκη μεταβολών προς μια οικονομία με μειωμένες εκπομπές άνθρακα, συνεχή τεχνολογική ανάπτυξη, κυρίως στον τομέα των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), και απαιτεί, ως ένα βαθμό, αναδιάρθρωση σε βάθος διαφόρων τομέων. Οι μεταβολές αυτές αφορούν την αγορά εργασίας αλλά, παράλληλα, ενέχουν μεγάλο δυναμικό δημιουργίας νέων επαγγελμάτων («πράσινα επαγγέλματα») τα οποία έχουν συχνά πολυκλαδικό χαρακτήρα και απαιτούν γνώσεις σε διάφορους τομείς·

10. επισημαίνει ότι όλες αυτές οι μεταβολές έχουν αντίκτυπο στις επιχειρήσεις, στην αγορά εργασίας και στους εργαζόμενους·

11. προτείνει, επομένως, να θεσπιστούν συγκεκριμένα μακροσκοπικά μέτρα, που θα εστιάζονται σε ριζοσπαστικές και στενά συντονισμένες ερευνητικές, εκπαιδευτικές και καινοτόμες δραστηριότητες (τρίγωνο της γνώσης), και θα συμβάλουν στην ανταλλαγή εμπειριών στα πλαίσια της συνεργασίας και στην εξεύρεση κατάλληλων λύσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης·

Ρόλος των δήμων και των περιφερειών

12. θεωρεί ότι οι δήμοι και οι περιφέρειες ενέχουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής·

13. εκφράζει την ικανοποίησή της διότι αναγνωρίζεται σαφώς στην ανακοίνωση η περιφερειακή πολυμορφία όσον αφορά τις ανάγκες δεξιοτήτων και τις αγορές εργασίας. Ο κύριος πάροχος πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι οι δήμοι και οι περιφέρειες, ενώ μέσω της αρχικής κατάρτισης παρέχεται η βάση για την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων. Οι απαραίτητες συνθήκες για την κινητικότητα και τη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση, όπως συγκοινωνιακές συνδέσεις, κέντρα παιδικής μέριμνας και εκπαιδευτικά ιδρύματα, εμπίπτουν πολύ συχνά στον τομέα αρμοδιοτήτων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·

(¹) Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 4ης Μαΐου 2009, το 2010 αναμένεται αύξηση του ποσοστού ανεργίας σε 11 %. Τόσο στην ΕΕ όσο και στη ζώνη του ευρώ, η απασχόληση αναμένεται να σημειώσει πτώση κατά περίπου 2,5 % εφέτος και κατά 1,5 % επιπροσθέτως το 2010. Αυτό σημαίνει απώλεια 8,5 περίπου εκατομ. θέσεων εργασίας σε διάστημα δύο ετών. Αντιθέτως, κατά το διάστημα 2006-2008, είχαν δημιουργηθεί σχεδόν 9,5 εκατομ. θέσεις εργασίας. <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/693&format=HTML&aged=0&language=DE&&guiLanguage=en>

14. πιστεύει ότι η επαγγελματική κινητικότητα, ακόμη και εκτός συνόρων, αποτελεί προϋπόθεση για να υπάρχει μεγαλύτερη ελευθερία επιλογής και για να μπορούν περισσότερα άτομα να βρίσκουν νέες και καλύτερες θέσεις εργασίας·

15. σημειώνει ότι απαιτείται, πρώτον, πιο εντατική συμμετοχή των δήμων και των περιφερειών μέσω της ενίσχυσης της περιφερειακής συνεργασίας όλων των ομάδων συμφερόντων, δεύτερον, ανάλυση όλων των περιφερειακών αγορών εργασίας και, τρίτον, αξιολόγηση των μελλοντικών ποιοτικών αναγκών στις μειονεκτούσες αγροτικές ζώνες που εγκαταλείπονται από τον πληθυσμό τους και στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Για τη διαμόρφωση της απόκρισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις προκλήσεις, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι γνώσεις και οι εμπειρίες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·

16. τάσσεται υπέρ της αποτελεσματικότερης χρήσης των χρηματοδοτικών μέσων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) που προορίζονται για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Με τον τρόπο αυτό, θα εξασφαλισθεί η γρήγορη και άμεση χορήγηση των απαραίτητων κονδυλίων στις κατά τόπους αρχές και θα καταστεί δυνατός ο καλύτερος συντονισμός της χρήσης τους·

Μεταβολές στην αγορά εργασίας

17. τονίζει ότι η αγορά εργασίας, τόσο στα κράτη μέλη όσο και στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι αντιμέτωπη με διάφορες εξελίξεις·

18. θεωρεί ότι σπανίζουν πλέον οι περιπτώσεις που ένας εργαζόμενος διανύει όλο τον ενεργό βίο του σε μία και μόνη θέση εργασίας. Μια μελέτη του 2006 δείχνει ότι οι εργαζόμενοι, κατά τη διάρκεια του μέχρι σήμερα ενεργού βίου τους, έχουν ήδη απασχοληθεί, κατά μέσο όρο, σε τέσσερις διαφορετικές θέσεις εργασίας⁽¹⁾. Πολλοί πληττονται από τη συνεχή αλλαγή απασχόλησης, την ανεργία ή την επισφαλή απασχόληση. Ζητά γι' αυτό να επιτευχθεί μια ευνοϊκή για τον εργαζόμενο ισορροπία μεταξύ της βασικής ανάγκης για κοινωνική ασφάλιση και της απαιτούμενης ευελιξίας στην αγορά εργασίας (κατά την έννοια της ευελιξίας με ασφάλεια)·

19. είναι της γνώμης ότι η επαγγελματική κινητικότητα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον επαγγελματικό βίο σήμερα που κυρίως νέοι εργαζόμενοι με υψηλή ειδίκευση είναι έτοιμοι να αναλάβουν νέες επαγγελματικές προκλήσεις. Από τους εργαζόμενους αναμένεται ευελιξία τόσο ως προς το επάγγελμα όσο και ως προς τον τόπο εγκατάστασης, προσαρμογή σε νέες καταστάσεις και απόκτηση νέων δεξιοτήτων·

20. επισημαίνει ότι η γήρανση του πληθυσμού προχωρεί με γοργούς ρυθμούς και τούτο μπορεί να οδηγήσει στη μείωση του εργατικού δυναμικού στην Ευρωπαϊκή Ένωση έως το 2030 κατά 20 περίπου εκατομμύρια άτομα⁽²⁾. Συνεπώς, οι εργαζόμενοι πρέπει να διαθέτουν επαρκείς δεξιότητες, προκειμένου να μπορέσουν να παραμείνουν στο μέλλον στην αγορά εργασίας. Χρειάζεται να διασφαλιστεί η πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Παράλληλα απαιτούνται ευφυή συστήματα για τη διαχείριση της μετανάστευσης, τα οποία θα λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των εργαζομένων, των χωρών υποδοχής και των χωρών προέλευσης·

21. εφιστά την προσοχή στο ότι αναμένεται αυξημένη ζήτηση εργατικού δυναμικού με υψηλά προσόντα, ευελιξία και με πολυάριθμες δεξιότητες (όχι μόνο τεχνικές, κοινωνικές και πολιτισμικές αλλά π.χ. επικοινωνιακές, επίλυσης διαφορών κτλ). Παρατηρείται ολοένα και μεγαλύτερη προσέγγιση μεταξύ των απαιτήσεων που πρέπει να πληρούν οι εργαζόμενοι για θέσεις εργασίας «χαμηλού» και «μέσου» επιπέδου δεξιοτήτων. Συνολικά απαιτείται για τις δραστηριότητες αυτές όλο και υψηλότερο επίπεδο δεξιοτήτων, ενώ η ζήτηση για δραστηριότητες που απαιτούν λιγότερες δεξιότητες μειώνεται. Παράλληλα, αυξάνεται το επίπεδο των αμοιβών για τις εργασίες υψηλής ειδίκευσης και μειώνεται το επίπεδο των αμοιβών για τις εργασίες χαμηλής ειδίκευσης. Αυτή η πόλωση των επαγγελματιών πρέπει να οδηγήσει σε μια πολιτική μισθών που να προσαρμόζεται στην παραγωγικότητα και τούτο για να αποφευχθεί η ύπαρξη τομέων με χαμηλές αμοιβές. Χρειάζεται να καταβληθούν προσπάθειες για να δοθούν πραγματικές ευκαιρίες κινητικότητας στους εργαζόμενους μέσω κατάλληλων μέτρων απόκτησης επαγγελματικών προσόντων·

Πρόβλεψη των δεξιοτήτων που θα χρειάζονται στο μέλλον

22. ενθαρρύνει την ανάπτυξη, από τα κράτη μέλη, διαφανών μέσων πρόγνωσης και πρόβλεψης, που θα τους επιτρέπουν τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, θα απαιτούν σημαντικές γνώσεις και την ανάπτυξη προγραμμάτων κατάρτισης ανάλογα με τις δεξιότητες που χρειάζονται στις αγορές εργασίας·

23. προτείνει την εφαρμογή τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών μέτρων για να μπορέσει να εξασφαλισθεί η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητα αυτών των μέσων πρόγνωσης. Με τα μέτρα αυτά θα καταστεί επομένως δυνατή η διατύπωση αξιόπιστων προβλέψεων όσον αφορά τη μελλοντική ζήτηση εργατικού δυναμικού με συγκεκριμένες δεξιότητες στις αγορές εργασίας·

24. είναι της γνώμης ότι οι εργαζόμενοι - για να είναι ανταγωνιστικοί στην αγορά - οφείλουν κυρίως να είναι ευέλικτοι, να μπορούν να ανταποκρίνονται σε απρόβλεπτες μεταβολές και να διαθέτουν επαρκή επικοινωνιακά προσόντα⁽³⁾. Παράλληλα, οι συνθήκες θα πρέπει να διαμορφωθούν με τέτοιο τρόπο, ώστε η ευελιξία να μην βαρύνει μονομερώς τους εργαζόμενους. Συγκεκριμένα, οι δημόσιες αρχές των διαφόρων επιπέδων και οι κοινωνικοί εταίροι οφείλουν να αναπτύξουν από κοινού ιδέες σχετικά με την ανάγκη συνδυασμού της κοινωνικής ασφάλειας με τις απαιτήσεις ευελιξίας της αγοράς εργασίας. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι και εντός της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ δεν θα πρέπει να υπάρξει ανταγωνισμός για χαμηλότερα πρότυπα·

25. απευθύνει έκκληση για επίταση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, ιδρυμάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, δήμων, περιφερειών και ομάδων προώθησης συμφερόντων στον τομέα αυτό. Κυρίως όμως θα πρέπει να προαχθεί η συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και ιδρυμάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, προκειμένου να δημιουργηθούν εταιρικές σχέσεις με σκοπό τη μεσοπρόθεσμη κάλυψη των αναγκών σε δεξιότητες. Ακόμη, θα μπορούσαν να συγκεντρωθούν σημαντικές πληροφορίες μέσω ποιοτικών μελετών για τις προσδοκίες των εργοδοτών από τους σπουδαστές και τους απόφοιτους·

(1) Ευρωβαρόμετρο 64.1 Έρευνα σχετικά με τη γεωγραφική κινητικότητα και την κινητικότητα της αγοράς εργασίας στην Ευρώπη - Σεπτέμβριος 2005.

(2) Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Κοινή γνωμοδότηση της Επιτροπής της Απασχόλησης και της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας για την ενεργό γήρανση, 9269/07, Μάιος 2007.

(3) *Origins and Consequences of Changes in Labour Market Skill Needs. Considerations from a European Perspective*. Αναλυτική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που συντάξε το Ευρωπαϊκό δίκτυο εμπειρογνομητών για τα οικονομικά της εκπαίδευσης European Expert Network on Economics of Education (EENEE), www.education-economics.org, σελ. 25.

26. στηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να αναδείξει την παροχή πρόσθετων πληροφοριών για την κατάσταση στα κράτη μέλη της ΕΕ σε απαραίτητη προϋπόθεση για την προώθηση κατάλληλων πολιτικών απαντήσεων στις προκλήσεις·

27. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεχίσει και να ενισχύσει την συνεργασία με το CEDEFOP (Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης) και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερευνών του, προκειμένου να υπάρχει έγκαιρη αναγνώριση και εμπειριστατωμένη πρόβλεψη για τις ανάγκες νέων δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας·

28. επισημαίνει ότι κατά τη συλλογή και χρήση πληροφοριών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι περιφερειακές διαφορές. Μόνο κατ' αυτό τον τρόπο είναι δυνατό να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα προσαρμοσμένα στις μεμονωμένες περιοχές των διαφορετικών κρατών μελών της ΕΕ·

Σημασία της βασικής και περαιτέρω κατάρτισης

29. θεωρεί ότι το εργατικό δυναμικό που θα χρειάζονται οι αγορές εργασίας του μέλλοντος πρέπει να εφοδιαστεί με τις απαιτούμενες δεξιότητες. Επομένως, η βασική εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση και ειδικευση έχουν καθοριστική σημασία για τους εργαζόμενους. Τα πανεπιστήμια και τα λοιπά ιδρύματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης οφείλουν να αναγνωρίσουν ότι οι αναγκαίες δεξιότητες των εργαζομένων και η μετάδοση αυτών συνιστούν καθήκον εξίσου σημαντικό με τη βασική εκπαίδευση των παιδιών και των νέων·

30. επισημαίνει την ανάγκη σχεδιασμού και υλοποίησης στρατηγικών και πολιτικών ικανών να ενισχύσουν την διά βίου μάθηση και να ενισχύσουν την ευελιξία και την ασφάλεια στον τομέα της απασχόλησης·

31. τονίζει ότι οι υφιστάμενες θέσεις εργασίας πρέπει να διατηρηθούν και ότι πρέπει να πραγματοποιηθούν επενδύσεις σε αυτές. Συνεπώς, οι εργοδότες οφείλουν να διευκολύνουν την πρόσβαση των εργαζομένων στην βασική κατάρτιση και επιμόρφωση εντός της επιχείρησης. Η συνεχής κατάρτιση αυξάνει την παραγωγικότητα και την οικονομική ανάπτυξη. Σχετικά, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη οφείλουν να ακολουθήσουν συντονισμένη προσέγγιση που να παρέχει κίνητρα και στις επιχειρήσεις και να προωδεί την συνεχή επιμόρφωση·

32. είναι της γνώμης ότι με τις διαδικασίες της Μπολόνια και της Κοπεγχάγης έχουν ήδη γίνει σημαντικά βήματα προς τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου εκπαίδευσης. Εφόσον μελλοντικά θα ζητούνται περισσότερες δεξιότητες στην αγορά εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η καλύτερη αναγνώριση των πτυχίων και λοιπών εκπαιδευτικών προσόντων στα κράτη μέλη είναι σημαντική για την επαγγελματική κινητικότητα των εργαζομένων·

33. σημειώνει ότι έως το 2020, το ποσοστό των θέσεων εργασίας που απαιτούν υψηλό μορφωτικό επίπεδο αναμένεται να αυξηθεί από 25,1 % σε 31,3 % του συνόλου⁽¹⁾. Ωστόσο πρέπει να αποφευχθεί ο κίνδυνος υπερπροσφοράς εργαζομένων υψηλών προ-

σόντων. Ως εκ τούτου, παράλληλα με τα απαραίτητα υψηλά προσόντα, πρέπει να αναγνωρισθούν εγκαίρως οι δεξιότητες που απαιτούνται στην αγορά, ώστε να προκύψει επαρκής προσφορά θέσεων εργασίας υψηλής ειδίκευσης, προκειμένου να βρεθεί μια ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης·

34. είναι της γνώμης ότι εφαρμογή του ευρωπαϊκού πλαισίου προσόντων αναμένεται να αυξήσει τη διαφάνεια των προσόντων και να διευκολύνει την πρόσβαση στην επιμόρφωση, με την προώθηση της ευελιξίας και της κινητικότητας των εργαζομένων. Στην περίπτωση αυτή, ως κινητικότητα δεν θα πρέπει να νοείται μόνο η κινητικότητα μεταξύ διαφόρων επιχειρήσεων αλλά κυρίως στους κόλπους μιας και της ίδιας επιχείρησης·

35. υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να εξερευνηθούν τρόποι αναγνώρισης της κατάρτισης και των υψηλών τρίτων χωρών και, συγκεκριμένα, των μεταναστών, προκειμένου να μην μένουν αναξιοποίητες οι δεξιότητες που διαθέτουν. Στο πλαίσιο αυτό, πολύ σημαντική είναι και η συνεργασία σε διεθνές επίπεδο (π.χ. μεταξύ των χωρών καταγωγής των μεταναστών για την καταπολέμηση της διαρροής εγκεφάλων)·

36. ζητά η μετάδοση δεξιοτήτων να αρχίζει στα πρώτα παιδικά χρόνια διότι η προθυμία για δια βίου μάθηση ενισχύεται κατά κύριο λόγο μέσω της αρχικής κατάρτισης. Άλλωστε, σε αυτή την ηλικία, τα παιδιά αποκτούν νέες δεξιότητες με μεγάλη ταχύτητα και ευκολία·

37. πιστεύει ότι με τη συνεργασία επιχειρήσεων και ιδρυμάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης μπορεί να επιτευχθεί καλύτερη αντιστοιχία των απαραίτητων επαγγελματικών προσόντων και δεξιοτήτων με τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας. Ο στόχος αυτός θα μπορούσε να επιτευχθεί με την κατάρτιση και την εφαρμογή προγράμματος σε επίπεδο ΕΕ για τον ψηφιακό γραμματισμό, που θα μπορεί να προσαρμόζεται σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο για να ανταποκρίνεται στις διάφορες ανάγκες και συνθήκες. Η πρακτική άσκηση και οι ημερίδες ελεύθερης προσέλευσης αποτελούν μέσο μετάδοσης πρόσθετων δεξιοτήτων και παρέχουν μια εικόνα του κόσμου της εργασίας·

38. κρίνει σκόπιμο να εξετασθεί η κατάρτιση ενός Χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πρακτική άσκηση. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθούν τα δικαιώματα των νέων ως προς την απόκτηση και αναγνώριση της επαγγελματικής πείρας και θα διευκολυνθεί, επομένως, η έναρξη της επαγγελματικής τους ζωής·

Κοινωνική συνοχή

39. είναι της γνώμης ότι, σε γενικές γραμμές, πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην ποιότητα της εργασίας και σε επίπεδο ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, από το 2008, η δημιουργία αξιοπρεπών θέσεων εργασίας αποτελεί μέρος των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών·

40. τονίζει ότι η ανάπτυξη και η απασχόληση δεν επαρκούν για να επανακάμψει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρέπει περαιτέρω να υιοθετηθούν επιβιοηθικά μέτρα προς ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής·

(1) COM(2008) 868 τελικό, σελ. 9

41. υπενθυμίζει ότι πρέπει να εξασφαλισθεί, με κατάλληλα μέτρα ενίσχυσης της απασχόλησης και συνοδευτικά μέτρα, η πρόσβαση στην αγορά εργασίας, καθώς και, όπου είναι απαραίτητο, ένα επαρκές εισόδημα ή, - στα κράτη μέλη στα οποία ισχύει ανάλογη ρύθμιση-, ένα κατώτατο εισόδημα για όλους όσοι, λόγω των ενδιαφερόντων καθώς και των σωματικών και πνευματικών δυνατοτήτων τους, δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες μιας αγοράς εργασίας που απαιτεί υψηλή εξειδίκευση·

42. ζητά να προωθηθεί η ισότιμη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας με την άρση των σχετικών εμποδίων. Ένα σημαντικό στοιχείο επί τούτου αποτελεί η κατάργηση των μισθολογικών διαφορών που εξακολουθούν να υφίστανται μεταξύ των δύο φύλων·

43. υπενθυμίζει ότι η γήρανση του πληθυσμού συνεπάγεται αύξηση της ζήτησης προσωπικού στον τομέα της περίθαλψης και της κοινωνικής μέριμνας. Ως εκ τούτου είναι σημαντικό να ληφθούν μέτρα κατάρτισης και να ενισχυθεί η συνεργασία σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτως ώστε να αντισταθμισθούν πιθανές ανισορροπίες μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εντός της ΕΕ·

44. προτείνει να προωθηθούν μορφές εργασίας με ευέλικτο ωράριο, οι οποίες θα προσαρμόζονται στις ικανότητες και την κατά-

σταση της υγείας των εργαζομένων· με τον τρόπο αυτό θα μπορούν οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας να παραμείνουν στην αγορά εργασίας μέχρι τη συνταξιοδότηση·

45. θεωρεί ότι, μέσω της συνεργασίας τοπικών και περιφερειακών αρχών καθώς και επιχειρήσεων και ιδρυμάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, θα μπορούσαν να αναπτυχθούν επιτυχή πρότυπα για τη δια βίου εκπαίδευση, την αναγνώριση της επαγγελματικής πείρας, τη διεύρυνση των δεξιοτήτων και τις δυνατότητες απασχόλησης. Η εκπόνηση και η δημοσίευση τέτοιων «προτύπων βέλτιστης πρακτικής» θα ήταν αξιόπαινη. Πρέπει εξάλλου, να πραγματοποιηθούν σημαντικές επενδύσεις ούτως ώστε να προκύψουν, από τις βέλτιστες αυτές πρακτικές, έννοιες, περιεχόμενο διδακτικής ύλης, συστήματα και μέθοδοι εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, χάρη στις οποίες θα μπορούσαν να αναπτυχθούν, με χαμηλό επιπλέον κόστος για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι δεξιότητες που είναι απαραίτητες στην αγορά εργασίας (ευρείας κλίμακας χρήση ΤΠΕ προσαρμοσμένη στις περιστάσεις)·

46. διαπιστώνει ότι είναι απαραίτητη η προσαρμογή των υφιστάμενων χρηματοδοτικών πόρων στα σχετικά ταμεία (ΕΚΤ, ΕΤΠΑ) για να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά οι μεταβαλλόμενες συνθήκες στην αγορά εργασίας.

Βρυξέλλες, 3 Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «οι απόψεις των περιφερειών στο πλαίσιο της ανάπτυξης του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας — η παιδεία στα μέσα επικοινωνίας στα πλαίσια της εκπαιδευτικής πολιτικής της ΕΕ»

(2010/C 141/04)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- τονίζει ότι σε πολλές περιπτώσεις οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι αρμόδιες για την ένταξη της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας στην επίσημη εκπαίδευση, σε όλα τα επίπεδα. Γι' αυτό, θα πρέπει να αναζητηθεί η κατάλληλη διαδικασία που θα υποστηρίξει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές κατά την προώθηση σχεδίων για τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας·
- υπογραμμίζει ότι στο νέο στάδιο της εκπαιδευτικής συνεργασίας της ΕΕ, που ξεκίνησε με το στρατηγικό πλαίσιο, θα πρέπει να συμπεριληφθεί και ο τομέας του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας·
- επισημαίνει ότι θα πρέπει να γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ των βασικών συνιστωσών του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας επί της ουσίας, δεδομένου ότι η ανάπτυξη καθεμίας εξ αυτών απαιτεί ιδιαίτερη στρατηγική και τους δέοντες παράγοντες και πόρους·
- επιμένει ότι ευκαταία είναι επίσης η μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών ως προς τη χρήση των μέσων επικοινωνίας. Πράγματι, ο μεγαλύτερος σεβασμός των δικαιωμάτων των καταναλωτών είναι επίσης θεμελιώδους σημασίας στον τομέα των μέσων επικοινωνίας.

Εισηγητής: András Szalay (HU/ALDE), εκπρόσωπος του Δήμου Veszprém

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

1. Η Επιτροπή των Περιφερειών συγχάιρει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία εξέδωσε όχι μόνο τους λόγους για τους οποίους η πολιτική για την κατάρτιση έχει τόση σημασία, αλλά και τις θεμελιώδεις αρχές και τους στόχους της, που απορρέουν από τον ορισμό του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας ⁽¹⁾. Έλαβε επίσης υπόψη τη γνωμοδότηση που υιοθέτησε η ΕΤΠ κατά τη σύνοδο ολομέλειάς της στις 8 και 9 Οκτωβρίου 2008 ⁽²⁾.

2. Η Επιτροπή των Περιφερειών ευελπιστεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για την επίτευξη συνεκτικής ανάπτυξης της πολιτικής υπέρ του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας που εγκαινιάστηκε το 2007. Την καλεί δε να ενσωματώσει τη σχετική γνωμοδότηση της ΕΤΠ βάσει της αρχής της επικουρικότητας και του σεβασμού των τοπικών και περιφερειακών ιδιαιτεροτήτων σε επίπεδο αρμοδιοτήτων. Η ΕΤΠ ζητεί επίσης από την Επιτροπή να συνεχίσει την ανάπτυξη του σχεδίου δράσης για τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας σε συνεργασία με τα λοιπά θεσμικά όργανα της Ένωσης, την UNESCO και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής:

α) από την άποψη της πολιτιστικής πολιτικής, της ενεργού συμμετοχής των πολιτών της ΕΕ και της ευαισθητοποίησης των χρηστών, η πραγμάτωση του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας πρέπει να αποτελέσει πρωταρχικό πολιτικό στόχο όλων των αρμόδιων φορέων και προϋποθέτει κατά πρώτον την προώθηση καινοτομιών στον εκπαιδευτικό τομέα, τόσο από πλευράς κάθε επιμέρους περιφέρειας όσο και κάθε κράτους μέλους·

β) όπως αναφέρεται στη Συνθήκη της ΕΚ, η πολιτική στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών, ενώ η Ένωση συμβάλλει στη βελτίωση των διαφόρων εθνικών συστημάτων, όταν κρίνεται αναγκαίο, διαθέτοντάς συμπληρωματικά κοινοτικά εργαλεία και διευκολύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών. Αυτό τονίζει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην ανακοίνωσή της του 2008 με τίτλο *Ένα επικαιροποιημένο στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση* ⁽³⁾.

γ) το στρατηγικό πλαίσιο για την εκπαίδευση και την κατάρτιση ⁽⁴⁾ θεωρεί, γεγονός που επιδέχεται συζήτηση, τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας ως τμήμα της ψηφιακής ικανότητας, μολονότι ο γραμματισμός αυτός μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο στην υλοποίηση πολλών στόχων και προτεραιοτήτων του στρατηγικού πλαισίου (συγκεκριμένα απόκτηση βασικών δεξιοτήτων ανάγνωσης, μεταγνωστική ικανότητα, ενεργός συμμετοχή στα

κοινά, προαγωγή του διαπολιτισμικού διαλόγου και διά βίου μάθηση)·

δ) τα θέματα που ορίζονται ως άμεσες προτεραιότητες στο στρατηγικό πλαίσιο ⁽⁵⁾ είναι:

— η ανάπτυξη εγκάρσιων βασικών δεξιοτήτων·

— μέτρα που διευκολύνουν τη διαμόρφωση ενός θεσμικού περιβάλλοντος που ευνοεί τη δημιουργικότητα και την καινοτομία, βάσει της κριτικής και προσεκτικής χρήσης των νέων τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) και της ποιοτικής βελτίωσης της κατάρτισης των εκπαιδευτικών·

— η δημιουργία συμπράξεων μεταξύ των φορέων και των επιχειρήσεων που παρέχουν εκπαίδευση και κατάρτιση, των ερευνητικών ιδρυμάτων, των πολιτιστικών φορέων και των δημιουργικών βιομηχανιών.

Οι προτεραιότητες αυτές συνδέονται στενά με το στόχο της ανάπτυξης του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας.

ε) Σε πολλές περιπτώσεις οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι αρμόδιες για την ένταξη της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας στην επίσημη εκπαίδευση, σε όλα τα επίπεδα. Γι' αυτό, θα πρέπει να αναζητηθεί η κατάλληλη διαδικασία που θα υποστηρίξει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές κατά την προώθηση σχεδίων, προγραμμάτων και χαρτών για τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων συμπράξεων μεταξύ των πολυάριθμων εμπλεκόμενων δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, καθώς και μεταξύ των πολιτιστικών και των εκπαιδευτικών οργανισμών και των επαγγελματικών παραγωγών περιεχομένου, στα πλαίσια τόσο της τυπικής όσο και της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης και με πλήρη τήρηση του νομικού πλαισίου.

3. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή των Περιφερειών ζητεί την ενσωμάτωση του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας ως ένατης βασικής ικανότητας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τη διά βίου μάθηση, σύμφωνα προς τη σύσταση 2006/962/ΕΚ. Πράγματι, χωρίς να απαιτούνται σημαντικοί κοινοτικοί πόροι, αυτή η τροποποίηση των βασικών ικανοτήτων θα βοηθήσει σημαντικά τους φορείς που είναι αρμόδιοι για την επίσημη εκπαίδευση στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες να λάβουν τις απαραίτητες αποφάσεις ώστε να ενταχθεί στα εκπαιδευτικά προγράμματα η παιδεία στα μέσα επικοινωνίας.

⁽¹⁾ Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή βασίστηκε στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τον *Γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας στον ψηφιακό κόσμο*, που εγκρίθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2008 [2008/2129 (INI)].

⁽²⁾ CdR 94/2008 fin με θέμα την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Ευρωπαϊκή προσέγγιση σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας σε ψηφιακό περιβάλλον».

⁽³⁾ COM(2008) 865 τελικό.

⁽⁴⁾ COM(2008) 865 τελικό.

⁽⁵⁾ COM(2008) 865 τελικό

4. Θα ήταν χρήσιμο να διαχωρίζει σαφώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη μάθηση μέσω Διαδικτύου –ηλεκτρονική μάθηση ή eLearning– από την ανάπτυξη του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας, δηλαδή την κριτική ανάλυση του Διαδικτύου ως μέσου σε ένα επιγραμματικό περιβάλλον. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η ηλεκτρονική μάθηση δεν συνιστά παιδεία στα μέσα επικοινωνίας και ότι οι δεξιότητες στον τομέα των ΤΠΕ και η ψηφιακή δεξιότητα δεν ταυτίζονται με τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας. Ο τελευταίος πρέπει να δίνει στους πολίτες τη δυνατότητα να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο και να συμβάλλουν στη διατήρηση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και των περιφερειακών και τοπικών ταυτοτήτων (δημιουργώντας π.χ. νέες δυνατότητες έκφρασης της γνώμης τους, δίνοντας στους κατοίκους της περιφέρειας και στις μειονότητες την ευκαιρία να εκφραστούν στον τοπικό δημόσιο χώρο).

Βασικές υποθέσεις

5. Η ΕΤΠ θα ήθελε να επιστήσει την προσοχή στο γεγονός ότι η ανάπτυξη του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας, συνδυαζόμενη με την προσαρμογή των εκπαιδευτικών μεθόδων στα μέσα επικοινωνίας, εντός και εκτός σχολικού πλαισίου, έχει ιδιαίτερη σημασία για το μέλλον της Ευρώπης. Επίσης, στο πλαίσιο αυτής της προσαρμογής, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η εκπαίδευση στις νέες τεχνολογίες των επικοινωνιών, οι οποίες είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη του ατόμου.

6. Η ανάπτυξη του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας συνιστά θεμελιώδες στοιχείο της προστασίας των ανηλίκων και των νέων και της προάσπισης της ανθρώπινης αξιοπρέπειας στα μέσα επικοινωνίας. Πράγματι, ευνοεί τη συνειδητή χρήση των μέσων επικοινωνίας, καθώς και την εξέλιξη της βιομηχανίας παραγωγής περιεχομένου προς την αυτορρύθμιση ή τη συρρύθμιση ⁽¹⁾. Ωστόσο, η ενίσχυση του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας μπορεί μόνο να συμπληρώσει τόσο την κρατική και την υπερεθνική εποπτεία όσο και τη νομική προστασία των νέων (σε σχέση με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης). Ο γραμματισμός εμπλέκει επίσης τους πολίτες στη συζήτηση περί ευθύνης όλων των φορέων στην κοινωνία, προωθώντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ανάδειξη πολιτών ενεργών και ενημερωμένων ως προς τα μέσα επικοινωνίας. Ως εκ τούτου, είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την ευρωπαϊκή πολιτιστική πολιτική και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών της ΕΕ στα κοινά και, για τον λόγο αυτό, η ευρωπαϊκή πολιτική για τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας θα πρέπει να προβληθεί στο σύνολο των κρατών μελών και σε όλα τα διοικητικά και πολιτικά επίπεδα.

7. Η εκπαίδευση των νέων που ζουν σε περιβάλλον κατακλυζόμενο από τα μέσα επικοινωνίας απαιτεί ποιοτικά νέες προσεγγίσεις που θα λαμβάνουν επίσης υπόψη τον διαφορετικό κοινωνικοπολιτισμικό ρόλο των μέσων επικοινωνίας και του σχολείου στη μετάδοση πληροφοριών και αξιών. Στην έννοια του ρόλου του εκπαιδευτικού θα πρέπει να ενσωματωθεί η αναγνώριση του γεγονότος ότι οι μαθητές και οι σπουδαστές κοινωνικοποιούνται ασυνείδητα σε έναν κόσμο όπου προσφέρονται έτοιμες λύσεις, καθώς ο απλουστευτικός λόγος των μέσων επικοινωνίας θέτει στη διάθεσή τους ερμηνείες για κάθε ζήτημα. Η ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων θα πρέπει, συνεπώς, να περιέχει και την ερμηνεία του περιεχομένου των μέσων, καθώς η ανάπτυξη κριτικής ικανότητας αφορά κατά πρώτον τα πρότυπα σκέψης που μεταδίδονται από τα μέσα επικοινωνίας και

ξεκινούν ήδη από την παιδική ηλικία, πρότυπα τα οποία ασυνείδητα καθορίζουν την αντίληψή μας για τον κόσμο.

8. Στο πλαίσιο της εφαρμογής της ανοικτής μεθόδου συντονισμού κατά τον προσδιορισμό νέων δεικτών και νέων κριτηρίων αναφοράς σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

α) η παρακολούθηση των δεξιοτήτων ανάγνωσης και κατανόησης κειμένου θα πρέπει να καλύπτει αυτές τις δεξιότητες και σε σχέση με το περιεχόμενο των μέσων επικοινωνίας, δεδομένου ότι σήμερα, σε ένα ηλεκτρονικό ή ψηφιακό περιβάλλον, το περιεχόμενο αυτό εκφράζεται με τον συνδυασμό γραπτών, εικονογραφικών και κινηματογραφικών μέσων·

β) στο πλαίσιο του προσδιορισμού ενός κριτηρίου αναφοράς για την αξιολόγηση της προαγωγής της δημιουργικότητας και της καινοτομίας, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η συμμετοχή σε σχέδια για την ανάπτυξη δημιουργικού περιεχομένου συνιστά μια από τις βασικές μορφές επίλυσης προβλημάτων και ομαδικής εργασίας.

9. Ένας από τους βασικούς λόγους της βραδύτητας με την οποία προχωρά σήμερα ο γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας είναι το γεγονός ότι δεν είναι σαφώς προσδιορισμένη στην ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πρακτική η σχέση μεταξύ του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας και του ψηφιακού γραμματισμού. Στην εκπαιδευτική πρακτική, η χρήση των ΤΠΕ έχει κυρίως καταστεί μέσο διασφάλισης της πρόσβασης στον ψηφιακό κόσμο και προώθησης της ισότητας των ευκαιριών. Σήμερα, για τους νέους δεν είναι πρόβλημα ούτε η απόκτηση των απαραίτητων γνώσεων για τη χρήση υλικού πληροφορικής και βασικού λογισμικού ούτε η καλή γνώση απλών εφαρμογών. Παράλληλα, όμως, οι εκπαιδευτικοί δεν διαθέτουν ούτε τις κατάλληλες δεξιότητες ούτε επαρκή χρόνο για να αναπτύξουν την κριτική ερμηνεία του περιεχομένου των μέσων επικοινωνίας που διατίθενται (μεταξύ άλλων και) σε ψηφιακή μορφή και τη δημιουργική παραγωγή, που είναι ουσιαστικές συνιστώσες του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας.

10. Θα πρέπει άμεσα να επανεξεταστεί η σχέση μεταξύ ψηφιακών δεξιοτήτων και γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας προκειμένου η έλλειψη σαφήνειας ως προς το διαχωρισμό των δεξιοτήτων αυτών να μην προκαλέσει δυσλειτουργίες στην εκπαίδευση. Παράλληλα με τις ψηφιακές δεξιότητες είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί στους νέους μια μεγαλύτερη κριτική ικανότητα και δεξιότητα όσον αφορά το περιεχόμενο των μέσων επικοινωνίας, ούτως ώστε να εκπαιδευτούν στο να λαμβάνουν υπόψη τα προβλήματα σχετικά με την ασφάλεια, να συνειδητοποιούν την ανάγκη σεβασμού της προσωπικής ζωής και τα προβλήματα που συνδέονται με το χειρισμό των δεδομένων.

11. Στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων για την πολιτική εκπαίδευσης και κατάρτισης που αφορά τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας είναι σημαντικό:

— να αυξηθεί η διαφάνεια των δραστηριοτήτων των ομάδων εμπειρογνομόνων και των φορέων που είναι επιφορτισμένοι με τη διεξαγωγή των προπαρασκευαστικών εργασιών, τη διατύπωση προτάσεων και τη λήψη αποφάσεων στις γενικές διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·

⁽¹⁾ Επ' αυτού, η ΕΤΠ θα ήθελε να παραπέμψει στις γνωμοδοτήσεις της με θέμα Το μέλλον της ευρωπαϊκής κανονιστικής πολιτικής στον οπτικοακουστικό τομέα (CdR 67/2004 fin) και Μια ευρωπαϊκή ατζέντα για τον πολιτισμό σ' έναν κόσμο παγκοσμιοποίησης (CdR 172/2007 fin).

- η πολιτική κατάρτιση στον τομέα του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας να βασιστεί στην πραγματική γνώση της κατάστασης και να λαμβάνει υπόψη τις απόψεις των περιφερειών·
- οι συστάσεις και τα σχέδια δράσης που υιοθετούνται να αφορούν και τους διάφορους φορείς που εμπλέκονται ποικιλοτρόπως και καλούνται να δράσουν στο πλαίσιο της ανάπτυξης του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας (κυβερνήσεις, δημόσιες αρχές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, εκπρόσωποι της βιομηχανίας παραγωγής περιεχομένου, ερευνητές, πολιτιστικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα, ΜΚΟ και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών). Η υιοθέτηση αυτών των συστάσεων και των σχεδίων δράσης θα πρέπει να συνοδεύεται από προγραμματισμό των πόρων που θα χρειαστούν.

12. Στο νέο στάδιο της εκπαιδευτικής συνεργασίας της ΕΕ, που ξεκίνησε με το στρατηγικό πλαίσιο, θα πρέπει να συμπεριληφθεί και ο τομέας του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας.

Παρατηρήσεις

13. Εκφράζοντας τη συμφωνία της με το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο υπογραμμίζει ότι ο γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας συνιστά απολύτως απαραίτητη δεξιότητα για κάθε πολίτη που ζει σε μια κοινωνία πληροφοριών και επικοινωνιών⁽¹⁾, η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί ότι ο προς επίτευξη στόχος είναι η πραγμάτωση μιας κοινωνίας που θα έχει ενσωματώσει το γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας και ότι για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η παιδεία στα οικεία μέσα. Για το λόγο αυτό υπενθυμίζει ότι είναι απολύτως απαραίτητο να διασφαλισθεί η ισότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο για όλους τους ευρωπαίους πολίτες, και ιδιαίτερα για εκείνους που υφίστανται τα μειονεκτήματα της γεωγραφικής απομόνωσης ή κατοικούν σε απομακρυσμένες περιοχές.

14. Θα πρέπει να γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ των βασικών συνιστωσών του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας επί της ουσίας, δεδομένου ότι η ανάπτυξη καθεμίας εξ αυτών απαιτεί ιδιαίτερη στρατηγική και τους δέοντες παράγοντες και πόρους. Ως εκ τούτου, είναι ουσιώδους σημασίας:

- η διασφάλιση της πρόσβασης του πολίτη τόσο στην τεχνολογική διάσταση (συγκεκριμένα μέσω ευρυζωνικού διαδικτύου, ηλεκτρονικής απεικόνισης και λογισμικού επεξεργασίας κειμένου) όσο και στην ευρωπαϊκή, εθνική και τοπική οπτικοακουστική παράδοση. Η κοινή ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά θα πρέπει να είναι προσβάσιμη στον πολίτη στη μητρική του γλώσσα, σύμφωνα με τη διακήρυξη της Ρίγας του 2006 για την ψηφιακή ένταξη και τις συναφείς συστάσεις της ΕΤΠ⁽²⁾·
- η ενίσχυση των δεξιοτήτων που αφορούν την επιλογή περιεχομένου στα μέσα επικοινωνίας, την ικανότητα πραγματοποίησης συνειδητής επιλογής και συστηματικής αντιμετώπισης, ιδίως στο Διαδίκτυο, των πληροφοριών, κειμένων και διαφημίσεων που δεν επιδέχονται επαλήθευση, ελλείπει εντεταλμένων ή υποκείμενων σε έλεγχο διαχειριστών των διαδικτυακών πυλών (όπως π.χ. εκδοτικοί οίκοι, ομάδες σύνταξης, κριτικοί)·

- η ανάπτυξη κριτικού βλέμματος για τον τομέα των μέσων επικοινωνίας και την παραγωγή σε αυτόν, με ιδιαίτερη προσοχή στη διαρκή έρευνα και στην εφαρμογή μεθόδων που προάγουν την ανάπτυξη της ικανότητας κατανόησης του οπτικοακουστικού και μη γραμμικού περιεχομένου, στα συμπεράσματα επιστημονικών κλάδων όπως η οικονομία, η ανθρωπολογία, η κοινωνιολογία, η ψυχολογία των μέσων επικοινωνίας ως προς τους τρόπους λειτουργίας και τον κοινωνικό τους ρόλο, καθώς και σε βασικά ζητήματα κανονιστικής ρύθμισης των μέσων επικοινωνίας·

- η ανάπτυξη ενεργού και δημιουργικής χρήσης, κυρίως μέσω της εφαρμογής –στο πλαίσιο προγραμμάτων– των απαραίτητων τεχνικών και πρακτικών δεξιοτήτων, δράσεων και γνώσεων. Ο άξονας θα πρέπει να είναι συγκεκριμένα η οπτικοακουστική επικοινωνία και η δημιουργία, παρουσίαση και διάδοση οπτικοακουστικού περιεχομένου μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας·

- η ενθάρρυνση της συμμετοχής στα κοινά σε τοπικό επίπεδο, μεταξύ άλλων μέσω της ευαισθητοποίησης σε θέματα προώπισης της ιδιωτικής ζωής, δικαιωμάτων του ατόμου ως προς την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων και γενικού συμφέροντος·

- η μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των πολιτών ως προς γενικά ζητήματα πνευματικών δικαιωμάτων, προστασίας της ιδιωτικής ζωής και τήρησης των κανόνων του δικαίου των ΜΜΕ κατά τη χρήση των μέσων επικοινωνίας και ενημέρωσης, καθώς και ως προς τις ποινικές και αστικές συνέπειες των ενδεχόμενων παραβάσεων·

- η ενίσχυση της ικανότητας των πολιτών να διαχειρίζονται προσεκτικά τα προσωπικά τους δεδομένα στο Διαδίκτυο και η επισήμανση, ιδίως στα παιδιά και στους εφήβους, των διάφορων πηγών κινδύνου στα νέα μέσα.

15. Χωρίς να αμφισβητεί την κεφαλαίωδη σημασία των τομέων που εξετάζει η Επιτροπή όταν αναφέρεται στις ορθές πρακτικές (εμπορική επικοινωνία, οπτικοακουστική παραγωγή και επιγραμμικό περιεχόμενο), η ΕΤΠ θα ήθελε να αιτιολογηθούν οι θεματικές αυτές προτεραιότητες στις μελλοντικές συστάσεις. Εάν αυτό δεν γίνει, η παιδεία στα μέσα επικοινωνίας κινδυνεύει στην πράξη να περιοριστεί στην επεξεργασία αυτών των τριών τομέων.

16. Δεδομένου ότι η ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η συνειδητή αναζήτηση πληροφοριών, η κριτική ερμηνεία του περιεχομένου και η δημιουργική χρήση του Διαδικτύου είναι αναμενόμενο να συμβάλουν στη διασφάλιση της προστασίας των ανηλίκων και των νέων, καθώς και του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας στα μέσα, θα πρέπει, παράλληλα με τη λήψη κανονιστικών μέτρων από τις δημόσιες αρχές, να εντατικοποιηθούν οι δράσεις για τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας κατά προτεραιότητα στους ανωτέρω τομείς.

17. Ευκαταία είναι επίσης η μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών ως προς τη χρήση των μέσων επικοινωνίας. Πράγματι, ο μεγαλύτερος σεβασμός των δικαιωμάτων των καταναλωτών είναι επίσης θεμελιώδους σημασίας στον τομέα των μέσων επικοινωνίας.

⁽¹⁾ 2008/2129 (INI).

⁽²⁾ CdR 5/2008 fin και CdR 252/2005 fin - Γνωμοδότηση σχετικά με την ψηφιακή ένταξη και γνωμοδότηση με θέμα Η στρατηγική i2010 – Ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

18. Η Επιτροπή των Περιφερειών θα ήθελε να τονίσει ότι αυτή καθαυτή η ανάπτυξη κριτικής παιδείας στα μέσα επικοινωνίας δεν αρκεί για την εξάλειψη των διαφόρων επιβλαβών πτυχών της παροχής περιεχομένου (όπως π.χ. η περιττή βία στα μέσα επικοινωνίας, η παραβίαση των δικαιωμάτων των καταναλωτών από τις υπηρεσίες των μέσων επικοινωνίας, το έλλειμμα γνησιότητας και εγκυρότητας, η χειραγώγηση). Επίσης, η παιδεία στα μέσα επικοινωνίας δεν συνιστά καθόλου ή συνιστά σε πολύ μικρό βαθμό κινητήρια δύναμη για ρεύματα όπως η σύγκλιση των μέσων επικοινωνίας, η δημιουργία, η πρόσβαση και η διασύνδεση ψηφιακών αρχείων, ο επαναπροσδιορισμός των δικαιωμάτων δημιουργού και η κανονιστική ρύθμιση στον τομέα αυτό ή ακόμη και η επιγραμματική διοίκηση⁽¹⁾. Η παιδεία στα μέσα επικοινωνίας εξετάζει αυτά τα ρεύματα, τα επανατοποθετεί σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο και προετοιμάζει πολίτες που είναι ευαισθητοποιημένοι χρήστες ως προς το περιεχόμενο που παράγει ο δημόσιος χώρος και τα μέσα επικοινωνίας. Συνεπώς εκτός από την ανάπτυξη του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας απαιτείται να προβλεφθεί ρύθμιση στο κατάλληλο επίπεδο, στην οποία να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι αρμοδιότητες και η εμπειρία των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

19. Στο πλαίσιο των μελλοντικών συστάσεων και σχεδίων δράσης, θα πρέπει να προβλεφθούν προγράμματα για την ανάπτυξη των βασικών συνιστωσών της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας που θα αφορούν στα διάφορα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατών μελών (συμπεριλαμβανομένης της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας), στον βαθμό που θα λαμβάνουν παράλληλα υπόψη τις διάφορες εκπαιδευτικές και πολιτισμικές παραδόσεις των κρατών μελών, τις σημαντικές αποκλίσεις λόγω διαφορετικών μεθόδων κατάρτισης των περιφερειακών συστημάτων και της δυνατότητας του καθενός να επιτυγχάνει οικονομίες κλίμακας.

20. Κατά την εκπόνηση συστάσεων και σχεδίων δράσης είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι ορθές πρακτικές· εν προκειμένω, η ΕΤΠ παραπέμπει στη γνωμοδότησή της⁽²⁾, στην οποία εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή υλοποιεί περισσότερες δράσεις για την αξιοποίηση της τεχνολογίας που αποκτήθηκε στο πλαίσιο τοπικών και περιφερειακών προγραμμάτων στον τομέα της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας στο σύνολο της Ευρώπης, αλλά και στο πλαίσιο της προαγωγής βημάτων διαλόγου, έκφρασης απόψεων και ανταλλαγής ορθών πρακτικών.

21. Εντούτοις, η Επιτροπή των Περιφερειών εκφράζει την ανησυχία της ως προς τα εξής:

- αφού δεν ασκείται παρακολούθηση στο σύνολο της επικράτειας της Ένωσης, δεν είναι εγγυημένη η αξιοποίηση των ορθών πρακτικών στον τομέα της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας·
- απαιτείται κατηγοριοποίηση των ορθών πρακτικών ανάλογα με τις βασικές συνιστώσες της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας·
- δεν έχει επιλυθεί το ζήτημα της αναλυτικής κριτικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής·
- δεν υπάρχει βάση δεδομένων που να επιτρέπει την ανάπτυξη, προσαρμογή και αξιοποίηση των ορθών πρακτικών σε μεγάλη κλίμακα.

⁽¹⁾ Επ' αυτού του σημείου, η ΕΤΠ παραπέμπει στη γνωμοδότησή της με τίτλο «i2010: ψηφιακές βιβλιοθήκες», CδR 32/2006 fin.

⁽²⁾ CδR 94/2008 fin.

Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δημιουργηθεί η δέουσα οργανωτική και επαγγελματική υποδομή: για τον σκοπό αυτό, θα μπορούσαν π.χ. να συσταθούν «γραφεία παιδείας στα μέσα επικοινωνίας» κατά το πρότυπο των «media desks» που υπάρχουν στο πλαίσιο του προγράμματος MEDIA (ή να διευρυνθεί το πεδίο δραστηριότητας αυτών), ή ακόμη να ενισχυθεί ή να αναπτυχθεί ο επαγγελματικός συμβουλευτικός ρόλος της ομάδας εμπειρογνομόνων στον τομέα της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας που έχει συστήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

22. Σεβόμενη την αρχή της επικουρικότητας και την ανεξαρτησία των κρατών μελών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη, όποτε είναι απαραίτητο, να εκπονήσουν τις δικές τους εθνικές στρατηγικές παιδείας στα μέσα επικοινωνίας, λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές συνιστώσες του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας· στη χάραξη αυτής της εθνικής στρατηγικής θα πρέπει να συμμετέχουν, στο μέτρο του δυνατού, οι αρχές που είναι επιφορτισμένες με την κανονιστική ρύθμιση των μέσων επικοινωνίας, οι φορείς λήψης αποφάσεων για θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής και οι εκπρόσωποι των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, της κοινωνίας των πολιτών και της βιομηχανίας παραγωγής περιεχομένου και καινοτομιών στον τομέα της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας.

23. Δεδομένου ότι η κατάσταση ποικίλει στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες, η ανάπτυξη της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας στο πλαίσιο συστάσεων και σχεδίων δράσης πρέπει να πραγματοποιηθεί με τρόπο που να μεταφέρεται εύκολα στο εκάστοτε τοπικό κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο· εντούτοις, αυτό προϋποθέτει μια πιο εμπεριστατωμένη μελέτη της κατάστασης σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, ώστε να υπάρχει σαφέστερη εικόνα, ιδιαίτερα όσον αφορά την εξέταση των κινήτρων και των συμπεριφορών των τοπικών αρχών, των οργάνων χρηματοδότησης των θεσμικών φορέων και των παιδαγωγών που ασχολούνται με την παιδεία στα μέσα επικοινωνίας.

24. Λόγω της ταχείας εξέλιξης του χώρου των μέσων επικοινωνίας, η παιδεία σε αυτά θα πρέπει να συνιστά αντικείμενο διαρκών ερευνών και αξιολογήσεων, με τις οποίες χρήσιμο θα ήταν να συνδεθούν οι αρχές των διαφόρων κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την κανονιστική ρύθμιση των οπτικοακουστικών και ηλεκτρονικών επικοινωνιών, προωθώντας τη συνεργασία προς το συμφέρον της ανάπτυξης του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας.

25. Η Επιτροπή των Περιφερειών προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει τη δημιουργία ερευνητικών και ενημερωτικών υπηρεσιών εντός των διοικητικών δομών των τοπικών και των περιφερειακών διοικήσεων, οι οποίες θα ασχολούνται με τη μελέτη ζητημάτων που άπτονται του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας.

26. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι οι βασικοί παράγοντες για την ανάπτυξη του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας, δεδομένου ότι βρίσκονται πιο κοντά στον πολίτη, ιδίως ως φορείς που συμμετέχουν στην οργάνωση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, διοικούν τοπικά μέσα επικοινωνίας και άλλους πολιτιστικούς φορείς (βιβλιοθήκες, κοινοτικά πολιτιστικά κέντρα κλπ.) ή διαχειρίζονται αναπτυξιακούς πόρους, ευρωπαϊκούς και άλλους· συνεπώς, είναι δικαιολογημένη η διεξαγωγή ενημερωτικών εκστρατειών απευθυνόμενων στις περιφέρειες και στις τοπικές αρχές βάσει των συστάσεων και των ορθών πρακτικών της Ένωσης, όπως και η αύξηση των δυνατοτήτων συνεργασίας στον τομέα της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας στις ευρωπαϊκές περιφέρειες και στις παραμεθόριες περιοχές.

27. Θα πρέπει να ενθαρρυνθούν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να στηρίξουν σχέδια, προγράμματα και χάρτες σχετικά με την παιδεία στα μέσα επικοινωνίας, τα οποία να στοχεύουν κυρίως στα εξής:

α) αποτύπωση της κατάστασης

αξιολόγηση της πραγματικής κατάστασης στον τομέα της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας, με δεδομένες τις υφιστάμενες συνεργασίες και συμπράξεις·

β) δικτύωση, ένταξη

διασύνδεση μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων στον κλάδο – βιομηχανία των μέσων επικοινωνίας (κινηματογράφος, τηλεόραση, Τύπος, ραδιόφωνο, πάροχοι και παραγωγοί διαδικτυακού περιεχομένου), οργανισμοί μέσων επικοινωνίας, εκπαιδευτικοί θεσμοί, ρυθμιστικές αρχές, πολιτιστικά και ερευνητικά ιδρύματα, κοινωνικές οργανώσεις·

γ) θεσμοθέτηση

σύσταση δημόσιων υπηρεσιών και γραφείων για την προώθηση της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας

δ) καθοδήγηση και ενημέρωση

διεξαγωγή εκστρατειών πληροφόρησης σχετικά με θέματα παιδείας στα μέσα επικοινωνίας, προώθηση «γραφείων για την παιδεία στα μέσα επικοινωνίας» που θα λειτουργούν σε περιφερειακό επίπεδο, προκειμένου να εντοπίζονται και να διαδίδονται οι ορθές πρακτικές και να ενημερώνονται οι πολίτες

ε) ενεργός συμμετοχή, τοπική εκπροσώπηση

μέτρα παροχής κινήτρων, πολιτικές προώθησης, διάθεση μέσων, τεχνογνωσίας και πλατφορμών μέσων επικοινωνίας για την παραγωγή περιεχομένου μέσων επικοινωνίας από το ευρύ κοινό, με ιδιαίτερη προσοχή στις μη προνομιούχες κοινωνικές ομάδες, στις μειονότητες και στα άτομα με αναπηρία

στ) συνεργασία

συμμετοχή σε εθνικά και περιφερειακά δίκτυα συνεργασίας εντός της Ένωσης

ζ) διάλογος

πρωτοβουλίες των δημόσιων αρχών υπέρ της συμμετοχής των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, κοινωνικός διάλογος για την παιδεία στα μέσα επικοινωνίας

η) περιφερειακή εκπαιδευτική πολιτική, κανονιστική ρύθμιση της εκπαίδευσης

δραστηριότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών για την εισαγωγή της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας σε όλα τα επίπεδα

της επίσημης εκπαίδευσης, προτροπή να συμπεριληφθεί η παιδεία στα μέσα επικοινωνίας στην κατάρτιση των καθηγητών και των εκπαιδευτών, να έχει παρουσία σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης ως αναπόσπαστο τμήμα των σχολικών προγραμμάτων, καθώς και στα προγράμματα διά βίου μάθησης

θ) δημιουργία και υποστήριξη συμπράξεων

δημιουργία συμπράξεων σε θέματα παιδείας στα μέσα επικοινωνίας μεταξύ της βιομηχανίας παραγωγής περιεχομένου και των ιδρυμάτων εκπαίδευσης/κατάρτισης, στο πλαίσιο τόσο της τυπικής όσο και της μη τυπικής κατάρτισης (π.χ. έργα συνεργασίας μεταξύ τοπικών μέσων επικοινωνίας, επιχειρήσεων και φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης, εκστρατείες για την παιδεία στα μέσα επικοινωνίας, φεστιβάλ), με μέριμνα για τη στενή παρακολούθηση του τρόπου συμμετοχής και των οικονομικών συμφερόντων του κλάδου των μέσων επικοινωνίας, καθώς και της αυστηρής τήρησης του νομικού πλαισίου, στη διαμόρφωση αυτών των συμπράξεων.

28. Η Επιτροπή των Περιφερειών ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εδραιώσει επί νέων βάσεων την πρακτική που αφορά τη χρηματοδότηση της πολιτικής για την κατάρτιση, την ενίσχυση πιλοτικών προγραμμάτων και την έρευνα στον τομέα της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας, δεδομένου ότι η παιδεία στα μέσα επικοινωνίας μπορεί να ωφεληθεί από την ενίσχυση των χρηματοδοτικών μέσων που προορίζονται για αυτή στο πλαίσιο των υφιστάμενων πρωτοβουλιών (όπως οι περιφερειακές συνεργασίες Comenius) ή των μελλοντικών. Καθώς η υλοποίηση των προδιαγεγραμμένων στόχων απαιτεί εξαρχής τη διαθεσιμότητα στοχευμένων και πολυπολικών πόρων, η Επιτροπή των Περιφερειών ασπάζεται τη θέση του Κοινοβουλίου⁽¹⁾ και θεωρεί δικαιολογημένη τη ρητή και στοχευμένη ένταξη ενός υποπρογράμματος για την ανάπτυξη του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας στα άλλα προγράμματα υποστήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συγκεκριμένα στα Comenius, «Διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση», «eTwinning» (ηλεκτρονική αδελφοποίηση), «Ασφαλέστερο Διαδίκτυο» και στο πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

29. Πρέπει να εκφράσουμε την ιδιαίτερη ικανοποίησή μας για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε τη χάραξη δεικτών για την παιδεία στα μέσα επικοινωνίας, με μακροπρόθεσμο ορίζοντα προώθησης· παράλληλα, η Επιτροπή των Περιφερειών ελπίζει ότι οι δείκτες αυτοί δεν θα περιοριστούν σε αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τη μορφή και τη διάρκεια της χρήσης των μέσων επικοινωνίας, διότι η αξιολόγηση της παιδείας στα μέσα επικοινωνίας περιλαμβάνει επίσης τη χρήση μεθόδων μέτρησης των ικανοτήτων του ατόμου (μολονότι στον εν λόγω τομέα είναι φυσικό να υπάρχει μία ορισμένη δυσπιστία, λόγω της δυσκολίας που συνεπάγεται η ποσοτική έκφραση της δημιουργικής και κριτικής γνώσης και η διαβίωση των γνώσεων σε μετρήσιμα κριτήρια).

Βρυξέλλες, 3 Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

⁽¹⁾ 2008/2129 (INI).

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα: «υποδομές ΤΠΕ για την ηλεκτρονική επιστήμη-στρατηγική για την E&A, την καινοτομία και την έρευνα ΤΠΕ για μελλοντικές και αναδυόμενες τεχνολογίες στην Ευρώπη»

(2010/C 141/05)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- Παροτρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι οργανισμοί τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης συμμετέχουν πλήρως και ενεργά στη διαχείριση των πρωτοβουλιών που άπτονται του ΕΧΕ·
- θεωρεί ότι προγράμματα ΤΠΕ σε ευρωπαϊκή κλίμακα, είτε αφορούν την E&A είτε την ανάπτυξη, δύνανται να εξασφαλίσουν ουσιαστικά κοινωνικο-οικονομικά οφέλη προς τους αντίστοιχους δήμους και περιφέρειες·
- καλεί την Επιτροπή και τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να στηρίξουν ενεργά τη συμμετοχή των ΤΠΑ στα διάφορα στάδια των διαδικασιών E&A καθώς και τη χρήση καινοτομιών ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα, και συγκεκριμένα με την προώθηση βέλτιστων ευρωπαϊκών πρακτικών και την παροχή συμβουλών και μεθοδολογικών συστάσεων·
- τονίζει με έμφαση την ιδιαίτερη σημασία που έχει ο τομέας των υπηρεσιών για την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων των ΤΠΕ, δεδομένου ότι κλάδοι, όπως το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, οι χρηματοπιστωτικές και επιχειρηματικές υπηρεσίες, συγκαταλέγονται μεταξύ των σημαντικότερων επενδυτών των ΤΠΕ.

Εισηγητής: κ. Liudvikas Žukauskas (LT/EPP), Δημοτικό συμβούλιο διαμερίσματος Skuodas

Έγγραφα αναφοράς

COM(2009) 108 τελικό

COM(2009) 116 τελικό

COM(2009) 184 τελικό

I. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. τονίζει ότι οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) που αποτελούν, στις μέρες μας, τη βάση της ανοικτής σε όλους κοινωνίας της πληροφορίας, πρέπει να καλύπτουν τις ανάγκες όλων των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων όσων διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Από την άποψη αυτή, η ΕΤΠ έχει ζητήσει επανειλημμένως να γίνουν επενδύσεις στην έρευνα σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, για να διασφαλισθεί η ανάπτυξη και να δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις, και φρονεί ότι η χρήση ΤΠΕ στην καινοτομία μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση βασικών κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων·

2. παροτρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι οργανισμοί τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης συμμετέχουν πλήρως και ενεργά στη διαχείριση των πρωτοβουλιών που άπτονται του ΕΧΕ· Στον τομέα της έρευνας στο χώρο της ΤΠΕ, οι περιφέρειες αποκτούν εξέχουσα σημασία. Είναι βασικοί παράγοντες ανάπτυξης περιφερειακών στρατηγικών για την έρευνα και την καινοτομία· διοικούν συχνά ερευνητικά ιδρύματα· στην επικράτειά τους ιδρύονται πανεπιστήμια και άλλα ερευνητικά ιδρύματα, και ευνοούν το περιβάλλον καινοτομίας. Επιπλέον, πολλές περιφερειακές κυβερνήσεις και διοικήσεις διαθέτουν νομοθετικές εξουσίες και, κατά συνέπεια, ίδια κονδύλια για την έρευνα·

3. επισημαίνει ότι η προώθηση της ηλεκτρονικής συμμετοχής, δηλαδή μιας περιεκτικής και δίκαιης σε περιφερειακό και κοινωνικό επίπεδο κοινωνίας των πολιτών, που χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και την ενίσχυση των δημόσιων υπηρεσιών, αποτελεί βασικό στόχο για την ΕΤΠ στα πλαίσια της αναθεωρημένης στρατηγικής της Λισσαβώνας·

4. τονίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές περιλαμβάνονται στους κύριους αποδέκτες των προτάσεων της πρωτοβουλίας i2010 για την ηλεκτρονική ένταξη και μπορούν να αποτελέσουν καθοριστικούς παράγοντες για την εφαρμογή της. Η ηλεκτρονική ένταξη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των ανθρώπων και να ωθήσει την κοινωνικοοικονομική δραστηριότητα του κοινού, στηρίζοντας παράλληλα περιφερειακές, αποτελεσματικότερες και εξατομικευμένες δημόσιες υπηρεσίες καθώς και τοπικές επιχειρήσεις. Συνεπώς, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να συμμετέχουν στην ένταξη όλων των γενεών στην κοινωνία, και σε πρωτοβουλίες ΤΠΕ που αποσκοπούν στη διευκόλυνση και βελτίωση της ζωής τους. Οι δήμοι και περιφέρειες έχουν στη διάθεσή τους διάφορα μέσα για τη διασφάλιση της πλήρους αξιοποίησης αυτής της δυναμικής.

Μια στρατηγική για την Ε&Α και την καινοτομία στις ΤΠΕ στην Ευρώπη: Ανεβάζοντας τον πήχυ COM(2009) 116 τελικό

5. χαιρετίζει το γεγονός ότι στην εν λόγω ανακοίνωση τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες αναγνωρίζονται ως οι κύριοι παράγοντες προώθησης της στενότερης συνεργασίας μεταξύ των χρηστών και των παραγωγών καινοτομιών ΤΠΕ σε διαφορετικούς τομείς της διακυβέρνησης και των διοικήσεων, που θα οδηγήσουν σε κοινούς οδικούς χάρτες αναγκών των δημοσίων υπηρεσιών στην αντιμετώπιση των οποίων μπορούν να συμβάλουν οι ΤΠΕ ⁽¹⁾. Η ΕΤΠ έχει ήδη εκφράσει τη γνώμη ⁽²⁾ ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να συμμετάσχουν σε μια προσπάθεια εκτεταμένης συνεργασίας με στόχο τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας στη δημόσια διοίκηση και την αποτελεσματικότερη παροχή δημόσιων υπηρεσιών·

6. στηρίζει το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η επιτυχία των προσπαθειών διευκόλυνσης της ανάπτυξης αγορών καινοτομίας και επίτευξης διαλειτουργικότητας και κοινών προδιαγραφών εξαρτάται από τη συνεχή στήριξη και συμμετοχή των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, και ότι αυτές οι προσπάθειες πρέπει να συνεπικουρούνται από δράσεις σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ⁽³⁾·

7. χαιρετίζει την πρόθεση της Επιτροπής να απλουστεύσει τις διαδικασίες και να περιορίσει το διοικητικό φόρτο για να καταστήσει ελκυστικότερη για τις καινοτόμες εταιρίες, και ιδίως τις τοπικές ΜΜΕ, τη συμμετοχή σε τοπικές, περιφερειακές και ευρωπαϊκές δράσεις·

8. θεωρεί ότι προγράμματα ΤΠΕ σε ευρωπαϊκή κλίμακα, είτε αφορούν την Ε&Α είτε την ανάπτυξη, δύνανται να εξασφαλίσουν ουσιαστικά κοινωνικοοικονομικά οφέλη στους αντίστοιχους δήμους και περιφέρειες. Η ΕΤΠ έχει ήδη επισημάνει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι ΤΠΕ στην υλοποίηση της στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη της ΕΕ·

9. συνιστά την πλήρη αξιοποίηση της δυναμικής της Ευρώπης για την ανάπτυξη υπηρεσιών ΤΠΕ στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, και κατά συνέπεια τη χρήση των ΤΠΕ ως μέσου βελτίωσης των υπηρεσιών των τοπικών και περιφερειακών αρχών σε τομείς όπως η υγειονομική περίθαλψη, η παιδεία, η δημιουργία θέσεων εργασίας, η δημόσια τάξη, η ασφάλεια και οι κοινωνικές υπηρεσίες. Η υποστηριζόμενη από την ΕΕ σύμπραξη δημοσίου-ιδιωτικού τομέα μεταξύ τοπικών και περιφερειακών αρχών (ΤΠΑ) και ΜΜΕ ανάπτυξης ΤΠΕ στο πεδίο των δημοσίων υπηρεσιών ΤΠΕ μπορεί να χρησιμεύσει ως εξαιρετική βάση καλλιέργειας τοπικών δεξιοτήτων και γνώσεων σε όλη την ΕΕ·

⁽¹⁾ COM(2009) 116 τελικό

⁽²⁾ CdR 10/2009 fin

⁽³⁾ COM(2009) 116 τελικό

10. υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να ηγηθούν στη χρήση ΤΠΕ για την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο στον εντοπισμό τοπικών ευκαιριών ανταλλαγής τεχνολογικών βελτιστων πρακτικών, στην εξεύρεση προγραμματικών εταιρών και στη χρηματοδότηση·

11. καλεί την Επιτροπή και τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να στηρίζουν ενεργά τη συμμετοχή των ΤΠΑ στα διάφορα στάδια των διαδικασιών Ε&Α καθώς και τη χρήση καινοτομιών ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα, και συγκεκριμένα με την προώθηση βελτιστων ευρωπαϊκών πρακτικών και την παροχή συμβουλών και μεθοδολογικών συστάσεων·

12. τονίζει με έμφαση την ιδιαίτερη σημασία που έχει ο τομέας των υπηρεσιών για την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων των ΤΠΕ, καθώς κλάδοι όπως το χονδρεμπόριο και το λιαν εμπόριο, οι χρηματοπιστωτικές και επιχειρηματικές υπηρεσίες συγκαταλέγονται μεταξύ των σημαντικότερων επενδυτών των ΤΠΕ ⁽¹⁾·

13. σημειώνει ότι οι ΤΠΕ αναδύθηκαν κατά την τελευταία δεκαετία ως κείρια τεχνολογία με δυναμική μεταμόρφωσης της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας και συνέβαλαν έτσι στη βιώσιμη ανάπτυξη καθώς και στην αύξηση του ανταγωνισμού. Ωστόσο, οι πολιτικές προώθησης των ΤΠΕ δεν θα οδηγήσουν από μόνες τους σε καλύτερες οικονομικές επιδόσεις και ⁽²⁾ δεν μπορούν να υλοποιηθούν χωρίς την ενεργό στήριξη και συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

14. υπογραμμίζει την ανάγκη συνεργασίας των κοινωνικών εταίρων, των ΤΠΑ και της κυβέρνησης για τη διασφάλιση της δημιουργίας ενός φαύλου κύκλου αναβάθμισης των ανθρώπινων πόρων, οργανωτικών αλλαγών, ΤΠΕ και παραγωγικότητας, και της αποτελεσματικής ανάπτυξης και χρήσης των ΤΠΕ. Οι πολιτικές που αποσκοπούν στην ενίσχυση της εκμάθησης στοιχειωδών γνώσεων ΤΠΕ, στην κατάρτιση προσωπικού ειδικευμένου σε τεχνολογίες της πληροφορίας, στην ανάπτυξη υψηλού επιπέδου δεξιοτήτων ΤΠΕ, στην ενθάρρυνση της δια βίου μάθησης στις ΤΠΕ και στην ενίσχυση των δεξιοτήτων διαχείρισης και δικτύωσης που απαιτεί η αποτελεσματική χρήση των ΤΠΕ είναι ιδιαίτερα σημαντικές ⁽³⁾ και ανήκουν στον πυρήνα των αρμοδιοτήτων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·

15. συμμερίζομενη πλήρως την άποψη ότι η κινητικότητα των ερευνητών αποτελεί πρωταρχικό παράγοντα ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας και, στις περισσότερες περιπτώσεις, της ελκυστικότητας της σταδιοδρομίας στην έρευνα ΤΠΕ, η ΕΤΠ υπογραμμίζει ότι

— θα πρέπει να τονωθεί στην κοινωνία το ενδιαφέρον, ιδίως των νέων, για την έρευνα και την καινοτομία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσαρμόζουν τα εθνικά τους προγράμματα κατά τρόπο που να εξοικειώνει τους φοιτητές με τη δυναμική των ΤΠΕ στην επιστήμη και την έρευνα, ξεκινώντας από πρώιμα προγράμματα σχολικής εκπαίδευσης. Οι ΤΠΑ, όντας η βαθμίδα διακυβέρνησης που είναι άμεσα υπεύθυνη για την εκπαιδευτική οργάνωση, πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας, συνδυάζοντας την τοπική εμπειρία με τα ευρωπαϊκά μέτρα στήριξης που θα αναπτυχθούν στον τομέα. η Επιτροπή θα πρέπει να αναζητήσει την ευκαιρία να αναπτύξει κατάλληλο μηχανισμό στήριξης·

16. σημειώνει ότι είναι εξίσου απαραίτητο να προεγκυθθούν εξέχοντες ακαδημαϊκοί εκτός Ευρώπης και, συνεπώς, τονίζει τη σημασία ευρωπαϊκών προγραμμάτων κινητικότητας, όπως το πρόγραμμα Μαρί Κιουρί, και των μέτρων που θα πρέπει να ληφθούν σε ορισμένες περιφέρειες προκειμένου να υποστηριχθούν οι επαναπατριζόμενοι ακαδημαϊκοί ⁽⁴⁾·

17. υπενθυμίζει τα πορίσματα της ομάδας ειδικών ΕΧΕ ⁽⁵⁾ αναφορικά με την ολοένα αυξανόμενη βαρύτητα των εθνικών και περιφερειακών εμπλεκόμενων φορέων στη λήψη νέων ευρέων πρωτοβουλιών όπως οι ERA-NETs, Eurostars, Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΙΤ) ή οι κοινές τεχνολογικές πρωτοβουλίες (ΚΤΠ) και Cluster·

18. συστήνει σε όλους τους παράγοντες, ΕΕ, κράτη μέλη και περιφέρειες να εξερευνήσουν όλα τα δυνατά μέσα επίτευξης συμπληρωματικότητας μεταξύ των υπαρχουσών πολιτικών και μέσωσ συνεργασίας και θέσπισης μηχανισμών που θα διασφαλίζουν ότι τα υπάρχοντα προγράμματα συντονισμού στηρίζουν στο έπακρο την έρευνα ΤΠΕ ⁽⁶⁾. Ειδικότερα, όπως έχει αναφέρει σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις η ΕΤΠ ⁽⁷⁾, καλεί σε συντονισμένη χρήση του έβδομου προγράμματος πλαίσιο, του κοινοτικού ταμείου, και του προγράμματος πλαίσιο ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας διότι τούτο είναι θεμελιώδες για τη συνέργεια της πολιτικής στους τομείς της συνοχής, της έρευνας, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της καινοτομίας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο·

19. υπογραμμίζει ότι ο συντονισμός βασικών κοινοτικών μέσωσ, όπως το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το πρόγραμμα πλαίσιο ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας, δεν είναι μόνο θέμα πολιτικών προθέσεων, αλλά και πρόκληση ως προς τη συνοχή της πολιτικής. Η διασφάλιση της πολιτικής συνοχής στην περίπτωση πολυεπίπεδων και πολυμερών προγραμμάτων απαιτεί ένα σύστημα πολυμερούς διακυβέρνησης ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Ο οικονομικός αντίκτυπος των ΤΠΕ. Μέτρηση, ενδείξεις και επιπτώσεις <http://browse.oecdbookshop.org/oecd/pdfs/browseit/9204051E.PDF>

⁽²⁾ Ο οικονομικός αντίκτυπος των ΤΠΕ. Μέτρηση, ενδείξεις και επιπτώσεις <http://browse.oecdbookshop.org/oecd/pdfs/browseit/9204051E.PDF>

⁽³⁾ Ο οικονομικός αντίκτυπος των ΤΠΕ. Μέτρηση, ενδείξεις και επιπτώσεις <http://browse.oecdbookshop.org/oecd/pdfs/browseit/9204051E.PDF>

⁽⁴⁾ CdR 83/2007 fin

⁽⁵⁾ Έκθεση της ομάδας ειδικών ΕΧΕ με τίτλο «Ανοιγμα στον κόσμο: διεθνής επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία»

⁽⁶⁾ CdR 283/2008 fin

⁽⁷⁾ CdR 263/2007 fin

⁽⁸⁾ CdR 263/2007 fin

20. επισημαίνει τη σημασία της βέλτιστης χρήσης των οργάνων συντονισμού του ΠΠ7 από τις περιφέρειες. Αυτό θα επιτρέψει στις περιφέρειες να επιδιώξουν την αριστεία και την ανταγωνιστικότητα σε ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο για τα συστήματα έρευνας και καινοτομίας τους. Τούτο συνεπάγεται τη βελτίωση της περιφερειακής δικτύωσης μεταξύ ερευνητικών ιδρυμάτων, πανεπιστημίων, ΜΜΕ και άλλων σχετικών φορέων· τη δημιουργία ομίλων, περιφερειακών πόλων και βημάτων τεχνολογίας· και τη συνδρομή των περιφερειακών παραγόντων στη σύνδεσή τους με προγράμματα και σχέδια συνεργασίας στην έρευνα και καινοτομία της ΕΕ, όπως οι ERA-Net και οι Ευρωπαϊκές τεχνολογικές πλατφόρμες ⁽¹⁾.

21. χαιρετίζει την ευκαιρία που προσφέρεται για την καλύτερη αναγνώριση του ρόλου των τοπικών αρχών στη στήριξη της έρευνας ΤΠΕ. Οι δήμοι και οι περιφέρειες μπορούν να διευκολύνουν την είσοδο νέων προϊόντων στην αγορά και να στηρίξουν την καινοτομία και την έρευνα μέσω προ-εμπορικής σύναψης συμβάσεων·

22. τονίζει ότι οι ΤΠΑ μπορούν επίσης να ωθήσουν τη ζήτηση για νέες λύσεις που βασίζονται στις ΤΠΕ και κατά συνέπεια να δημιουργήσουν νέες αγορές για τον ευρωπαϊκό ερευνητικό κλάδο. Επιπλέον, οι δήμοι και οι περιφέρειες δύνανται να προσαρμόσουν τις επενδύσεις τους στην Ε&Α για τη στήριξη ορισμένων σημαντικών τομέων, συνδέοντας αυτές τις προσπάθειες με υπάρχουσες και αναδυόμενες τοπικές βιομηχανίες και ομίλους και συνδράμοντας έτσι στην αντιμετώπιση της οικονομικής ύφεσης και των ανεπαρκών επενδύσεων στον τομέα της Ε&Α·

23. επισημαίνει τη γενική έλλειψη συντονισμού των προσπαθειών σε σειρά διαφορετικών πεδίων, όπως η εκπαίδευση, η καινοτομία, η έρευνα, οι επενδύσεις και η προώθηση καινοτόμων λύσεων ΤΠΕ. Υπό αυτήν την άποψη, η έννοια της καινοτομίας που πηγάζει από το χρήστη μπορεί να αποτελέσει βασικό εργαλείο βελτίωσης, που χρησιμοποιείται σε ολόενα και περισσότερες περιφέρειες και δήμους ανά την Ευρώπη, και έχει αποδειχθεί κεντρικός μοχλός για τις επενδύσεις Ε&Α και την είσοδο νέων καινοτομιών στην αγορά· κατά συνέπεια, ζητά την εντονότερη παρουσία αυτής της έννοιας στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·

24. υπογραμμίζει τη σημασία της στενής σύνδεσης της Ε&Α και των βιομηχανικών πρακτικών, και συνεπώς καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την προώθηση της ταχείας μετάδοσης της έρευνας στις καθημερινές εμπορικές και δημόσιες πρακτικές.

Διεύρυνση των ορίων των ΤΠΕ – στρατηγική έρευνας για τις μελλοντικές και τις αναδυόμενες τεχνολογίες στην Ευρώπη, COM(2009) 184 τελικό

25. τονίζει ότι η διαδικασία ανάπτυξης ενός δυναμικού έρευνας και καινοτομίας για τη διεύρυνση των ορίων των ΤΠΕ μπορεί να επιτύχει μόνο με την εμπλοκή των δήμων και περιφερειακών αρχών. Χάρη στην γεωγραφική τους εγγύτητα, είναι οι κύριοι καταλύτες γνώσης και καινοτομίας στην Ευρώπη. Ένας αυξανόμενος αριθμός

ευρωπαϊκών περιφερειών έχει ορίσει την έρευνα και καινοτομία ως βασική προτεραιότητα της δημόσιας χρηματοδότησης ⁽²⁾.

26. σημειώνει ότι, στο πλαίσιο των πολιτικών τους για την έρευνα, και μέσω προγραμματικών, διαρθρωτικών και νομοθετικών μέτρων στήριξης, οι περιφέρειες συμβάλλουν καθοριστικά στην παραγωγή ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας στον τομέα της έρευνας, καθώς και στη δημιουργία ενός δυναμικού EXE ⁽³⁾.

27. επισημαίνει ότι συνεχίζουν να αναδύονται πρωτοβουλίες σχετικές με τη στρατηγική, τη δικτύωση και τη δημιουργία ομίλων, ενώ παράλληλα αναπτύσσεται η στήριξή τους με στόχο τη δημιουργία παγκοσμίου κύρους «κόμβων» που θα συνδεθούν με τις παγκόσμιες αλυσίδες καινοτομίας. Κατά συνέπεια, οι σύνδεσμοι και η συνεργασία μεταξύ περιφερειών σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο αποκτούν ολοένα μεγαλύτερη σημασία ⁽⁴⁾.

28. εφιστά την προσοχή στη μείζονα σημασία των δήμων και των περιφερειών στην ανάπτυξη καινοτόμου περιβάλλοντος μέσω τοπικών πολιτικών καινοτομίας, τεχνολογικών κέντρων, φυτωρίων επιχειρήσεων, επιστημονικών πάρκων και επιχειρηματικού κεφαλαίου ⁽⁵⁾.

29. χαιρετίζει την προτεινόμενη από την Επιτροπή στρατηγική για τον εντοπισμό και δρομολόγηση δύο ή τριών νέων τομικών εμβληματικών πρωτοβουλιών στην έρευνα FET, που θα κατευθύνουν ευρύτερες διακλαδικές επιστημονικές προσπάθειες της ερευνητικής κοινότητας προς την κατεύθυνση θεμελιακών αλμάτων στην περιβάλλουσα των ΤΠΕ·

30. αναγνωρίζει ότι ο κοινός προγραμματισμός, εάν έχει καλή διάρθρωση και διαχείριση, δύναται να καταστεί εξίσου σημαντικός μηχανισμός με το Πρόγραμμα πλαίσιο της ΕΕ όσον αφορά την προώθηση της έρευνας FET. Για την πλήρη αξιοποίηση αυτής της δυναμικής, η ΕΤΠ τονίζει εκ νέου την αυξανόμενη ανάγκη καλύτερου συντονισμού της δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης για την έρευνα ⁽⁶⁾.

31. καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν κάθε ευκαιρία ευθυγράμμισης και βελτίωσης των συνεργειών στα πλαίσια των υπαρχόντων διακρατικών μέσων πολιτικής και μηχανισμών συνεργασίας, τροποποιώντας τις σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό χώρο έρευνας ⁽⁷⁾.

32. επαναλαμβάνει ότι οι ERA-Nets που συντονίζουν τα περιφερειακά και ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα έχουν αποδείξει την αξία τους και θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω ⁽⁸⁾, καθώς η επιτυχία τους πηγάζει από τη συμμετοχή ευρέως φάσματος φορέων, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

⁽²⁾ CdR 263/2007 fin

⁽³⁾ CdR 83/2007 fin

⁽⁴⁾ Πίνακας αποτελεσμάτων του ΟΟΣΑ για την Επιστήμη, την Τεχνολογία και τη Βιομηχανία, 2008 – Κύρια σημεία

⁽⁵⁾ CdR 83/2007 fin

⁽⁶⁾ CdR 83/2007 fin

⁽⁷⁾ Έκθεση της ομάδας ειδικών EXE με τίτλο «Βελτιστοποίηση των ερευνητικών προγραμμάτων και προτεραιοτήτων», βλ. παράρτημα

⁽⁸⁾ CdR 83/2007 fin

⁽¹⁾ CdR 263/2007 fin

33. ζητά περαιτέρω προσπάθειες ενίσχυσης του ανοικτού χαρακτήρα και της διαφάνειας στις ευρωπαϊκές τεχνολογικές πλατφόρμες, διασφάλισης της συμμετοχής άλλων φορέων πέραν της βιομηχανίας και των ερευνητικών κοινοτήτων, όπως οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, οργανισμοί της κοινωνίας των πολιτών και ΜΜΕ ⁽¹⁾.

Υποδομές ΤΠΕ για την ηλ-επιστήμη, COM(2009) 108 τελικό

34. θεωρεί ότι οι περιφέρειες και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (EXE), διότι εξυπηρετούν τους φορείς εκπροσώπησης σε τοπικό επίπεδο, φέρνουν την πολιτική του εγγύτερα στους πολίτες, και βρίσκονται πιο κοντά στην πραγματικότητα των φορέων που δρουν σε αυτόν. Έτσι, η ΕΤΠ υποστηρίζει ότι οι περιφέρειες πρέπει να διαδραματίζουν στρατηγικό ρόλο στις πρωτοβουλίες που λαμβάνονται για την ενίσχυση και διεύρυνση του EXE, ειδικά δε σε όσες σχετίζονται με τη δημιουργία σταθερών ιδρυμάτων έρευνας σε καινοτόμα πεδία και με δραστηριότητες συνεργασίας και σύμπραξης σε ζητήματα έρευνας ⁽²⁾.

35. επαναλαμβάνει τις προτάσεις της ΕΤΠ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν τις αρχές τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης στην επιλογή, δημιουργία και εφαρμογή υποδομών σύγχρονες έρευνας:

- να διασφαλισθεί μεγαλύτερη βαρύτητα στις περιφέρειες και τους ΟΤΑ κατά το σχεδιασμό του οδικού χάρτη του ESFRI ⁽³⁾ για τις ευρωπαϊκές ερευνητικές υποδομές, και ειδικά κατά την εξέταση των 35 ήδη εγκεκριμένων προγραμμάτων-κλειδιών ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος,
- να ληφθεί υπόψη η βαρύτητα των περιφερειών και των ΟΤΑ και η επίδρασή τους στις ΕΕΥ, και
- να διασφαλιστεί η πλήρης συμμετοχή των ΟΤΑ στην αποτελεσματική διαχείριση των ΕΕΥ ⁽⁴⁾.

36. τονίζει τη σημασία των οργανισμών τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης στην προώθηση κοινών ερευνητικών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων όπου συμμετέχουν τρίτες

χώρες, δεδομένου ότι βρίσκονται πιο κοντά στην τοπική πραγματικότητα ως προς την επιστήμη, την τεχνολογία ή την οικονομία και, συνεπώς, γνωρίζουν πότε απαιτείται συνεργασία σε τομείς στρατηγικής σημασίας ⁽⁵⁾.

37. θεωρεί ότι η υλοποίηση και χρηματοδότηση του ευρωπαϊκού χάρτη πορείας— που περιλαμβάνει 35 καίρια προγράμματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος που θα αναπτυχθούν εντός 10-20 ετών ⁽⁶⁾ - αποτελεί καθοριστικό ορόσημο για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.

38. υπενθυμίζει ότι το κριτήριο αριστείας πρέπει να αποτελεί πρωταρχικό στοιχείο της προσπάθειας για την εφαρμογή του χάρτη πορείας και καλεί τα νέα κράτη μέλη να συμμετάσχουν στενότερα στην εν λόγω πρωτοβουλία ⁽⁷⁾.

39. στηρίζει τις συστάσεις της ομάδας ειδικών του EXE ⁽⁸⁾ για την περαιτέρω βελτίωση της μεθοδολογίας του ESFRI για την αξιολόγηση μεγάλης κλίμακας πανευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών, ιδίως όσον αφορά στη διαφάνεια των διαδικασιών και τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων.

40. τονίζει την ανάγκη πλήρους συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην εφαρμογή και αναθεώρηση του χάρτη πορείας του ESFRI, ιδίως σχετικά με την αναγκαία ιεράρχηση των προγραμμάτων και του συντονισμού μεταξύ του οδικού χάρτη και παρόμοιων δραστηριοτήτων σε εθνικό/περιφερειακό επίπεδο, που περιλαμβάνουν υλικές και μη εγκαταστάσεις.

41. επισημαίνει την ανάγκη γνωστοποίησης των ευκαιριών που δημιουργεί η ηλεκτρονική επιστήμη στο ευρύτερο δυνατό κοινό, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας και της προώθησης δημοσίων βάσεων δεδομένων για βέλτιστες πρακτικές ηλεκτρονικής επιστήμης, παραδείγματα και διαθέσιμες επιτυχημένες λύσεις, και ταυτόχρονης διασφάλισης της παροχής σχετικής ενημέρωσης σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 3 Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

⁽¹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μάρτιος 2007: Τρίτη έκθεση προόδου για τις ΕΤΠ, κεφάλαιο 41

⁽²⁾ CdR 283/2008 fin

⁽³⁾ Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Φόρουμ για τις Υποδομές Έρευνας, <http://cordis.europa.eu/esfri/home.html>

⁽⁴⁾ CdR 283/2008 fin

⁽⁵⁾ CdR 283/2008 fin

⁽⁶⁾ <http://www.riportal.eu>

⁽⁷⁾ CdR 263/2007 fin· CdR 83/2007 fin

⁽⁸⁾ Έκθεση της ομάδας ειδικών EXE με τίτλο «Ανάπτυξη παγκοσμίου κύρους ερευνητικών υποδομών για τον EXE»

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα διάλογος πανεπιστημίων-επιχειρήσεων

(2010/C 141/06)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- επαναλαμβάνει ότι στην παρούσα κατάσταση, όπου η ΕΕ προσπαθεί να ελαχιστοποιήσει τον αντίκτυπο της τρέχουσας οικονομικής ύφεσης και να χαράξει νέα αναπτυξιακή πορεία, επιβάλλεται, δεδομένης της κρίσιμης σημασίας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη στρατηγική της Λισσαβώνας και την αναθεωρημένη κοινωνική ατζέντα, η δημιουργία πλατφόρμας διαλόγου μεταξύ των σημαντικών φορέων της εκπαίδευσης και της οικονομίας·
- τονίζει τη σημασία του διαλόγου πανεπιστημίων-επιχειρήσεων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, ως σημαντικό εργαλείο για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού περιφερειακής οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης·
- τονίζει ότι το τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο διακυβέρνησης έχουν σημαντικές αρμοδιότητες για την πολιτική εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επαναλαμβάνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι φορείς που διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην ανάπτυξη των περιφερειακών στρατηγικών έρευνας και καινοτομίας, συχνά δε διαχειρίζονται οι ίδιες ερευνητικά κέντρα και υποστηρίζουν καινοτόμα περιβάλλοντα·
- τονίζει την ανάγκη να δοθεί έμφαση στον ρόλο που διαδραματίζει η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη και στην προαγωγή της συνεργασίας των περιφερειακών και τοπικών αρχών με τα πανεπιστήμια, με τη συμμετοχή των αντίστοιχων οικονομικών και κοινωνικών φορέων.

Εισηγητής: Mohammad MASOOD (UK/EPP), Μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου του Bradford

Κείμενο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών - Μία νέα εταιρική σχέση για τον εκσυγχρονισμό των πανεπιστημίων: το φόρουμ της ΕΕ για το διάλογο πανεπιστημίων-επιχειρήσεων

COM(2009) 158 τελικό

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. αναγνωρίζει την πληθώρα ιδεών, που συνδέονται πολλές φορές στενά με πρωτοβουλίες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και την ποιότητα του προβληματισμού που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του διαλόγου πανεπιστημίων-επιχειρήσεων μέχρι σήμερα·

2. τονίζει τη σημασία του διαλόγου πανεπιστημίων-επιχειρήσεων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, ως σημαντικού εργαλείου για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού περιφερειακής οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης·

3. αναγνωρίζει τη σημασία του τριγώνου της γνώσης, το οποίο συνίσταται στην αλληλεπίδραση μεταξύ της έρευνας, της εκπαίδευσης και της καινοτομίας, ως μέσου ενίσχυσης της ικανότητας καινοτομίας και βελτίωσης της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης των πτυχιούχων στην Ευρώπη·

4. αναγνωρίζει τη σημασία της μετάβασης από τη μεταφορά τεχνολογίας μέσω της ανταλλαγής γνώσεων στην κοινή χρήση των γνώσεων και τα συστήματα ανοικτής καινοτομίας, όπως και την ανάγκη για περισσότερη έρευνα σχετικά με τις κοινωνικές διαδικασίες και συμπεριφορές που στηρίζουν αυτά τα αναδυόμενα συστήματα·

5. τονίζει ότι το τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο διακυβέρνησης έχουν σημαντικές αρμοδιότητες για την πολιτική εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

6. επαναλαμβάνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι φορείς που διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην ανάπτυξη των περιφερειακών στρατηγικών έρευνας και καινοτομίας, συχνά δε διαχειρίζονται οι ίδιες ερευνητικά κέντρα και υποστηρίζουν καινοτόμα περιβάλλοντα·

7. τονίζει ότι η χάραξη πολιτικής και η υλοποίηση προγραμμάτων πρέπει να γίνεται μέσω των υπαρχόντων τοπικών, δημοκρατικά εκλεγμένων φορέων. Η αξιοποίηση των τοπικών γνώσεων και της δημοκρατικής λογοδοσίας θα βελτιώσει τους μηχανισμούς διακυβέρνησης των εταιρικών σχέσεων μεταξύ πανεπιστημίων, επιχειρήσεων και τοπικών αρχών. Αυτό θα επιτρέψει την τοπική ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και την υποχρέωση λογοδοσίας που είναι άμεσα συνδεδεμένες με την αρχή της επικουρικότητας·

8. σημειώνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές συγκαταλέγονται, συνεπώς, στους κύριους φορείς των πολιτικών και των πρωτοβουλιών για την κάθετη, αλλά κυρίως την οριζόντια επέκταση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, ιδίως δε το όραμά του για ισχυρά

ερευνητικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα στο πλαίσιο ενός καινοτόμου περιβάλλοντος·

9. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι την τελευταία δεκαετία πολλά ευρωπαϊκά πανεπιστήμια ενσωμάτωσαν επίσημα την περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη στις δηλώσεις αποστολής τους. Οι οργανισμοί περιφερειακής ανάπτυξης υιοθετούν επίσης πολιτικές που υποστηρίζουν τις εταιρικές σχέσεις μεταξύ πανεπιστημίων και βιομηχανίας στις περιφερειακές οικονομικές στρατηγικές·

10. επισημαίνει ότι οι τρόποι αλληλεπίδρασης των πολιτικών έχουν καιρία σημασία σε περιφερειακό επίπεδο και συχνά απαιτούν κάθετο συντονισμό μεταξύ των διοικητικών επιπέδων (ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό) και οριζόντιο συντονισμό μεταξύ των περιφερειών, για να αποφεύγονται οι διπλές εργασίες και να διδάσκονται οι μν από τους δε·

11. τονίζει την ανάγκη ευθυγράμμισης νέων και προτεινόμενων πρωτοβουλιών και προγραμμάτων, όπως ο Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας, το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας και το πρόγραμμα διά βίου μάθησης, για την υποστήριξη του διαλόγου πανεπιστημίου-επιχειρήσεων·

12. αναγνωρίζει ότι η συνεργασία μεταξύ των πανεπιστημίων και των επιχειρήσεων επηρεάζεται επίσης από τις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε περιφέρειας, από την ικανότητα των οργανισμών ανάπτυξης να υποστηρίζουν τη συνεργασία πανεπιστημίων-επιχειρήσεων σε περιφερειακό επίπεδο, από τον ρόλο που διαδραματίζουν τα δίκτυα επιχειρήσεων στην ανάπτυξη των δικτύων μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων, καθώς και από το επίπεδο επενδύσεων στην έρευνα και ανάπτυξη από τις επιχειρήσεις κάθε περιφέρειας·

Γενικές παρατηρήσεις

13. τονίζει την ανάγκη να δοθεί έμφαση στον ρόλο που διαδραματίζει η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη και στην προαγωγή της συνεργασίας των περιφερειακών και τοπικών αρχών με τα πανεπιστήμια, με τη συμμετοχή των αντίστοιχων οικονομικών και κοινωνικών φορέων·

14. υποστηρίζει τη συνεργασία μεταξύ των πανεπιστημίων και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και την ανάγκη των πανεπιστημίων να προβληθούν ως μοχλοί καινοτομίας στις περιφέρειές τους·

15. παροτρύνει τα πανεπιστήμια να αναζητήσουν νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων οργανισμών και του ιδιωτικού τομέα, π.χ. στο πλαίσιο κοινών ταμείων καινοτομίας για τη βελτίωση της κινητικότητας σε όλους τους τομείς·

16. υποστηρίζει την ανάπτυξη στενής πανευρωπαϊκής συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, πανεπιστημίων και ερευνητικών οργανισμών, στην οποία θα συμμετέχουν πολιτικοί φορείς και διοικήσεις σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο·

17. θεωρεί ότι ο βαθμός συνεργασίας διαφέρει ανάλογα με τη χώρα, το πανεπιστήμιο και τον ακαδημαϊκό κλάδο, παρά τα προγράμματα της ΕΕ που επιδιώκουν να αναπτύξουν εταιρικές σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και πανεπιστημίων, με επικέντρωση των προσπαθειών, σε συγκεκριμένους, συνήθως, τομείς, όπως η έρευνα ή η κινητικότητα των φοιτητών·

18. θεωρεί ότι ο βαθμός στον οποίο η συνεργασία αυτή έχει επηρεάσει τη διακυβέρνηση ή τις μορφές οργάνωσης στους δύο τομείς είναι περιορισμένος, αφού λίγα μόνο πανεπιστήμια διαθέτουν συνολική στρατηγική συνεργασίας με τις επιχειρήσεις και αυτά είναι συγκεντρωμένα σε λίγα κράτη μέλη·

19. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι σε πολλές χώρες το νομικό και το οικονομικό πλαίσιο εξακολουθεί να μην είναι ανταποδοτικό, ενώ ενδέχεται ακόμη και να παρεμποδίζει τις προσπάθειες των πανεπιστημίων για συνεργασία με τις επιχειρήσεις·

20. συνιστά τη χρήση κατάλληλων δεικτών μέτρησης των επιδόσεων για την αξιολόγηση του τρέχοντος επιπέδου διαλόγου μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων. Κάθε μέτρηση επίδοσης πρέπει να συμπεριλαμβάνει τόσο ποιοτικούς όσο και ποσοτικούς δείκτες, ενώ πρέπει να δίδεται η δέουσα προσοχή στον τρόπο με τον οποίο η επιλογή αυτών των δεικτών θα μπορούσε να επηρεάσει τη συμπεριφορά των ομάδων χρηστών·

21. ενθαρρύνει τα πανεπιστήμια να επιβραβεύουν τον διάλογο μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων. Μια ιδιαίτερη πρόκληση για την ακαδημαϊκή κοινότητα είναι η αναγνώριση αυτής της δέσμης μεταξύ των κριτηρίων προαγωγής. Ενώ πολλά πανεπιστήμια δηλώνουν ότι αναγνωρίζουν τη σημασία του διαλόγου μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων, λίγα μόνο έχουν σαφείς και διαφανείς τρόπους σύγκρισής του με τις δραστηριότητες έρευνας και διδασκαλίας και κατάλληλης επιβράβευσής του·

22. αναγνωρίζει ως σημαντικά καθήκοντα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης την επιχειρηματικότητα και τη βελτίωση των δεξιοτήτων μέσω της διά βίου μάθησης·

23. επικροτεί τις προσπάθειες που καταβάλλουν διάφορες περιφέρειες, στο πλαίσιο της χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας, για την προώθηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας μέσω της ενίσχυσης της αυτονομίας των πανεπιστημίων·

24. υποστηρίζει ότι οι νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων οργανισμών και του ιδιωτικού τομέα, για παράδειγμα στο πλαίσιο κοινών δημοσίων και ιδιωτικών ταμείων καινοτομίας, θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως πρότυπο για τη βιώσιμη και ασφαλή χρήση των δημόσιων πόρων·

25. συμφωνεί ότι η πολιτική συνοχής διαδραματίζει ιδιαίτερο ρόλο στη στήριξη των δραστηριοτήτων καινοτομίας στις περιφέρειες και δηλώνει ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) μπορεί να χρησιμοποιηθεί, επίσης, για τη χρηματοδότηση φυτωρίων επιχειρήσεων και επιστημονικών πάρκων (υποδομές και διασυνδέσεις). Οι συνεργατικοί σχηματισμοί είναι ιδιαίτερα χρήσιμοι

για τις ΜΜΕ, για τις οποίες δημιουργούν ένα πλαίσιο που ενθαρρύνει την ανάπτυξη σχέσεων με τα πανεπιστήμια και τις μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ τους παρέχει επίσης ευκαιρία πρόσβασης στα δίκτυα διεθνούς εμπορίου·

26. αναγνωρίζει ότι και οι ΜΜΕ διαδραματίζουν καίριο ρόλο, ιδιαίτερα όσον αφορά την δημιουργία θέσεων εργασίας και την καινοτομία, και ενθαρρύνει τη συμμετοχή των ΜΜΕ στον διάλογο μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων, καθώς και την ανάπτυξη καινοτόμων και συγκεκριμένων πρωτοβουλιών για την υποστήριξή του·

27. επιδοκιμάζει τη διασυνοριακή συνεργασία πανεπιστημίων και ερευνητικών οργανισμών με εξωπανεπιστημιακούς εταίρους από τον χώρο της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων, με διοικητικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς και άλλες κοινωνικές ομάδες·

28. θεωρεί επίσης ότι οι οργανώσεις και οι λοιποί φορείς που διαδραματίζουν ρόλο διαμεσολαβητή μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων μπορεί να έχουν καίρια σημασία για τη σύνταξη επαφών μεταξύ των ανωτέρω και γι' αυτό πρέπει να προωθηθούν και να τους παρασχεθεί περισσότερη βοήθεια·

Παραδείγματα ορθής πρακτικής

29. σημειώνει και επιδοκιμάζει τα πολλά παραδείγματα συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων στην Ευρώπη·

30. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι δεν υπάρχουν αρκετά παραδείγματα ορθής πρακτικής από τα νέα κράτη μέλη·

31. επιδοκιμάζει την πρόθεση της Επιτροπής να ξεκινήσει μελέτη προκειμένου να καταγράψει τις υπάρχουσες βέλτιστες πρακτικές και ζητά από την Επιτροπή να λάβει υπόψη, σε αυτή την καταγραφή, τις ανάγκες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών·

Διαθέσιμα εργαλεία για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές

32. ενθαρρύνει τη δημιουργία δομών εταιρικής σχέσης από τους άμεσα ενδιαφερόμενους φορείς που προέρχονται από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, τις επιχειρήσεις, την κοινότητα και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, ώστε να δώσουν το έναυσμα για συζήτηση, π.χ. μέσω της διοργάνωσης συζητήσεων στρογγυλής τραπέζης και εργαστηρίων, της δημιουργίας επιστημονικών πάρκων για τη μεταφορά τεχνολογίας, της διοργάνωσης επιστημονικών πολιτιστικών εκδηλώσεων ή, ακόμη, φοιτητικών εκθέσεων·

33. υποστηρίζει την κινητοποίηση των πόρων των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κατά την προετοιμασία και την εφαρμογή των περιφερειακών και των αστικών στρατηγικών για την οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και περιβαλλοντική ανάπτυξη·

34. προτρέπει τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να επενδύσουν από κοινού σε προγράμματα που αποφέρουν συγκεκριμένο όφελος στις περιφερειακές επιχειρήσεις και στην κοινότητα, προωθώντας παράλληλα τη χρηματοδότηση εδρών καθηγητών από επιχειρήσεις που ενθαρρύνουν τη διασύνδεση των διαφόρων κέντρων γνώσης και έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας, την προώθηση των φόρουμ ανταλλαγών γνώσεων και την υποστήριξη της δημιουργίας δικτύων περιφερειών που αριστεύουν στον τομέα της καινοτομίας·

35. συνιστά να προβαίνουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε χρήση των πόρων που προορίζονται για περιφερειακούς σκοπούς επί πολυετούς και βιώσιμης βάσεως·

36. επιθυμεί τη διασφάλιση της συντονισμένης χρήσης του έβδομου προγράμματος-πλαisiού δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (ΠΠ7), των διαρθρωτικών ταμείων, του προγράμματος-πλαisiού ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), δεδομένης της κρίσιμης σημασίας τους για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ των πολιτικών για τη συνοχή, την έρευνα, την ανώτατη εκπαίδευση και την καινοτομία σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της ΕΤΠ·

37. τάσσεται υπέρ μίας ευρείας ερμηνείας της έννοιας της καινοτομίας, η οποία θα καλύπτει τις κοινωνικές και τις ανθρωπιστικές επιστήμες και τη γόνιμη αλληλεπίδρασή τους με τις κατά τόπους αστικές και περιφερειακές νοοτροπίες·

Συμπεράσματα

38. επαναλαμβάνει ότι στην παρούσα κατάσταση, όπου η ΕΕ προσπαθεί να ελαχιστοποιήσει τον αντίκτυπο της τρέχουσας οικονομικής ύφεσης και να χαράξει νέα αναπτυξιακή πορεία, επιβάλλεται, δεδομένης της κρίσιμης σημασίας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη στρατηγική της Λισαβώνας και την αναθεωρημένη κοινωνική ατζέντα, η δημιουργία πλατφόρμας διαλόγου μεταξύ των σημαντικών φορέων της εκπαίδευσης και της οικονομίας·

39. επιδοκιμάζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να διερευνήσει τους τρόπους με τους οποίους τα διαρθρωτικά ταμεία μπορούν να αξιοποιηθούν για τη στήριξη περιφερειακών πρωτοβουλιών σε αυτά τα θέματα·

40. αναγνωρίζει τις δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και άλλων τομέων εκπαίδευσης –κυρίως των ιδρυμάτων δευ-

τεροβάθμιας εκπαίδευσης και των ιδρυμάτων ΕΕΚ– και τις ευκαιρίες που παρέχονται από τα ευρωπαϊκά προγράμματα για την ανάπτυξη της συνεργασίας τους·

41. επαναλαμβάνει την ανάγκη να αυξηθεί η συμμετοχή των αρμόδιων εκπροσώπων του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, στην επόμενη φάση του φόρουμ της ΕΕ για τον διάλογο πανεπιστημίων-επιχειρήσεων·

42. κρίνει σκόπιμο να συνεχίσει το φόρουμ της ΕΕ για τον διάλογο πανεπιστημίων-επιχειρήσεων να επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στη συνεργασία επί θεμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης·

43. απευθύνει έκκληση στις τοπικές και περιφερειακές αρχές να υποστηρίξουν τη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων και των πανεπιστημίων, και να θεωρήσουν τα πανεπιστήμια ως κινητήριες δυνάμεις της καινοτομίας στις περιφέρειες·

44. προτρέπει να συνεχιστεί το φόρουμ της ΕΕ για τον διάλογο πανεπιστημίων-επιχειρήσεων με συνεδριάσεις ολομέλειας, θεματικά σεμινάρια, έναν διαδικτυακό ιστότοπο και ενισχυμένη συμμετοχή όλων των αρμόδιων εκπροσώπων του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών αρχών και ενδεχομένων παραγόντων από τρίτες χώρες·

45. συνιστά να υπάρξει ουσιαστική ανταπόκριση στην πρωτοβουλία «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας» και στην οικονομική ύφεση, όπως επίσης να συζητηθούν οι εταιρικές σχέσεις για περιφερειακή ανάπτυξη, οι εταιρικές σχέσεις με τις ΜΜΕ, η διαφοροποίηση των μαθησιακών προσεγγίσεων, η διασφάλιση ποιότητας και η πιστοποίηση·

46. συνιστά στην Επιτροπή να επιδιώξει τη διερεύνηση νέων μορφών δομημένης εταιρικής σχέσης μεταξύ των επιχειρήσεων και των πανεπιστημίων μέσω σχετικών προγραμμάτων της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Αειφόρο μέλλον για τις μεταφορές: προς ένα ενοποιημένο, καθοδηγούμενο από την τεχνολογία και εύχρηστο σύστημα μεταφορών»

(2010/C 141/07)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- υπογραμμίζει ότι το κλειδί για την αειφορία των μεταφορών δεν είναι ο περιορισμός της ζήτησης υπηρεσιών στον κλάδο. Αυτό που ενδιαφέρει δεν είναι ο αριθμός ή ο όγκος των μεταφερόμενων επιβατών ή εμπορευμάτων, αλλά ο τρόπος με τον οποίο μεταφέρονται. Οι συμπεριφορές που δεν συντείνουν στη αειφορία των μεταφορών μπορούν να αποτραπούν μόνο με την εφαρμογή της κατάλληλης τιμολογιακής πολιτικής. Πρέπει, συνεπώς, να βρεθεί μια δίκαιη και διαφανής μέθοδος για την κατανομή του κόστους σε όλα τα μέσα μεταφοράς·
- τονίζει ότι, για την αύξηση της αειφορίας του συστήματος μεταφορών, πρέπει να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της κυκλοφοριακής συμφόρησης. Το πρόβλημα δεν λύνεται μόνο με την αύξηση της μεταφορικής ικανότητας των δικτύων, επειδή οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των μεγαλύτερων δικτύων εύκολα μπορούν να φθάσουν σε αφόρητα επίπεδα. Το ζητούμενο είναι να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των αειφόρων συστημάτων μεταφορών·
- σημειώνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν σαφώς συμφέρον να στηρίξουν εναλλακτικές λύσεις αντί των οδικών μεταφορών, ιδίως όταν τα δίκτυα αυτά εμφανίζουν σημεία συμφόρησης και προπαντός στις ευάλωτες περιοχές και στις περιοχές που πάσχουν από δυσχερείς φυσικές συνθήκες, διότι δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα όπως θόρυβος, καυσαέρια, συμφόρηση, καθυστερήσεις και ταχεία επιδείνωση της κατάστασης των δρόμων, που επιβαρύνουν τους εκάστοτε ενδιαφερόμενους ΟΤΑ με σημαντικές δαπάνες για τη συντήρηση του οδικού δικτύου·
- τονίζει ότι τα αστικά, τα προαστιακά και τα περιφερειακά δίκτυα μεταφορών αποτελούν σημαντικό τμήμα του συνολικού δικτύου μεταφορών και των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού και, συνεπώς, χρήζουν προσοχής κατά προτεραιότητα·
- ζητά να αποτελέσει η Λευκή Βίβλος για τις μεταφορές ένα ηχηρό πολιτικό μήνυμα ενόψει της επικείμενης αναθεώρησης του προϋπολογισμού της ΕΕ και τονίζει ότι οι μελλοντικές κοινοτικές επιχορηγήσεις για τις μεταφορές θα πρέπει να είναι ανάλογες των δεδηλωμένων φιλοδοξιών της ΕΕ και αντιστρόφως.

Εισηγητής: Väino HALLIKMÄGI (EE/ALDE), Δημοτικός σύμβουλος Pärnu, Εσθονία

Έγγραφο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής «Αειφόρο μέλλον για τις μεταφορές: προς ένα ενοποιημένο, καθοδηγούμενο από την τεχνολογία και εύχρηστο σύστημα μεταφορών»

COM(2009) 279 τελικό

1. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Εισαγωγή

1. χαιρετίζει την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ένα αειφόρο μέλλον για τις μεταφορές, η οποία θεωρεί ότι αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς την αναθεώρηση της πολιτικής μεταφορών της ΕΕ για τις επόμενες δεκαετίες·

2. συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής ότι η πολιτική μεταφορών πρέπει να βασιστεί σε ένα μακροπρόθεσμο όραμα για τη βιώσιμη κινητικότητα προσώπων και εμπορευμάτων. Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη μιας πολιτικής μεταφορών σύμφωνα με αυτό το όραμα είναι η σωστή αξιολόγηση των τάσεων που επηρεάζουν τον τομέα των μεταφορών·

3. πιστεύει ότι τα μελλοντικά δίκτυα μεταφορών πρέπει να παρέχουν καλή διασύνδεση όλων των περιφερειών της Ευρώπης, διότι αυτό αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για την εξασφάλιση της εδαφικής συνοχής στην ΕΕ και έχει καθοριστική σημασία για την εμπέδωση της κοινωνικής και οικονομικής ολοκλήρωσης και τη διασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης. Η εφαρμογή της πολιτικής μεταφορών απαιτεί από τα κράτη μέλη ισχυρότερη πολιτική βούληση και υποστήριξη καινοτόμων και αειφόρων στρατηγικών στον κλάδο των μεταφορών·

Συστάσεις πολιτικής

4. θεωρεί απαραίτητο να περιληφθεί στη νέα Λευκή Βίβλο για την πολιτική μεταφορών μια πολύ πιο συστηματική και βαθύτερη από ό,τι στο παρελθόν ανάλυση των εξωτερικών παραγόντων, των εξελίξεων που παρατηρούνται στον κλάδο των μεταφορών, των συνεπειών και των αλληλεπιδράσεών τους. Επιπλέον, πρέπει να εξεταστεί ο αντίκτυπος της κλιματικής αλλαγής και των οικονομικών μεταβολών στην ανάπτυξη του τομέα των μεταφορών και στους παράγοντες που τον επηρεάζουν·

5. πιστεύει ότι το έγγραφο στρατηγικής ανάπτυξης θα πρέπει να συμπληρωθεί με μια (συγκριτική) ανάλυση των κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που έχουν οι πολιτικές αποφάσεις που περιέχονται σε αυτό και τα προβλεπόμενα μέτρα. Στην ιδανική περίπτωση, τα αποτελέσματα της έρευνας πρέπει να μεταφερθούν στο επίπεδο των κρατών μελών και των περιφερειών, ώστε να μπορέσουν να αποτιμηθούν οι ενδεχόμενες διαφορές στα αποτελέσματα της κοινής πολιτικής μεταφορών. Το ζητούμενο είναι να

εξεταστούν όλες οι εννοιολογικές προσεγγίσεις της πολιτικής μεταφορών που έχουν σημασία για το μέλλον των μεταφορών·

6. κατά τη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής μεταφορών, θεωρεί ότι είναι σημαντικό να δοθεί στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές των κρατών μελών η δυνατότητα άσκησης επιρροής στις διαδικασίες κατάρτισης των στρατηγικών σχεδίων λήψης αποφάσεων, ώστε να εξασφαλιστεί ένα κανονιστικό και προγραμματικό πλαίσιο που επιτρέπει την υλοποίηση πρωτοβουλιών και μέτρων στον τομέα των μεταφορών. Οι τοπικοί και οι περιφερειακοί φορείς λήψης αποφάσεων είναι εκείνοι που μπορούν να κρίνουν καλύτερα ποιες δράσεις απαιτούνται για να λυθούν τα προβλήματα των μεταφορών σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Γι' αυτό, πρέπει να τηρείται η αρχή της επικουρικότητας όταν η ΕΕ και το εθνικό επίπεδο ενισχύουν τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές·

7. τονίζει ότι, κατά την ανάπτυξη των υποδομών των μεταφορών, πρέπει να καθοριστούν προτεραιότητες σε ό,τι αφορά τα δίκτυα και τα έργα. Για την ταχεία ανάπτυξη των υποδομών προτεραιότητας, πρέπει να εξασφαλιστεί πολιτική και οικονομική στήριξη από τα κεντρικά θεσμικά όργανα της ΕΕ και από τις εθνικές κυβερνήσεις·

8. τονίζει ότι, κατά την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, η προηγούμενη, προσανατολισμένη στα έργα προσέγγιση (30 έργα προτεραιότητας) θα αντικατασταθεί από μια προσέγγιση κατά την οποία το συνολικό δίκτυο και το κύριο ΔΕΔ-Μ θα θεωρούνται με διαφοροποιημένο τρόπο· πρέπει, συνεπώς, να δοθεί η δέουσα προσοχή και υποστήριξη στις περιοχές της ΕΕ που είναι απομακρυσμένες, παραμεθόριες ή πάσχουν από δυσχερείς φυσικές συνθήκες, με απώτερο στόχο τη βελτίωση των μεταφορικών διασυνδέσεων μεταξύ της ηπειρωτικής χώρας της ΕΕ και των γειτονικών χωρών. Για να εξασφαλισθεί η εσωτερική και εξωτερική εδαφική συνοχή στην Ευρώπη, χρειάζεται επιπροσθέτως να εξεταστεί, για παράδειγμα, η διαφοροποίηση των κόμβων και των διασυνδέσεων προτεραιότητας στην ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών, καθώς και των κατάλληλων μηχανισμών χρηματοδότησης. Πρέπει να θεσπιστεί ένα σύνολο κανόνων από τους οποίους να προκύπτει σαφέστερα από ό,τι στο παρελθόν σύμφωνα με ποιες αρχές και πώς θα πρέπει να οριστούν τα ΔΕΔ-Μ, και, εάν χρειάζεται, να τροποποιηθούν και να συμπληρωθούν. Τα έργα προτεραιότητας των ΔΕΔ-Μ που έχουν ήδη αρχίσει πρέπει να ολοκληρωθούν οπωσδήποτε. Θα πρέπει, επίσης, να συμπεριληφθούν στο κύριο ΔΕΔ-Μ προσθήκες και επεκτάσεις για τη σύνδεση με το δίκτυο. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να προωθηθεί ένας καλύτερος συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών, προκειμένου να αποφευχθούν οι χρονικές ασυνέπειες στον σχεδιασμό και την εκτέλεση, και να δοθεί προτεραιότητα στα διασυνοριακά τμήματα των δικτύων·

9. τονίζει την κεντρική σημασία που έχουν οι μεταφορές εμπορευμάτων για τη λειτουργία της ευρωπαϊκής οικονομίας. Ταυτόχρονα, το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφορών επιβαρύνεται όλο και περισσότερο με προβλήματα συμφόρησης, που οφείλονται κυρίως στην άνιση κατανομή των μεταφορών μεταξύ των διαφόρων μέσων (στις ισχύουσες συνθήκες της αγοράς, οι οδικές μεταφορές διαθέτουν δυσανάλογα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα), στις ανεπαρκείς υποδομές και στην ελλιπή διαλειτουργικότητα μεταξύ των μέσων. Η ΕΤΠ θεωρεί ότι, για την καλύτερη ενοποίηση των επιμέρους μεταφορικών υποδομών, χρειάζεται στενότερος συντονισμός και μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ των εκάστοτε επιλογών που προτείνονται στα πλαίσια των αποφάσεων για τα ΔΕΔ-Μ και των θεμάτων που άπτονται της αστικής κινητικότητας, αλλά και στον καθορισμό των προτεραιοτήτων για τη χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής·

10. τονίζει ότι οι πόλεις αποτελούν ουσιαστικό και αναπόσπαστο στοιχείο των δικτύων των μεταφορών. Οι πόλεις είναι πράγματι οι κόμβοι επικοινωνίας όπου διασταυρώνονται διάφοροι τρόποι μεταφοράς και όπου αρχίζουν και καταλήγουν, γενικά, οι διαδρομές. Για τον λόγο αυτό, οι μεταφορές μέσα στις πόλεις πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο της ίδιας προσοχής με τα δίκτυα μεταφορών·

11. ζητά την περαιτέρω απλοποίηση των κοινοτικών χρηματοδοτικών διαδικασιών και θεωρεί ότι απαιτείται μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ των εθνικών και των κοινοτικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων·

12. ζητά να αποτελέσει η Λευκή Βίβλος για τις μεταφορές ένα ηχηρό πολιτικό μήνυμα ενόψει της επικείμενης αναθεώρησης του προϋπολογισμού της ΕΕ και τονίζει οι μελλοντικές κοινοτικές επιχορηγήσεις για τις μεταφορές θα πρέπει να είναι ανάλογες των δεδηλωμένων φιλοδοξιών της ΕΕ και αντιστρόφως·

Σιδηροδρομικές, θαλάσσιες και εσωτερικές πλωτές μεταφορές

13. υποστηρίζει την άποψη ότι ένα μεγάλο πρόβλημα στον τομέα των σιδηροδρόμων είναι ο κατακερματισμός της αγοράς. Είναι, επίσης, απαραίτητο να εξαλειφθούν τα σημεία συμφόρησης στην υφιστάμενη υποδομή, κυρίως εκείνα που εμφανίζονται σε διασυνοριακά τμήματα των δικτύων ή οφείλονται σε φυσικά εμπόδια. Για να δημιουργηθεί ένα λειτουργικό πανευρωπαϊκό σιδηροδρομικό δίκτυο, που παρέχει υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, όχι μόνο από άποψη διάρκειας της διαδρομής και αξιοπιστίας, αλλά και από άποψη μεταφορικής ικανότητας, χρειάζεται να αναπτυχθεί μια βιώσιμη και αποδοτική προσέγγιση, η οποία να διευκολύνει τη μεγαλύτερη μεταστροφή των μεταφορών εμπορευμάτων από το οδικό στο σιδηροδρομικό δίκτυο·

14. αναγνωρίζει ότι τα κράτη μέλη έχουν διαφορετικά πρότυπα υποδομών, όπως για παράδειγμα διαφορές στο εύρος των σιδηροτροχιών ή στα συστήματα ηλεκτροδότησης και ασφάλειας, πράγμα που επιδεινώνει τον κατακερματισμό του κλάδου των μεταφορών. Προϋπόθεση για την εναρμόνιση των τεχνικών απαιτήσεων και του εξοπλισμού είναι η εναρμόνιση των τεχνικών προδιαγραφών και, συνεπώς, η πραγματοποίηση επενδύσεων στις υποδομές. Συγχρόνως, πρέπει να εναρμονισθούν οι διάφορες εθνικές διατάξεις για την

εκπαίδευση των μηχανοδηγών, την ασφάλεια και τα φορτία και να καθιερωθεί μια κοινή γλώσσα για τη διαχείριση των διεθνών μεταφορών, ιδιαίτερα των μεταφορών από τρίτες χώρες, όπως συμβαίνει στις αεροπορικές μεταφορές. Το ζητούμενο είναι να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα έναντι των οδικών μεταφορών. Στα τμήματα του δικτύου όπου υπάρχει ιδιαίτερο πρόβλημα συμφόρησης, πρέπει να δημιουργηθούν προϋποθέσεις για τη διεκπεραίωση των μεταφορών επιβατών και εμπορευμάτων σε κοινές σιδηροδρομικές γραμμές χωρίς να προκύπτουν εκατέρωθεν εμπόδια ή για την κατασκευή νέων σιδηροδρομικών γραμμών και τον διαχωρισμό των μεταφορών εμπορευμάτων από τις μεταφορές επιβατών, στον βαθμό που αυτό είναι τεχνικά εφικτό και οικονομικά βιώσιμο·

15. πιστεύει ότι πρέπει να δημιουργηθούν πρόσθετες υποδομές για τις εμπορευματικές μεταφορές, οι οποίες να εξασφαλίζουν τη διασύνδεση των αστικών κέντρων, χωρίς όμως να προκαλούν επιπρόσθετη κυκλοφορία στα αστικά κέντρα και να επιβαρύνουν την κυκλοφοριακή συμφόρηση·

16. θεωρεί ότι για την οικονομική διασύνδεση των απομακρυσμένων περιοχών με τον ευρωπαϊκό πυρήνα χρειάζεται να αναπτυχθούν, σε στρατηγικές τοποθεσίες, λιμένες με καλή πολυτροπική σύνδεση με το δίκτυο μεταφορών. Η ΕΤΠ θεωρεί απαραίτητη τη διασφάλιση της ύπαρξης πολυτροπικού δικτύου μεταφορών με τις περιφέρειες όπου η ναυτιλία διαδραματίζει μείζονα ρόλο·

17. τονίζει ότι πρέπει να προαχθούν οι θαλάσσιες και οι εσωτερικές πλωτές μεταφορές, οι οποίες μπορούν να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην προσπάθεια για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, θα μπορούσαν να ενισχυθούν ουσιαστικά προγράμματα όπως οι «Θαλάσσιες αρτηρίες» λόγω της συμβολής τους σε αμφότερους τους στόχους των μεταφορών και της εδαφικής συνοχής της ΕΕ. Ομοίως, οι θαλάσσιες και οι εσωτερικές πλωτές μεταφορές θα μπορούσαν να συμβάλουν στην κάλυψη της αυξανόμενης ζήτησης που παρατηρείται στον τομέα των επιβατικών και των εμπορευματικών μεταφορών, αλλά ταυτόχρονα, θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες περιορισμού των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των πλωτών μεταφορών, των λιμένων και των κέντρων εφοδιαστικής. Η ΕΤΠ εκφράζει τη δυσαρέσκεία της για το γεγονός ότι οι διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές παραμένουν εκτός των μηχανισμών του πρωτοκόλλου του Κυότο και του χρονοδιαγράμματος μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου. Ωστόσο, προκειμένου να αποφευχθεί, στο μέτρο του δυνατού, το ενδεχόμενο να προκύψει οποιοδήποτε ανταγωνιστικό μειονέκτημα για την ευρωπαϊκή ναυτιλιακή βιομηχανία, η ΕΕ πρέπει να δώσει προτεραιότητα στην έγκριση υποχρεωτικών κανόνων σε διεθνές επίπεδο. Επιπλέον, πρέπει να εξετασθούν τα δυνητικά αποτελέσματα της θέσης διαφορετικών λιμενικών τελών ανάλογα με τη ρύπανση·

18. είναι πεπεισμένη ότι η ανάπτυξη πολυτροπικών κόμβων μεταφοράς πρέπει να συμπεριληφθεί στις προτεραιότητες της κοινής πολιτικής μεταφορών. Με την εντονότερη μεταστροφή των εμπορευματικών μεταφορών προς τους σιδηροδρόμους, πρέπει να εξασφαλιστεί η τήρηση των προτύπων ασφαλείας και των προτύπων για το περιβάλλον και να περιοριστούν στο μέτρο του δυνατού οι ενδεχόμενες επιπτώσεις στις μεταφορές επιβατών·

Αερομεταφορές

19. θεωρεί ότι κατά την ανάπτυξη των αερομεταφορών πρέπει να ληφθεί υπόψη η προγραμματισμένη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως ο θόρυβος και η ρύπανση του αέρα, και να προβλεφθούν και να εφαρμοστούν τεχνικές και χωροταξικές λύσεις. Όσον αφορά τον καταλογισμό του περιβαλλοντικού κόστους στους αεροπορικούς ναύλους, πρέπει να αναγνωριστεί η διαφορετική σημασία που έχουν οι αερομεταφορές για κάθε περιοχή και να εξασφαλιστεί εύκολη πρόσβαση ακόμα και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές της Ευρώπης. Για την ανάπτυξη αερολιμένων, οι μεσαίου μεγέθους πόλεις και οι νησιωτικές περιφέρειες εξαρτώνται από την υποστήριξη της ΕΕ, προκειμένου να είναι εγγυημένη η ασφάλεια των αερομεταφορών και η ικανοποίηση των πελατών.

20. πιστεύει ότι ο θεμιτός ανταγωνισμός μεταξύ των αερολιμένων πρέπει να εξασφαλιστεί με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τον υπολογισμό και τον καθορισμό των αερολιμενικών τελών.

Κόστος των μεταφορών και επενδύσεις

21. τονίζει ότι πρέπει να υπάρξει καλύτερος συντονισμός των επενδύσεων. Για παράδειγμα, η χρηματοδότηση των ΔΕΔ-Μ θα πρέπει να εξακολουθήσει να προάγει τα σχέδια σιδηροδρομικών συνδέσεων που βασίζονται στην αγορά και οι περιφερειακές ενισχύσεις να είναι καλύτερα στοχευτημένες σε φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους μεταφοράς, ούτως ώστε να ενισχυθεί η εδαφική συνοχή στην ΕΕ.

22. επισημαίνει το σημαντικό γεγονός ότι μια ισορροπημένη και αειφόρος χρήση των διαφόρων μέσων προϋποθέτει την εσωτερική χρήση του εξωτερικού κόστους (ρύπανση του περιβάλλοντος, ζημιές από ατυχήματα, απώλεια χρόνου) στο κόστος των μεταφορών και την πλήρη εφαρμογή της αρχής «ο χρήστης πληρώνει». Ταυτόχρονα, οι πόροι που συγκεντρώνονται πρέπει να επενδύονται σε περισσότερο φιλικά προς το περιβάλλον μέσα μεταφοράς, ούτως ώστε, μαζί με την αύξηση του μεριδίου αυτών των μέσων, να εξασφαλίζεται η γενική αποτελεσματικότητα και η ενίσχυση της διαλειτουργικότητας όλων των μέσων μεταφοράς. Είναι επίσης απαραίτητο, στους κανόνες που βασίζονται σε τέτοιου είδους υπολογισμούς, να λαμβάνεται επίσης υπόψη κατά πόσον είναι οικονομικά βιώσιμοι για ένα συγκεκριμένο κοινωνικοοικονομικό χώρο. Σε αντίθετη περίπτωση, οι οικονομικοί κλάδοι και οι επιχειρήσεις που εξαρτώνται από τις μεταφορικές διασυνδέσεις θα χάσουν την ανταγωνιστικότητά τους τόσο σε εθνικό όσο και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

23. υπενθυμίζει ότι δεν πρέπει να αμφισβητηθεί η σημαντική και θεμελιώδους σημασίας αρχή του καταλογισμού του πραγματικού κόστους. Σε περίπτωση που ένα μεγάλο ποσοστό των επενδύσεων στις υποδομές των μεταφορών βασιστεί στην αρχή «ο χρήστης πληρώνει», ενδέχεται να προκληθούν ανισορροπίες στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό ορισμένων περιφερειών. Συνιστάται στα κράτη μέλη που σκέπτονται να εισαγάγουν ή να προσαρμόσουν τα τέλη οδικής κυκλοφορίας με βάση τις σύγχρονες μεθόδους καταλογισμού του πραγματικού κόστους, να προβούν προηγουμένως στην αξιολόγηση του οικονομικού, περιβαλλοντικού και κοινωνικού αντικτύπου ενός τέτοιου μέτρου. Θα μπορέσουν έτσι να προετοιμάσουν,

όπου υπάρχει αναγνωρισμένη ανάγκη, βάσει στρατηγικού προγραμματισμού, κατάλληλα μεσομακροπρόθεσμα συνοδευτικά μέτρα, όπως π.χ. αναπροσανατολισμό των στοχευτημένων περιφερειακών οικονομικών ενισχύσεων.

24. υπενθυμίζει τις γνωμοδοτήσεις της ΕΤΠ για την Πράσινη Βίβλο (CdR 236/2007) και το Σχέδιο Δράσης (CdR 417/2008) για την αστική κινητικότητα, η δημοσίευση των οποίων από την Επιτροπή τον Σεπτέμβριο του 2009 ανταποκρίνεται στις προσδοκίες τόσο της Επιτροπής των Περιφερειών όσο και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Αστικές μεταφορές

25. επισημαίνει πόσο σημαντική είναι η ανάπτυξη των αστικών μεταφορών, εφόσον οι πόλεις είναι αναπόσπαστα τμήματα των δικτύων και των κόμβων για τα διάφορα μέσα μεταφοράς. Η μεγαλύτερη πρόκληση για τις αστικές μεταφορές είναι να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για να δοθεί προτεραιότητα στις δημόσιες συγκοινωνίες, έτσι ώστε να αυξηθεί το μερίδιο αυτών στις μεταφορές επιβατών και, από την άλλη πλευρά, να αναδιαμορφωθούν οι συνθήκες κυκλοφορίας στις πόλεις, έτσι ώστε να περιοριστεί όσο το δυνατό περισσότερο η κυκλοφορία στα αστικά κέντρα, να επεκταθεί το δίκτυο των πεζόδρομων και των ποδηλατόδρομων και να αυξηθεί το μερίδιο των ηλεκτροκίνητων μέσων μεταφοράς και η χρήση περισσότερο φιλικών προς το περιβάλλον τρόπων μεταφοράς.

26. συνιστά στους δήμους να θεσπίσουν αυστηρότερα μέτρα για τον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των αστικών μεταφορών και να προωθήσουν υγιείς τρόπους μετακίνησης. Είναι σημαντικό να τηρεί η ΕΕ την αρχή της επικουρικότητας, προκειμένου να δημιουργηθούν καλές προϋποθέσεις για τις αρμόδιες τοπικές και περιφερειακές αρχές ώστε να αναλάβουν την εν λόγω ευθύνη.

27. θεωρεί απαραίτητο να διαμορφωθεί η πολιτική μεταφορών της ΕΕ με τρόπο που να προωθεί την ανάπτυξη κοινών τοπικών συστημάτων μεταφορών για τα αστικά κέντρα, τα προάστια και τα αγροτικά περιχώρα και, ιδιαίτερα, τη διασύνδεση των συστημάτων μεταφορών επί σιδηροδρομικών –σιδηροδρομικά δίκτυα, περιφερειακοί σιδηρόδρομοι και τραμ– σε ένα νέου τύπου περιφερειακό σύστημα σιδηροδρόμων.

28. θεωρεί σημαντική τη συνεχή ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την ανάπτυξη και τη χρήση των αστικών μεταφορών για τα ακόλουθα θέματα: χώροι στάθμευσης και μετεπιβίβασης (Park & Ride), χώροι στάθμευσης και συνέχισης πεζή (Park & Walk), ανάπτυξη των ηλεκτροκίνητων μέσων μεταφοράς, επέκταση του δικτύου για μη μηχανοκίνητες μεταφορές, δημιουργία ειδικών λωρίδων για τις δημόσιες συγκοινωνίες, σταθμοί συνδυασμένων μεταφορών στις εισόδους των πόλεων, ανάπτυξη της συλλογικής χρήσης αυτοκινήτων ΙΧ, αλλαγές συμπεριφοράς σε σχέση με τις μετακινήσεις με τη θέσπιση κατάλληλων μέτρων (εκπαίδευση, δημόσιες σχέσεις) και την επιβολή περιορισμών (τέλη συμφόρησης, τέλη στάθμευσης). Η ΕΕ οφείλει να δημιουργήσει και να αναπτύξει μηχανισμούς στήριξης για προγράμματα συνεργασίας με στόχο την από κοινού ανάπτυξη λύσεων και την ανταλλαγή των διαθέσιμων εμπειριών.

Τεχνολογική εξέλιξη

29. θεωρεί ότι είναι αναγκαίο, κατά την ανάπτυξη των πολυτροπικών δημόσιων συγκοινωνιών, να δοθεί προτίμηση στα ηλεκτρονικά συστήματα έκδοσης εισιτηρίων, διότι επιτρέπουν τον ακριβή υπολογισμό του κόστους των διαδρομών, προσαρμόζουν τις διαδρομές ανάλογα με τη ζήτηση εκ μέρους των επιβατών και καθιστούν τις δημόσιες μεταφορές πιο εξυπηρετικές για τον χρήστη. Η χρήση των νέων τεχνολογιών της πληροφορικής πρέπει να υποβοηθήσει την ανάπτυξη διατροπικών ευφύων συστημάτων μεταφορών και η ΕΕ πρέπει να διευκολύνει τη διάδοσή τους·

30. πιστεύει ότι με την τεχνολογική ανάπτυξη είναι απαραίτητο να υποστηριχθεί η μεταφορά τεχνολογίας μεταξύ και εντός των περιφερειών: η χρηματοδότηση της ανάπτυξης τεχνικών λύσεων δεν πρέπει να είναι προανατολισμένη αποκλειστικά στις μεγάλες πόλεις. Αντιθέτως, η ανάπτυξη και η χρηματοδότηση θα πρέπει να προγραμματίζονται με τρόπο ώστε ένα μεγάλο μέρος των κονδυλίων για την ανάπτυξη των κατάλληλων και βιώσιμων λύσεων να χρησιμοποιείται για τις μεσαίου μεγέθους και τις μικρές πόλεις και τις γύρω περιοχές τους·

31. τονίζει ότι, για να μειωθεί η εξάρτηση του κλάδου των μεταφορών από το πετρέλαιο, πρέπει να δημιουργηθούν δυνατότητες διαφοροποίησης του ειδικού φόρου κατανάλωσης για τα καύσιμα που προέρχονται από άλλες πρώτες ύλες και, αν χρειαστεί, καθορισμού του σε επίπεδα χαμηλότερα από τα συμφωνημένα στην ΕΕ όρια·

32. υπενθυμίζει ότι καθοριστική σημασία για την προαγωγή της οδικής ασφάλειας έχει η εναρμόνιση και η ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου και παρακολούθησης. Κατά την εναρμόνιση των απαιτήσεων ασφαλείας, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι τοπικές φυσικές συνθήκες, τα είδη των δρόμων, οι πολιτιστικές παραδόσεις κλπ. Προϋπόθεση για την ενοποίηση των βάσεων δεδομένων για τα ατυχήματα είναι η τουλάχιστον μερική τυποποίηση των αναγνωριστικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται σε εθνικό επίπεδο·

33. θεωρεί ότι στο χώρο της παρακολούθησης της κυκλοφορίας, πρέπει να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη και την καθιέρωση συνολικών κοινών λύσεων, με βάση την τεχνολογία της πληροφορίας και το παγκόσμιο σύστημα εντοπισμού θέσης. Ο ουσιαστικός ρόλος της ΕΕ δεν είναι μόνο η προαγωγή της έρευνας και της ανάπτυξης, αλλά και των κοινών προτύπων που θα επιτρέψουν στα κράτη μέλη να επιτύχουν έναν αδιάλειπτο έλεγχο της διασυνοριακής κυκλοφορίας·

Εκπαίδευση σε θέματα κυκλοφορίας

34. τονίζει ότι τα εκπαιδευτικά ιδρύματα διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην προαγωγή μιας ασφαλούς και φιλικής προς το περιβάλλον κυκλοφοριακής συμπεριφοράς. Χρειάζεται να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την ένταξη της εκπαίδευσης σε θέματα οδικής ασφάλειας στα προγράμματα σπουδών των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων όλων των χωρών. Στην εκπαίδευση, η ΕΕ θα μπορούσε να ενθαρρύνει τη διενέργεια εφαρμοσμένων μελετών που θα χρησιμεύσουν ως βάση για την ανάπτυξη κοινού διδακτικού υλικού και ενότητων κατάρτισης για τους παιδικούς σταθμούς και τα σχολεία·

Διασύνδεση με τις γειτονικές χώρες, διασυνοριακές δραστηριότητες

35. θεωρεί ότι η βελτίωση των μεταφορικών διασυνδέσεων με τις γειτονικές χώρες είναι ιδιαίτερα σημαντική. Αυτό απαιτεί από τα κεντρικά θεσμικά όργανα της ΕΕ, τις κυβερνήσεις των κρατών μελών και τις κυβερνήσεις των τρίτων χωρών κοινές επενδύσεις σε συνοριακές εγκαταστάσεις (θερματικούς σταθμούς, δρόμους, γέφυρες), για να καταστεί δυνατή η γρήγορη και φιλική προς το περιβάλλον διέλευση των συνόρων, τόσο για τις εμπορευματικές όσο και για τις επιβατικές μεταφορές. Εξίσου σημαντικό είναι να σημειωθεί πρόοδος σε ό,τι αφορά την εναρμόνιση των διαδικασιών διέλευσης των συνόρων και των τελωνειακών διατυπώσεων και την εμβάθυνση της συνεργασίας σε αυτόν τον τομέα·

36. θεωρεί σημαντικό να συμβάλει η πολιτική μεταφορών στην ενσωμάτωση των εξόχως απόκεντρων περιφερειών στο ιδιαίτερο γεωγραφικό τους πλαίσιο, στηρίζοντας τη δρομολόγηση φιλικών προς το περιβάλλον θαλάσσιων και εναέριων μεταφορών που τις συνδέουν με τις χώρες της γεωγραφικής περιοχής τους και προωθούν ταυτόχρονα τη διατροπικότητα·

37. πιστεύει ότι τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ πρέπει να επιδιώξουν στους διεθνείς οργανισμούς και στις διαπραγματεύσεις για θέματα μεταφορών με τρίτες χώρες τη δημιουργία δίκαιων όρων ανταγωνισμού για όλα τα μέσα μεταφοράς όσον αφορά τον ειδικό φόρο κατανάλωσης για το πετρέλαιο, τα λιμενικά τέλη, τα τέλη αεροδρομίου, τα σιδηροδρομικά τέλη, διάφορες περιβαλλοντικές απαιτήσεις κλπ. Τα θέματα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την οικονομία και τις επιχειρήσεις στα κράτη που εντοσκονται στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Οι διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καταλογισμό του εξωτερικού κόστους στο κόστος των μεταφορών·

Συμπεράσματα και συστάσεις

38. υπογραμμίζει ότι η ελεύθερη κυκλοφορία είναι θεμελιώδες δικαίωμα των πολιτών και κατευθυντήρια αρχή της ΕΕ. Ομοίως, η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων αποτελεί έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους της εσωτερικής αγοράς. Η αειφορία των μεταφορών δεν θα εξασφαλιστεί με τον περιορισμό της ζήτησης υπηρεσιών στον κλάδο·

39. υπογραμμίζει ότι αυτό που ενδιαφέρει δεν είναι ο αριθμός ή ο όγκος των μεταφερόμενων επιβατών ή εμπορευμάτων, αλλά ο τρόπος με τον οποίο μεταφέρονται. Οι συμπεριφορές που δεν συντείνουν στην αειφορία των μεταφορών μπορούν να αποτραπουν μόνο με την εφαρμογή της κατάλληλης τιμολογιακής πολιτικής. Πρέπει, συνεπώς, να βρεθεί μια δίκαιη και διαφανής μέθοδος για την κατανομή του κόστους των μεταφορών σε όλα τα μέσα μεταφοράς·

40. υπογραμμίζει ότι, για να προαχθεί η αειφορία του συστήματος μεταφορών, πρέπει να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της κυκλοφοριακής συμφόρησης. Τα κράτη μέλη πρέπει να δεσμευτούν να επενδύσουν σε φιλοπεριβαλλοντικές υποδομές για την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης. Επίσης, το πρόβλημα δεν λύνεται μόνο με την αύξηση της μεταφορικής ικανότητας των δικτύων μεταφοράς, επειδή οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των μεγαλύτερων δικτύων εύκολα μπορούν να φθάσουν σε αφόρητα επίπεδα. Το ζητούμενο είναι να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των αειφόρων συστημάτων μεταφορών·

41. σημειώνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν σαφώς συμφέρον να στηρίξουν εναλλακτικές λύσεις αντί των οδικών μεταφορών, ιδίως όταν τα δίκτυα αυτά εμφανίζουν σημεία συμφόρησης και προπαντός στις ευάλωτες περιοχές και στις περιοχές που πάσχουν από δυσχερείς φυσικές συνθήκες, διότι δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα όπως θόρυβος, καυσαέρια, συμφόρηση, καθυστερήσεις, ταχεία επιδείνωση της κατάστασης των δρόμων, που επιβαρύνουν τους εκάστοτε ενδιαφερόμενους ΟΤΑ με σημαντικές δαπάνες για τη συντήρηση του οδικού δικτύου.

42. πιστεύει ότι πρέπει να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της ναυτιλίας και των σιδηροδρομικών μεταφορών. Για να δημιουργηθεί ένα λειτουργικό σιδηροδρομικό δίκτυο, που θα παρέχει υπηρεσίες ποιότητας, όχι μόνο από άποψη διάρκειας της διαδρομής και αξιοπιστίας, αλλά και από άποψη μεταφορικής ικανότητας, πρέπει να περιοριστεί ο κατακερματισμός της ευρωπαϊκής αγοράς σιδηροδρόμων. Ταυτόχρονα, πρέπει να δημιουργηθεί ένας ενιαίος θαλάσσιος χώρος και να δοθεί προτεραιότητα στις επενδύσεις στους λιμένες και στις συνδέσεις τους με το δίκτυο μεταφορών.

43. τονίζει ότι το σύστημα μεταφορών στις πόλεις και στις περιφέρειες ασκεί σημαντική επίδραση στην περιφερειακή ανάπτυξη. Τα αστικά, τα προαστιακά και τα περιφερειακά δίκτυα μεταφοράς αποτελούν σημαντικό τμήμα του συνολικού δικτύου μεταφορών και των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού και, συνεπώς, χρήζουν προσοχής κατά προτεραιότητα.

44. πιστεύει ότι τα μελλοντικά δίκτυα μεταφορών πρέπει να εξασφαλίζουν καλή πρόσβαση σε όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες. Ταυτόχρονα, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, αλλά και οι ενδιαφερόμενοι τοπικοί και περιφερειακοί παράγοντες, πρέπει να εκφέρουν γνώμη για όλες τις πρωτοβουλίες που ενδέχεται να επηρεάσουν το μέλλον του ευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, ανάλογα με τον ρόλο που διαδραματίζουν στην εφαρμογή των εν λόγω μέτρων στον τομέα των μεταφορών και στην εξασφάλιση του ρυθμιστικού και προγραμματικού πλαισίου που χρειάζεται για την εφαρμογή αυτών των πρωτοβουλιών.

Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα Πράσινη Βίβλος — Μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και ένα βιώσιμο μέλλον για την υδατοκαλλιέργεια

(2010/C 141/08)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- συμφωνεί ότι είναι απαραίτητο να διαρθρωθεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο της ΚΑΛΠ και να περιλαμβάνει την ανάθεση της ρύθμισης και-ή της διαχείρισης ορισμένων αλιευτικών δραστηριοτήτων στα κράτη μέλη, στις περιφέρειες και στον ίδιο τον κλάδο, στο πλαίσιο των κοινοτικών κανόνων·
- συνιστά να εξεταστεί καλύτερα η καθιέρωση μεταβιβάσιμων δικαιωμάτων αλιείας, με τις κατάλληλες διασφαλίσεις. Υποστηρίζει ότι οι χρησιμοποιούμενες ατομικές ποσοτώσεις μπορούν ενδεχομένως να αποτελέσουν μια λύση ενώ, αντίθετως, οι μεταβιβάσιμες ατομικές ποσοτώσεις διαταράσσουν τις ισορροπίες του κλάδου·
- υποστηρίζει τη θέσπιση διαφοροποιημένου καθεστώτος για τη διαχείριση της αλιείας μικρής κλίμακας, και της αλιείας μαλακοστράκων ενώ παράλληλα διατηρείται η πρόσβαση αυτών των δραστηριοτήτων στη δημόσια χρηματοδότηση και διευκολύνεται η λήψη των αποφάσεων σχετικά με τη διαχείριση αυτού του στόλου σε περιφερειακό επίπεδο· η παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας δεν θα πρέπει να συνδέεται με το μήκος του σκάφους, αλλά να λαμβάνονται υπόψη και άλλες παράμετροι·
- συνιστά την αξιολόγηση για κάθε περιοχή αλιείας του καλύτερου διαθέσιμου συστήματος διαχείρισης της αλιείας που ενδείκνυται για τη συγκεκριμένη ζώνη αλιείας, τα είδη των αλιευμάτων και τον τύπο του στόλου. Ζητά να εξετασθεί επειγόντως η σκοπιμότητα της καθιέρωσης ενός συστήματος διαχείρισης των ποσοτώσεων·
- συνιστά τη ρύθμιση της πρόσβασης στις δημόσιες ενισχύσεις κατά τρόπο παρόμοιο με εκείνον που ακολουθήθηκε στη μεταρρύθμιση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, με την καθιέρωση της αρχής της «πολλαπλής συμμόρφωσης»·
- υποστηρίζει ότι η ΕΕ πρέπει να αναλάβει σειρά δράσεων για την ανταγωνιστική ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας, στις οποίες θα περιλαμβάνεται χάρτης πορείας έως το 2010, όπου θα προσδιορίζονται τα όρια ανά περιφέρεια, η προώθηση της βιώσιμης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και η στήριξη της Ευρωπαϊκής Πλατφόρμας Τεχνολογίας και Καινοτομίας στον Τομέα της Υδατοκαλλιέργειας (ΕΠΤΚΥ) και τονίζει τη σημασία του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, των προγραμμάτων για την βελτίωση της υγείας των ιχθύων, των προδιαγραφών επισημάνσης και των διαδικασιών διοικητικής απλούστευσης του τομέα.

Εισηγητής: ο κ. VALCÁRCEL SISO (ES/EPP), Πρόεδρος της Αυτόνομης Κοινότητας της Περιφέρειας της Murcia

Έγγραφο αναφοράς

Πράσινη Βίβλος – Μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής

COM(2009) 163 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με θέμα «Στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας»

COM(2009) 162 τελικό

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

H ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Θεωρεί ότι το σχέδιο της Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή Αλιεία μπορεί να υλοποιηθεί μέχρι το 2020 και επιθυμεί να συμβάλει πλήρως στη συζήτηση σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις που χρειάζονται ώστε το όραμα της Επιτροπής να επιτευχθεί με όσο το δυνατό λιγότερες απώλειες θέσεων εργασίας και όσο το δυνατό μικρότερη στρέβλωση της αγοράς. Η επανεξέταση και η αναθεώρηση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία όχι μόνον για την αποκατάσταση των λαθών που έγιναν κατά το παρελθόν αλλά και προκειμένου να μπορούμε να στραφούμε προς το μέλλον με εμπιστοσύνη και ασφάλεια. Η πλήρης συμμετοχή των αλιέων θα συμβάλει στη βελτίωση της διαχείρισης των αλιευτικών πόρων, οι στόλοι θα προσαρμοστούν καλύτερα στα διαθέσιμα αποθέματα, η αλιευτική δραστηριότητα θα ρυθμίζεται καλύτερα ενώ θα διασφαλιστούν οικονομικά αποτελέσματα που θα προσφέρουν τα εχέγγυα που είναι απαραίτητα για μια μακροπρόθεσμη ασφάλεια.

2. Θεωρεί ότι η αλιεία αποτελεί μέσο βιοπορισμού σε πολλές περιφέρειες της Ευρώπης, καθώς και πηγή εφοδιασμού για μια ιδιαίτερα εξαρτώμενη μεταποιητική βιομηχανία. Παρά τις μεταρρυθμίσεις και τη μακροχρόνια ύπαρξή της, η Κοινή Αλιευτική Πολιτική (ΚΑΛΠ) δεν έχει καταφέρει να επιλύσει τα αυξανόμενα προβλήματα του κλάδου, που πρέπει να αντιμετωπίσει σειρά σημαντικών προκλήσεων: την υπεραλίευση, τη μη προσαρμογή της αλιευτικής ικανότητας στους διαθέσιμους πόρους, το στόχο της κοινωνικοοικονομικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, την ανάγκη ενεργειακής μεταλλαγής των σκαφών, την επισφαλή κατάσταση μεγάλου αριθμού αλιευτικών πόρων και το υψηλό επίπεδο των επιδοτήσεων, που έχει δημιουργήσει μια εύθραυστη οικονομική κατάσταση. Επιπλέον, οι Συμφωνίες Σύμπραξης στον τομέα της Αλιείας, που έχουν συναφθεί με αναπτυσσόμενες χώρες, απειλούν σε πολλές περιπτώσεις την επισιτιστική ασφάλεια των χωρών αυτών, συντελούν στην υπεραλίευση και εμποδίζουν την ανάπτυξη του τοπικού κλάδου αλιείας.

3. Φρονεί ότι η νέα ΚΑΛΠ πρέπει να οδηγήσει σε σφαιρικότερη προσέγγιση, συνεκτική με τις πολιτικές για τη θάλασσα και το περιβάλλον, με νέα μέσα αντιμετώπισης του χρόνιου προβλήματος της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας του στόλου με λύσεις χαμηλού κόστους. Προς τούτο, απαιτείται η θέσπιση ενός πολιτικού πλαισίου που θα διαθέτει σύστημα λήψης μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων αποφάσεων, με την αποκέντρωση ορισμένων πτυχών και με συγκεκριμένους στόχους. Επιπλέον, είναι αναγκαία η

βελτίωση της διακυβέρνησης του κλάδου, ο ορισμός εποπτικών μηχανισμών που θα εγγυώνται καλύτερα τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς και η μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και συνειδητοποίηση του κλάδου σε ζητήματα διαχείρισης και ανάπτυξης των μέτρων της ΚΑΛΠ.

4. Πιστεύει ότι η υδατοκαλλιέργεια έχει τη δυνατότητα να παρέχει υγιεινά, ασφαλή και βιώσιμα προϊόντα υψηλής ποιότητας υπό αυστηρές συνθήκες σεβασμού του περιβάλλοντος, συμβάλλοντας στη σταθεροποίηση της απασχόλησης σε πολλές ευρωπαϊκές περιφέρειες που εξαρτώνται, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, από την αλιεία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναπτύξει πρωτοβουλίες για την προώθησή της, υπό μορφή χρηματοδοτικών μέσων διαρθρωτικού τύπου (ΧΜΠΑ, ΕΑΤ), καθώς και για την ενθάρρυνση και εφαρμογή στρατηγικών για τη βιώσιμη ανάπτυξή της. Τα επιτεύγματα ήταν πολλά, ωστόσο η αύξηση της παραγωγής είναι σημαντικά πιο χαμηλή από τον παγκόσμιο μέσο όρο και τίθενται σήμερα προκλήσεις όπως: η ενσωμάτωση της υδατοκαλλιέργειας στις πολιτικές για τη θάλασσα και το περιβάλλον, η στροφή στην αξιοποίηση μεθόδων φιλικών στο περιβάλλον και στη βιώσιμη αλιευτική πολιτική, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, η ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών, η βελτίωση της διακυβέρνησης, η ενίσχυση των εγγυήσεων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων όπως έχει γίνει σε σχέση με άλλα ζωικά προϊόντα, και όλα αυτά με αυστηρή προστασία του καταναλωτή.

5. Θεωρεί ότι η αύξηση του παγκοσμίου πληθυσμού, οι μελλοντικές διευρύνσεις της ΕΕ, η μόλυνση των θαλάσσιων και εσωτερικών υδάτων και οι επιπτώσεις της στα παράκτια οικοσυστήματα και η κλιματική αλλαγή είναι πτυχές που πρέπει να συνυπολογίσει η ΚΑΛΠ στο μεσοπρόθεσμο ορίζοντά της, γιατί θα επιφέρουν αλλαγές στις τάσεις διαχείρισης των αλιευτικών και των υδατοκαλλιεργητικών παραγωγών.

ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ – ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Γενικές παρατηρήσεις

6. Υποδέχεται θετικά την καιρία πρωτοβουλία της Επιτροπής να δημοσιεύσει την Πράσινη Βίβλο για τη μεταρρύθμιση της ΚΑΛΠ [COM(2009) 163 τελικό], ανοίγοντας τη διαδικασία διαβούλευσης, όπως και την αυτοκριτική της Επιτροπής για την αποτυχία ορισμένων πτυχών της ΚΑΛΠ, τις προτάσεις για τη βελτίωση της τρέχουσας ΚΑΛΠ που ισχύει μέχρι το 2012 και τους συλλογισμούς για τη νέα ΚΑΛΠ μετά το 2013.

7. Συμφωνεί ότι δεν υπάρχει περιορισμός της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας του στόλου, η οποία είναι εντονότερη σε ορισμένες κατηγορίες στόλων, και είναι υπέρ της εφαρμογής μηχανισμών προσαρμογής του μεγέθους των ευρωπαϊκών αλιευτικών στόλων στους εκμεταλλεύσιμους πόρους καθώς και μιας πιο βιώσιμης κοινωνικοοικονομικής προσέγγισης. Οι μηχανισμοί αυτοί πρέπει να τελειοποιούν τη χρήση των δημόσιων χρηματοδοτικών πόρων· το θεωρεί δε αυτό βασική προϋπόθεση για την πλήρη ανάπτυξη άλλων πτυχών της ΚΑΛΠ.

8. Υπογραμμίζει το ζωτικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών ως προϋπόθεση για την ευόδωση της ΚΑΛΠ. Συγκεκριμένα, προτείνει την ενίσχυση του ρόλου των Περιφερειακών Γνωμοδοτικών Συμβουλίων (ΠΓΣ).

9. Επισημαίνει ότι, για την αποτελεσματική ενσωμάτωση της ΚΑΛΠ στην ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική (ΟΘΠ) της ΕΕ, είναι απαραίτητο να είναι οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές αλιείας διατεθειμένες να αναλάβουν δεσμεύσεις και να παράσχουν αποτελεσματική συμβολή σε αυτό το πεδίο.

10. Υποστηρίζει την προώθηση καλύτερης συνεργασίας μεταξύ των ακτοφυλακών των κρατών μελών, καθώς και την απόφαση για τη θέσπιση μέτρων που θα επιτρέπουν την καθιέρωση ενός πιο ολοκληρωμένου συστήματος ελέγχου.

11. Συνιστά βαθύτερη εξέταση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων της καθιέρωσης μεταβιβάσιμων δικαιωμάτων αλιείας, με τις κατάλληλες διασφαλίσεις, σε επίπεδο είτε συλλογικού είτε ατομικού δικαιώματος.

12. Συμφωνεί ότι είναι αναγκαίο τα μέτρα που θα ληφθούν και οι δεσμεύσεις που θα αναληφθούν στο πλαίσιο της ΚΑΛΠ για τη διόρθωση ή την άμβλυνση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της μείωσης της αλιευτικής ικανότητας να συνάδουν πάντοτε με τη μακροπρόθεσμη οικολογική βιωσιμότητα.

13. Ζητά επειγόντως να προστατευθούν και μάλιστα να επεκταθούν υφιστάμενες ζώνες διατήρησης των αλιευτικών πόρων.

14. Συμφωνεί ότι είναι απαραίτητο να διαρθρωθεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο της ΚΑΛΠ με προσφυγή, σε ορισμένες περιπτώσεις, στη διαδικασία της επιτροπολογίας και με την ανάθεση της ρύθμισης και-ή της διαχείρισης ορισμένων αλιευτικών δραστηριοτήτων στα κράτη μέλη, στις περιφέρειες και στον ίδιο τον κλάδο, στο πλαίσιο των κοινοτικών κανόνων. Ζητά, συνεπώς, ένα μοντέλο διαχείρισης με βάση την ακτογραμμή, τις περιοχές εκβολής ποταμών και το αλιευτικό πεδίο (οικοσυστημική προσέγγιση).

15. Υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής να αναλάβει ο κλάδος μεγαλύτερες ευθύνες στην εφαρμογή της ΚΑΛΠ. Οι αλιείς που ασκούν ορθά τις ευθύνες τους πρέπει να είναι οι μόνοι που θα έχουν πρόσβαση στους αλιευτικούς πόρους, χωρίς να λησμονείται ότι οι πόροι αυτοί αποτελούν δημόσια ιδιοκτησία και ότι το κόστος της διαχείρισής τους το επωμίζονται ως επί το πλείστον οι φορολογούμενοι.

16. Είναι υπέρ της ανάπτυξης μιας «νοοτροπίας συμμόρφωσης». Η πρόσβαση των κρατών μελών στην κοινοτική χρηματοδότηση πρέπει να περιορίζεται όταν αυτά δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους σε ζητήματα ελέγχου και διατήρησης.

17. Υποστηρίζει τη θέσπιση συστημάτων συλλογής δεδομένων σε πραγματικό χρόνο που θα επιτρέπουν τη διαθεσιμότητα ενημερωμένων τεχνικών πληροφοριών για τα αλιεύματα.

18. Ζητεί από την Επιτροπή η μεταρρύθμιση της ΚΑΛΠ να λάβει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες των εξόχως απόκεντρων περιοχών (ΕΑΠ), δίνοντας τη δέουσα προσοχή στις δομικές και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και σε συνοχή με την ευρωπαϊκή στρατηγική για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές.

19. Καλεί την Επιτροπή να αναλάβει ηγετικό ρόλο σε παγκόσμιο επίπεδο όσον αφορά την ανάπτυξη συστημάτων για την προσαρμογή των αλιευτικών πολιτικών και των παράκτιων περιοχών στην αλλαγή του κλίματος.

Παρατηρήσεις σχετικά με την πρωτοβουλία

Διαφοροποιημένο καθεστώς αλιείας για την προστασία των παράκτιων στόλων μικρής κλίμακας

20. Υποστηρίζει την πρωτοβουλία της θέσπισης διαφοροποιημένου καθεστώτος για τη διαχείριση της αλιείας μικρής κλίμακας, και της αλιείας μαλακοστράκων, δραστηριοτήτων που συνδέονται με την πολιτιστική ταυτότητα πολλών ευρωπαϊκών περιφερειών και στις οποίες επιδίδονται πολυάριθμοι εργαζόμενοι που αποτελούν μέρος μικροεπιχειρήσεων. Επιδιοκμαίνει την πρόταση να διατηρηθεί η πρόσβαση αυτών των δραστηριοτήτων στη δημόσια χρηματοδότηση.

21. Υποστηρίζει πλήρως την πρόθεση της Επιτροπής να διευκολύνει, υπό οικοσυστημική προσέγγιση, τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με τη διαχείριση αυτού του στόλου σε περιφερειακό επίπεδο, πάντοτε σύμφωνα με τους γενικούς κοινοτικούς κανόνες και αρχές.

22. Θεωρεί επίσης ότι είναι κεφαλαιώδους σημασίας η συμμετοχή των κοινοτήτων στις τοπικές εταιρικές δομές προκειμένου αφενός να μεγιστοποιηθεί η συμβολή των τοπικών φορέων στον καθορισμό των δυνατοτήτων και αδυναμιών της εκάστοτε περιοχής, και αφετέρου να διασφαλιστεί η συμβατότητα της εφαρμογής τους με τις τοπικές συνθήκες.

23. Συνιστά να μελετηθεί εις βάθος η έννοια της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας και να μη συνδέεται με το μήκος του σκάφους, αλλά να λαμβάνονται υπόψη και άλλες παράμετροι όπως η σύνδεση της δραστηριότητας αυτής με τον κοινωνικοοικονομικό ιστό των τοπικών κοινοτήτων, η διάρκεια της αλιευτικής εξόρμησης, το είδος των αλιευμάτων, το κατά πόσο εντάσσεται σε ένα ευρύτερο συγκεκριμένο σχέδιο αλιείας κ.τ.λ..

24. Θεωρεί ότι είναι υπερβολικό το κόστος συντήρησης των «μπλε κουτιών» στα μικρά σκάφη που επιδίδονται στην παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας. Συνεπώς, η Επιτροπή πρέπει να προβλέπει τη χρήση εναλλακτικών και λιγότερο δαπανηρών συστημάτων.

25. Τονίζει ότι αυτός ο μη βιομηχανικός στόλος επηρεάζεται άμεσα από τις στρεβλώσεις που δημιουργεί η παγκοσμιοποιημένη αγορά. Υπό αυτήν την έννοια, θα πρέπει να αξιολογηθεί εκ νέου η δυνατότητα ενισχύσεων για τη ναυπήγηση νέων σκαφών, στο πλαίσιο των προγραμμάτων προσαρμογής και με συνεκτίμηση της αύξησης της αλιευτικής προσπάθειας λόγω των τεχνολογικών βελτιώσεων, προκειμένου να δημιουργηθεί ένας στόλος ανταγωνιστικός, προσαρμοσμένος στις αλιευτικές δυνατότητες του κάθε σκάφους και ασφαλής για τους αλιείς, δεδομένων των δυσκολιών πρόσβασης στις περιοχές αλιείας. Επίσης, θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να επιβληθεί διαφοροποίηση της σήμανσης των προϊόντων του εν λόγω στόλου, υποδεικνύοντας την προέλευσή τους με ευνόητο τρόπο για τον καταναλωτή.

26. Καλεί την Επιτροπή να προαγάγει την κατάλληλη κατάρτιση των εργαζομένων στη θάλασσα, οι οποίοι θα πρέπει να αποκτούν επιχειρηματικές, ναυτικές και περιβαλλοντικές γνώσεις και ορθές πρακτικές υγιεινής, προκειμένου να διατηρηθούν αυτοί οι άνθρωποι πόροι στις περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία και να καταστεί δυνατή η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων προς άλλους χρήσιμους για την κοινωνία και τους πολίτες τομείς, όπως η στήριξη της καταπολέμησης της θαλάσσιας ρύπανσης ή η παροχή βοήθειας στη θάλασσα.

27. Καλεί την Επιτροπή να προωθήσει μία ολοκληρωμένη Πρωτοβουλία για την ανάπτυξη και την βελτίωση των υποδομών σε νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές εξαρτώμενες από την μικρή παράκτια αλιεία.

Πλήρης αξιοποίηση της αλιείας μας

28. Συμμερίζεται το στόχο της Παγκόσμιας Διάσκεψης Κορυφής για την Αειφόρο Ανάπτυξη, όπου τα κράτη μέλη ενέκριναν την έννοια της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης ως στόχο που θα πρέπει να επιτευχθεί μέχρι το 2015. Αυτός ο στόχος πρέπει να αποτελεί βασική κατευθυντήρια αρχή της ΚΑΛΠ. Επίσης, αποτιμά θετικά την πολιτική της κατάργησης των απορριψεων. Προτείνει δε την αξιολόγηση των επιπτώσεων της βιομηχανικής αλιείας για την παρασκευή ιχθυοτροφών για ιχθυοκαλλιέργειες στο οικοσύστημα.

29. Προτείνει να ανατεθεί στα κράτη μέλη η καλύτερη ρύθμιση της πρόσβασης του στόλου σε περιοχές ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, με στόχο την ανάκαμψη και τη διατήρηση του καθεστώτος αυτών των περιοχών σε ενθαρρυντικά επίπεδα.

30. Ζητά να εξετασθεί επειγόντως η σκοπιμότητα της καθιέρωσης ενός συστήματος διαχείρισης των ποσοστώσεων, βασιζόμενου στις πραγματικές ποσότητες αλιευμάτων και στα επαληθεύσιμα στοιχεία των αλιείων.

31. Επικροτεί την πρωτοβουλία της Επιτροπής να προτείνει αλλαγή στο σύστημα διαχείρισης της αλιείας με βάση τον περιορισμό των ημερών κατά τις οποίες ένα σκάφος επιτρέπεται να αναπτύσσει δραστηριότητες στη θάλασσα, ή να χρησιμοποιεί το ισχύον σύστημα για τη μονοκαλλιεργητική αλιεία.

32. Συνιστά την αξιολόγηση για κάθε περιοχή αλιείας του καλύτερου διαθέσιμου συστήματος διαχείρισης της αλιείας που ενδείκνυται για τη συγκεκριμένη ζώνη αλιείας, τα είδη των αλιευμάτων

και τον τύπο του στόλου. Μονάδα της διαχείρισης πρέπει να είναι η αλιευτική περιοχή και το σύνολο των αλιευόμενων σε αυτήν ειδών, εκτός από την περίπτωση των μεταναστευτικών ειδών.

33. Υπενθυμίζει ότι η λύση ορισμένων προβλημάτων περνά υποχρεωτικά από τη θέσπιση κινήτρων για τους μεμονωμένους αλιείς και για τις ενώσεις τους (συνδιαχείριση), κινήτρων που ενθαρρύνουν τους αλιείς να ασκούν υπεύθυνη αλιεία.

34. Προτείνει τη θέσπιση «πιστοποιητικού αλιευτικής αριστείας», το οποίο θα ελέγχεται από εξωτερική επιχείρηση και θα διασφαλίζει, όπως και στη θαλάσσια πολιτική, την άσκηση της αλιείας σύμφωνα με πρότυπα αυστηρής συμμόρφωσης προς τους κανόνες.

35. Κρίνει απαραίτητη την ανάπτυξη ενός ομοιογενούς συστήματος συμμόρφωσης και ελέγχου της αλιευτικής δραστηριότητας, μέσω της θέσπισης προτύπων που πληρούν τους κανόνες ISO, όπως π.χ. τον ISO 17020.

36. Συνιστά να θεωρείται η αλιεία για άθληση ή αναψυχή ολόένα σημαντικότερος παράγων κατά τη διαχείριση της αλιείας. Η διαφοροποίηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων με τη στροφή στον αλιευτικό τουρισμό πρέπει να αποτελεί δυνητική διέξοδο για τους αλιείς με σχετικό δίπλωμα ναυσιπλοΐας και τρόπο απορρόφησης της απασχόλησης και μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας.

Σχετική σταθερότητα και πρόσβαση σε παράκτιους τύπους αλιείας

37. Επισημαίνει ότι η εφαρμογή της σχετικής σταθερότητας ενδέχεται να έχει προκαλέσει πολλές φορές αύξηση των συνολικών επιτρεπομένων αλιευμάτων (TAC) πέραν των επιστημονικών συστάσεων, αύξηση του αριθμού των απορριψεων και μείωση της δυνατότητας ορθολογικής χρήσης των αλιευτικών πόρων.

38. Συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η αρχή της σχετικής σταθερότητας δεν εγγυάται ότι τα δικαιώματα αλιείας ασκούνται με τον πλέον αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο. Υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ των ποσοστώσεων των κρατών μελών, των αναγκών και της πραγματικής χρήσης αυτών των ποσοστώσεων από τους εθνικούς στόλους. Κατά συνέπεια, συνιστά την αναθεώρηση της αρχής της σχετικής σταθερότητας και την αντιπαραβολή των προσαρμογών των ποσοστώσεων που χρειάζονται οι εθνικοί στόλοι με τα διαθέσιμα αλιευτικά δικαιώματα.

39. Θεωρεί ότι, όσον αφορά τα μεταβιβάσιμα αλιευτικά δικαιώματα, οι χορηγούμενες ατομικές ποσοστώσεις μπορούν ενδεχομένως να αποτελέσουν μια λύση· αντιθέτως, οι μεταβιβάσιμες ατομικές ποσοστώσεις διαταράσσουν τις ισορροπίες του κλάδου. Η κύρια συνέπιά τους είναι ότι η αλιευτική ικανότητα συγκεντρώνεται στα χέρια ολίγων μεγάλων εταιρειών, ενώ επισπεύδεται ο αφανισμός των αλιείων μικρής κλίμακας. Επιπλέον, θα ήταν παράδοξο να εξετάζεται το ενδεχόμενο καθιέρωσης διαφοροποιημένου καθεστώτος για τη διαχείριση των αλιευτικών στόλων μικρής κλίμακας, και, παράλληλα, τα αλιευτικά δικαιώματα να εγκαταλείπονται στους νόμους της αγοράς.

40. Είναι υπέρ της διατήρησης των περιορισμών των αλιευτικών δυνατοτήτων εντός των 12 ναυτικών μιλίων.

Εμπόριο και αγορές

41. Συμφωνεί με την ιδέα της διασφάλισης της προέλευσης όλων των αλιευτικών προϊόντων που κυκλοφορούν στην κοινοτική αγορά, συμπεριλαμβανομένων των εισαγόμενων, από τύπους αλιείας με βιώσιμη διαχείριση, ώστε να εξασφαλισθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού στην αγορά της ΕΕ. Προτείνει επίσης τη διεξαγωγή προκαταρκτικής αξιολόγησης περιβαλλοντικού αντικτύπου πριν από την έκδοση άδειας αλιείας.

42. Συνοστά την προώθηση πρωτοβουλιών που εγγυώνται την προέλευση των αλιευτικών προϊόντων και την ενθάρρυνση, για τα φρέσκα προϊόντα, μιας συσκευασίας που πιστοποιεί την ιχνηλασιμότητα και την προέλευσή τους.

43. Φρονεί ότι πρέπει να ενθαρρυνθούν τα πιστοποιητικά αλιευτικής αριστείας, σε επίπεδο αλιείας και σε επίπεδο διάθεσης στην αγορά, ως εγγύηση του αυστηρού σεβασμού των αλιευτικών πόρων προς τον καταναλωτή.

44. Συμφωνεί με την ανάγκη να ενισχυθούν οι αρμοδιότητες των οργανώσεων των παραγωγών στη διαχείριση της αλιείας.

45. Ζητά την προώθηση της συνεχούς επιμόρφωσης και του εντοπισμού των αναγκών κατάρτισης στις οργανώσεις παραγωγών, ως βασικό στοιχείο για τη βελτίωση των αλιευτικών αγορών.

Ενσωμάτωση της ΚΑΛΠ στο πλαίσιο της ευρύτερης πολιτικής για τη θάλασσα

46. Συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής για την απαραίτητη εφαρμογή της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής, ως βασικού μέσου προόδου στα θαλάσσια ζητήματα που επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό άλλες τομεακές πολιτικές, και ιδίως την ΚΑΛΠ, πάντοτε υπό το πρίσμα της βιώσιμης ανάπτυξης των παράκτιων περιοχών και με ιδιαίτερη προσοχή στη βιώσιμη αλιεία στο μέλλον και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

47. Πιστεύει ότι, με γνώμονα την αρχή της εδαφικής συνοχής, η μελλοντική επιβίωση των παράκτιων περιοχών θα εξαρτηθεί από τον πλουραλιστικό και βιώσιμο χαρακτήρα της οικονομίας τους, η οποία θα προσφέρει μεγάλο εύρος ευκαιριών, συγκρατώντας έτσι τα ταλαντούχα στοιχεία των επόμενων γενεών αντί να τα εξωθεί στη μετεγκατάσταση στα μεσαία ή μεγάλα αστικά κέντρα και σε αναζήτηση μιας καλύτερης ποιότητας ζωής.

48. Συνοστά να μπορεί ο τομέας της αλιείας, στο πλαίσιο της ΟΘΠ, να συμμετέχει στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη άλλων δραστηριοτήτων που μπορούν να δρουν συμπληρωματικά προς την αλιεία, όπως ο αλιευτικός τουρισμός (π.χ. η αλιεία αναψυχής ή η παρατήρηση κητωδών), η καταπολέμηση της ρύπανσης, η διάσωση, ή ο καθαρισμός των βυθών.

49. Καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες, συστήματα γεωγραφικών πληροφοριών (ΣΓΠ) που επιτρέπουν το σχεδιασμό των χρήσεων των ακτών.

50. Πιστεύει ότι ιδίως οι τοπικές παράκτιες εταιρικές σχέσεις –οι οποίες απαρτίζονται από τις τοπικές αρχές και τους αρμόδιους φορείς– διασφαλίζουν σε μεγάλο βαθμό την υλοποίηση της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών με τρόπο αποτελεσματικό και από τη βάση προς την κορυφή.

51. Καλεί την Επιτροπή να προωθήσει την ανάπτυξη πολυδύναμων διπλωμάτων αλιευτικής ναυσιπλοΐας με ισχύ σε όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια, που θα επιτρέπουν τη διαφοροποίηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων και θα είναι συμβατά με άλλες επαγγελματικές δραστηριότητες.

Η βάση γνώσεων της πολιτικής

52. Επικροτεί τις πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των επιστημόνων, των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικών και των ενδιαφερομένων ομάδων, ιδίως της Συμβουλευτικής Επιτροπής Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΣΕΑΥ) και των Περιφερειακών Γνωμοδοτικών Συμβουλίων (ΠΓΣ).

53. Υπογραμμίζει ότι οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων πρέπει να βασίζονται σε συγκεκριμένα και αξιόπιστα δεδομένα και γνώσεις. Εκφράζει τη συμφωνία της με τις προς τούτο πρωτοβουλίες της Επιτροπής.

54. Συνοστά την ανάπτυξη ενός συνεργατικού σχηματισμού για την αλιευτική δραστηριότητα ΚΑΛΠ βασιζόμενου στη γνώση, ο οποίος θα δώσει τη δυνατότητα να δημιουργηθεί μια δυναμική, διαφανής και δημόσια δομή, που θα χρησιμεύει ταυτόχρονα ως πύλη διάδοσης των γνώσεων για την αλιεία στην ΕΕ.

Διαρθρωτική πολιτική και δημόσιες χρηματοοικονομικές ενισχύσεις

55. Συμμερίζεται την άποψη ότι η διαρθρωτική πολιτική έχει προκαλέσει ανεπιθύμητες παρενέργειες στον κλάδο της αλιείας και ότι σε ορισμένες περιπτώσεις συνέβαλε στην επιδείνωση των διαρθρωτικών προβλημάτων αντί να τα επιλύσει. Συμφωνεί επίσης ότι η μεταρρύθμιση πρέπει να επιδιώκει την επίλυση των διαρθρωτικών ελλείψεων του κλάδου, παρέχοντας ωστόσο διασφαλίσεις έναντι των ανεπιθύμητων ή των ανταγωνιστικών προς την ΚΑΛΠ παρενεργειών.

56. Συνοστά τη ρύθμιση της πρόσβασης στις δημόσιες ενισχύσεις κατά τρόπο παρόμοιο με εκείνον που ακολουθήθηκε στη μεταρρύθμιση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, με την καθιέρωση της αρχής της «πολλαπλής συμμόρφωσης». Η επίτευξη των στόχων της πολλαπλής συμμόρφωσης θα ήταν απαραίτητη για τη λήψη χρηματοδοτικής ενίσχυσης, ενώ παράλληλα θα ρυθμιζόνταν οι κυρώσεις και οι επιστροφές.

57. Συνοστά την εισαγωγή πιο επιλεκτικών αλιευτικών τεχνικών, που σέβονται περισσότερο το περιβάλλον. Στις προσπάθειες για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων πρέπει, ωστόσο, να λαμβάνονται υπόψη οι περιφερειακές ιδιαιτερότητες.

Εξωτερική διάσταση

58. Φρονεί ότι ο κύριος στόχος όσον αφορά την εξωτερική διάσταση της ΚΑΛΠ πρέπει να είναι η ανάπτυξη οικονομικών σχέσεων και συνεργασίας με τρίτες χώρες, εντός ενός πλαισίου χωρίς διακρίσεις και αμοιβαίας ωφέλειας υπό το πρίσμα της βιώσιμης και υπεύθυνης άσκησης των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

59. Συμμερίζεται την εκτίμηση της Επιτροπής ότι η διατήρηση της διεθνούς παρουσίας κοινοτικού στόλου έχει σήμερα μικρότερη σημασία.

60. Συγχαίρει την Επιτροπή για την αντικατάσταση της αρχής «πληρώνω, αλιεύω και αποχωρώ» με την αρχή των συμφωνιών αλιευτικής σύμπραξης (ΣΑΣ), οι οποίες βασίζονται σε μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση και προωθούν τη συνεργασία, και τη βελτίωση της διακυβέρνησης και της νομικής ασφάλειας των κοινοτικών επενδύσεων στο εξωτερικό. Πρέπει να διατηρηθούν οι αλιευτικές συμφωνίες με μη κοινοτικές χώρες, ως εργαλείο ρύθμισης της προσαρμογής του αλιευτικού κλάδου, και να συμπεριλάβουν την υδατοκαλλιέργεια, τις επενδύσεις και τη συνεργασία ως αναπτυξιακά εργαλεία.

61. Χαιρετίζει την πρόταση να διερευνηθεί η δυνατότητα καθιέρωσης περιφερειακών μορφών συνεργασίας, ιδίως τη στιγμή που η περιφερειακή ενσποίηση προωθείται ως αναπτυξιακό εργαλείο.

62. Εξάγει τις άριστες επιδόσεις των Περιφερειακών Οργανώσεων για τη Διάρθρωση της Αλιείας (ΠΟΔΑ) ως μέσου διακυβέρνησης του κλάδου και ζητά να τους δοθεί μεγαλύτερη εκπροσώπηση και βάρος κατά τη λήψη αποφάσεων βάσει καθορισμένων κριτηρίων όπως ο πληθυσμός ή ο αριθμός χωρών της ΕΕ.

63. Κρίνει αναγκαία τη σύναψη διεθνών συμφωνιών για τη διαχείριση και τον έλεγχο της αλιείας στη Μεσόγειο, στη Βαλτική και σε άλλες θαλάσσιες περιοχές όπου εκτείνεται η επικράτεια και τρίτων χωρών και όχι μόνο των κρατών μελών της ΕΕ, οι οποίες να καθιστούν δυνατή μια ισορροπημένη εκμετάλλευση των πόρων σε ένα εμφανώς ευπαθές οικοσύστημα με μεγάλη βιοποικιλότητα.

64. Υποστηρίζει τη θέσπιση μέτρων για την καθιέρωση πιο ολοκληρωμένου ελεγκτικού συστήματος σε σχέση με τα υπάρχοντα συστήματα εποπτείας και παρακολούθησης, ιδίως για την περιοχή της Μεσογείου. Προς τούτο, καλεί την Επιτροπή να ξεκινήσει ένα πρώτο πιλοτικό πρόγραμμα σε αυτή τη ζώνη, το οποίο θα μπορούσε στη συνέχεια να επεκταθεί σε ολόκληρη την Ευρώπη.

65. Απευθύνει έκκληση για καλύτερη συνεργασία μεταξύ των ακτοφυλακών των κρατών μελών και των μη κοινοτικών παράκτιων χωρών.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ «ΟΙΚΟΔΟΜΩΝΤΑΣ ΈΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΜΕΛΛΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ»

Γενικές παρατηρήσεις

66. Υποδέχεται θετικά την ανακοίνωση «Οικοδομώντας ένα βιώσιμο μέλλον για την υδατοκαλλιέργεια» [COM(2009) 162 τελικό], που δίνει νέα ώθηση στη «Στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της

ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας» [COM(2002) 511 τελικό], αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις για την τροχοδρόμηση της σημαντικής ανάπτυξης που μπορεί να έχει αυτή η δραστηριότητα, ιδίως όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα της παραγωγής και την ποιότητα και ασφάλεια των προϊόντων της.

67. Φρονεί ότι η κοινοτική υδατοκαλλιέργεια συμβάλλει στην κάλυψη των αναγκών της κοινοτικής αγοράς αλιευτικών προϊόντων, που εμφανίζει αυξανόμενο έλλειμμα λόγω της μείωσης της αλιευτικής παραγωγής και της αύξησης της ζήτησης.

68. Αναγνωρίζει την κοινωνικο-οικονομική σημασία της υδατοκαλλιέργειας σε ορισμένες περιφέρειες, καθώς δημιουργεί περίπου 65 000 θέσεις εργασίας και έχει κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 3 δισεκατομμυρίων EUR.

69. Συμφωνεί με τη συνέχιση της προώθησης της υδατοκαλλιέργειας και επικροτεί τις πρωτοβουλίες που ανέλαβαν η Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο της ΚΑΛΠ.

70. Συμφωνεί με την Επιτροπή ως προς τους περιορισμούς στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας, όπως είναι η πρόσβαση στον απαραίτητο για την ανάπτυξη της χώρα, η δυσκολία εξασφάλισης των αδειών, ο κατακερματισμός του κλάδου, που ακόμα και σήμερα δεν είναι επαρκώς οργανωμένος, οι πολυάριθμοι φραγμοί στην πρόσβαση σε κεφάλαια και οι αυστηροί κοινοτικοί κανόνες, που δημιουργούν ανταγωνιστικούς περιορισμούς σε σχέση με τους ασιατές ή τους νοτιοαμερικανούς παραγωγούς.

71. Χαιρετίζει τις χρηματοδοτικές προσπάθειες της ΕΕ μέσω της διαρθρωτικής πολιτικής για την ενθάρρυνση της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας. Προτείνει δε τον ορισμό αρχής 'πολλαπλής συμμόρφωσης για τον αλιευτικό κλάδο, με συγκεκριμένα κριτήρια: περιβαλλοντικά, ασφάλειας τροφίμων, ευζωίας των ιχθύων κλπ. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με αυτά τα κριτήρια θα περιοριστεί και/ή θα απαγορευθεί η πρόσβαση στη δημόσια χρηματοδότηση.

Παρατηρήσεις σχετικά με την πρωτοβουλία

Οικοδομώντας το μέλλον του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας

72. Συμμερίζεται την άποψη ότι η ΕΕ πρέπει να αναλάβει σειρά δράσεων για την ανταγωνιστική ανάπτυξη του κλάδου και την αντιμετώπιση της αυξανόμενης ζήτησης αλιευτικών προϊόντων, η οποία δεν θα μπορέσει να καλυφθεί με τα μη εκτεφόμενα ιχθυαποθέματα.

73. Συμφωνεί ότι η ΕΕ πρέπει να ηγηθεί της «γαλάζιας επανάστασης», τόσο στην ιχθυοπαραγωγή όσο και σε ζητήματα τεχνολογίας και καινοτομίας, δημιουργώντας παράλληλα οργανισμούς πιστοποίησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο που θα εγγυώνται την «αριστεία της υδατοκαλλιεργητικής παραγωγής της ΕΕ». Η ΕΕ πρέπει να ηγηθεί της ανάπτυξης οικολογικών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας και να την προωθή μόνο σε μέρη όπου θα μπορεί να ασκείται με τρόπο οικολογικό και βιώσιμο και να διασφαλίζει την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και για το μέλλον.

74. Επικροτεί την πρωτοβουλία της Επιτροπής να θεσπίσει κατάλληλο πλαίσιο πολιτικών και δράσεων για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, το οποίο θα συμβάλει στην εξάλειψη των εμποδίων σε επίπεδο εθνικής νομοθεσίας, ιδιαίτερα όσον αφορά την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας σε παράκτιες περιοχές και με ίσους όρους σε σχέση με άλλες οικονομικές δραστηριότητες καθώς και όσον αφορά την έκδοση σχετικών αδειών, και θα ανοίξει το δρόμο για την πρόοδο του στρατηγικού αυτού κλάδου.

75. Καλεί την Επιτροπή να συντάξει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, έναν χάρτη πορείας έως το 2010, στον οποίο θα προσδιορίζει τους περιορισμούς που τίθενται στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας και θα τους παραθέτει ανά περιφέρεια, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η σύνταξη τεχνικών εκθέσεων στο πλαίσιο της ΟΘΠ, η δημιουργία χώρων για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και η κατασκευή των απαραίτητων λιμενικών υποδομών.

76. Ζητά να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε ασφαλιστήρια συμβόλαια που καθησυχάζουν και δεν υπονομεύουν τη συχνά ευθραυστή οικονομική κατάσταση αυτών των παραγωγών.

Πρωώθηση της ανταγωνιστικότητας της κοινοτικής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας

77. Κρίνει σκόπιμη τη δημιουργία Ευρωπαϊκής Πλατφόρμας Τεχνολογίας και Καινοτομίας στον Τομέα της Υδατοκαλλιέργειας (ΕΠΤΚΥ), η οποία θα επιτρέψει στην ευρωπαϊκή υδατοκαλλιέργεια να διατηρήσει την ηγετική της θέση σε παγκόσμιο επίπεδο και θα παράσχει στον κλάδο στρατηγικές κατευθύνσεις για τις επενδύσεις σε Ε&Α, προωθώντας την έρευνα για μεθόδους βιώσιμης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

78. Ζητά να υποστηριχθεί η ΕΠΤΚΥ ως φόρουμ προαγωγής της έρευνας και της ανάπτυξης με στόχο την ανακάλυψη μεθόδων για βιώσιμες αλιείες και υδατοκαλλιέργεια και να διαρθρωθεί αυτή η πλατφόρμα σε ένα δίκτυο ειδικών εθνικών πλατφορμών για την υδατοκαλλιέργεια, την αλιεία και την ωκεανογραφία, που θα διαβιβάζουν, από τη μεν βάση προς τα άνω, τις ανησυχίες για την Ε&Α και, από τη δε κορυφή προς τα κάτω, τις καινοτομίες και τις νέες τεχνολογίες.

79. Τονίζει τη σημασία του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού κατά τον καθορισμό των χώρων και των προσανατολισμών για την εν λόγω οικονομική δραστηριότητα. Ο κατάλληλος χωροταξικός σχεδιασμός επιτρέπει τον προγραμματισμό της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας, τον προσδιορισμό των παραγωγικών της δυνατοτήτων, την αποφυγή των συγκρούσεων με άλλους χρήστες της ακτής ή των ηπειρωτικών ζωνών και την πρωώθηση συνεργειών μεταξύ των δραστηριοτήτων και του περιβάλλοντος όπου διεξάγονται, στις ζώνες που εξαρτώνται περισσότερο από αυτόν τον τύπο δραστηριοτήτων, υπό την οπτική της περιβαλλοντικής, της κοινωνικής και της οικονομικής αειφορίας και της βιωσιμότητας της αγοράς.

80. Υποστηρίζει την καθιέρωση και τη διάδοση στην ευρωπαϊκή επικράτεια ποιοτικών και ενημερωτικών προδιαγραφών σήμανσης, όπως και τη διεθνή συνεργασία σε ζητήματα επισήμανσης και πιστοποίησης.

81. Συμφωνεί με την ανάγκη διεύρυνσης της διεθνούς διάστασης της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας και θέσης των βάσεων για σχέδια ελέγχου των ασθeneιών, που θα επιτρέψουν ζοστεχνικά ασφαλείς παραγωγές.

82. Ζητά χρηματοδοτική στήριξη ανάλογη των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η κοινοτική υδατοκαλλιέργεια και των προσδοκιών που δημιουργεί η δραστηριότητα αυτή.

83. Ζητά ανάλυση της κατάστασης της ναυτικής, της αλιευτικής και της υδατοκαλλιεργητικής κατάρτισης και εκτίμηση των μεσοπρόθεσμων αναγκών. Προς τούτο, ζητά να συνταχθεί χάρτης πορείας για τα κράτη μέλη, σε ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο ελεύθερης κυκλοφορίας των επαγγελματιών, πράγμα που θα επιτρέψει την ανάπτυξη της εκπαίδευσης του κλάδου και την ευαισθητοποίηση των Ευρωπαίων έναντι της υδατοκαλλιέργειας.

Καθιέρωση των προϋποθέσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας

84. Υποστηρίζει τις προσπάθειες της ΕΕ για τη διασφάλιση της συμβατότητας μεταξύ της υδατοκαλλιέργειας και του περιβάλλοντος, που θα επιτρέψει την παραγωγή ποιοτικών, υγιεινών και ασφαλών τροφίμων, μέσω της θέσπισης μέτρων για την προστασία των περιοχών παραγωγής, σύμφωνα με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα 2000/60/CE, η οποία καλεί τα κράτη μέλη να αναβαθμίσουν εντός συγκεκριμένης προθεσμίας την ποιότητα των υδάτων τους, και με την ΟΘΠ, και της υιοθέτησης μέτρων που θα επιτρέψουν τον έλεγχο της εξέλιξης των διαφευγόντων ειδών.

85. Φρονεί ότι, για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, απαιτούνται μέτρα για τη διασφάλιση της υγείας και της καλής μεταχείρισης των ιχθύων, απαιτείται η διαθεσιμότητα νέων κτηνιατρικών φαρμάκων για την υδατοκαλλιέργεια και η ύπαρξη υψηλής ποιότητας και περιβαλλοντικά αποδεκτών ιχθυοτροφών.

86. Ζητά την επισκόπηση της κατάστασης εφαρμογής της οδηγίας 88/2006 σχετικά με την υγεία των υδρόβιων ζώων στα κράτη μέλη και την ανάπτυξη ενός ΣΠΠ για τις ασθένειες των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας στον κόσμο.

87. Ζητά να ρυθμιστεί η καθιέρωση ενός μητρώου των εκμεταλλεύσεων υδατοκαλλιέργειας, το οποίο θα επιτρέπει στις δημόσιες αρχές να γνωρίζουν την ακριβή κατάσταση της παραγωγής, τους σπόρους που χρησιμοποιήθηκαν και την προέλευσή τους, την πυκνότητα της σποράς και τα υπό ανάπτυξη υγειονομικά προγράμματα.

88. Θεωρεί αναγκαία τη θέσπιση προτύπων και πρωτοκόλλων για την υποβολή των αιτήσεων και την έγκριση της πρόσμεξης ιχθύων, τις δηλώσεις των ασθeneιών, τις κοινοποιήσεις των διαφευγόντων ειδών, την ενημέρωση για τα προϊόντα, τις αξιολογήσεις των σχεδίων περιβαλλοντικής επιτήρησης, τον έλεγχο και τα υγειονομικά πιστοποιητικά για τις οδικές και τις θαλάσσιες μεταφορές ιχθύων, όπως συνέβη για άλλα είδη τροφίμων.

89. Ζητά την αύξηση της χρηματοδοτικής υποστήριξης για τον έλεγχο του περιβάλλοντος στις εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας, την ανάπτυξη προγραμμάτων για τη βελτίωση της υγείας των ιχθύων, τις προσαρμογές των μεθόδων υδατοκαλλιέργειας ώστε να εξασφαλίζεται η καλή διαβίωση των ιχθύων και την έρευνα για κτηνιατρικά φάρμακα και για τη χρήση εναλλακτικών πρώτων υλών για την παρασκευή ιχθυοτροφών.

90. Υποστηρίζει την ιδέα της διασφάλισης της προστασίας της υγείας του καταναλωτή και την αναγνώριση του οφέλους που έχουν τα θαλάσσια προϊόντα διατροφής για την υγεία.

Βελτίωση της εικόνας και της διαχείρισης του κλάδου

91. Επικροτεί την πρωτοβουλία να βελτιωθεί η διακυβέρνηση του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας ως μέσο βελτίωσης της εικόνας του κλάδου και δημιουργίας ισότιμων όρων ανταγωνισμού εντός της ΕΕ, που θα συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη του. Προς τούτο, συνιστά στην Επιτροπή να συντάξει έναν οδηγό για τη βελτίωση της διακυβέρνησης στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας και της αλιείας.

92. Κρίνει ενδεδειγμένη την πρόταση της ισορροπημένης εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ, της διάδοσης της γνώσης και της εφαρμογής των μέσων της, καθώς και της εμβάθυνσης των διαδικασιών διοικητικής απλούστευσης και μείωσης της γραφειοκρατίας.

93. Συμφωνεί με την Επιτροπή όσον αφορά την ανάγκη επαρκούς παρακολούθησης της δραστηριότητας του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας μέσω αξιόπιστων στατιστικών, παγκόσμιων και εναρ-

μονισμένων δεικτών και ενός δημόσιου δικτύου παρακολούθησης των τιμών της αγοράς.

94. Προτείνει στην Επιτροπή να δημιουργήσει στην Κοινοτική Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας μία μονάδα για την αξιολόγηση και τον έλεγχο των προϊόντων της υδατοκαλλιέργειας.

95. Υπογραμμίζει εκ νέου τη σημασία της επαγγελματικότητας και της κατάρτισης για την επίτευξη υψηλού επιπέδου διακυβέρνησης.

96. Προσφέρεται να αποτελέσει φόρουμ διάδοσης και εγγυητή της συμμετοχής και της ενημέρωσης του κοινού σε σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια ζητήματα, για να συμβάλει από κοινού με την Επιτροπή στη βελτίωση της διακυβέρνησης του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας.

Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση Πρωτοβουλίας της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η δασική πολιτική της ΕΕ υπό το φως των στόχων 20/20/20»

(2010/C 141/09)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- επιδοκιμάζει μια σειρά κοινοτικών δράσεων και πολιτικών πρωτοβουλιών που υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να εναρμονίσουν τις εθνικές δασικές πολιτικές τους με τους στόχους της ΕΕ·
- εφιστά την προσοχή στο αξιοσημείωτο δυναμικό του δασικού τομέα και του τομέα της ξυλείας όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το 2020 και πιστεύει ότι θα πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν τα εισοδήματα ETS για την υποστήριξη πρωτοβουλιών στον τομέα αυτό·
- επισημαίνει ότι έχει σημασία να προωθηθεί η πολυλειτουργική δασική διαχείριση·
- χαιρετίζει τις πρωτοβουλίες της ΕΕ για τον περιορισμό της αποψίλωσης και υποβάθμισης των δασών· εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι τα λεπτόκορμα δένδρα και τα φυλλώματα, που περιέχουν σχεδόν το 90 % των ιχνοστοιχείων που απορροφώνται από τα φυτά κατά τη διαδικασία της αφομοίωσης και τη δημιουργία της δασικής μάζας, αποτελούν εξαιρετικά μεγάλο ποσοστό της βιομάζας που παράγεται στην ΕΕ. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε εξαφάνιση των βιοτόπων·
- συνυπογράφει ανεπιφύλακτα τα κίνητρα υπέρ της αξιοποίησης της ξυλείας και άλλων προϊόντων που παράγονται από δάση που τελούν υπό βιώσιμη διαχείριση. Πρόκειται ιδίως για την ενέργεια και τις πρώτες ύλες· ζητεί να εξετασθεί από τα διάφορα επίπεδα λήψης αποφάσεων ο καθορισμός ημερομηνίας για την καθιέρωση υποχρεωτικής πιστοποίησης σε όλη την ΕΕ·
- συνιστά τη στήριξη των περιφερειών που εφαρμόζουν βιώσιμη δασική πολιτική η οποία συμβάλλει στην άμβλυση των κλιματικών αλλαγών· κίνητρα για τις επιχειρήσεις με τη μορφή φορολογικών ελαφρύνσεων, επιδοτήσεις για την κάλυψη του κόστους της καινοτομίας, προνομιακές συμβάσεις για την αγορά δασικών προϊόντων, τεχνική και τεχνολογική βοήθεια, και συμμετοχή στο κόστος της προστασίας του περιβάλλοντος.

Εισηγητής: ο κ. Adam BANASZAK (PL/UEN-AE), μέλος του περιφερειακού συμβουλίου της περιφέρειας Cujavie-Poméranie

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Βασικές συστάσεις

1. εκτιμά ότι τα δάση, που αποθηκεύουν περισσότερο από το ήμισυ των παγκοσμίων αποθεμάτων διοξειδίου του άνθρακα στη βιομάζα τους, συμβάλλουν στην καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών· η υποβάθμιση τους καθώς και η αποψίλωση περιφερειών αποτελούν συνεπώς απειλή για το περιβάλλον και το κλίμα· για αυτόν το λόγο είναι απολύτως απαραίτητη μια βιώσιμη δασική πολιτική·

2. πιστεύει ότι τα φυσικά οικοσυστήματα βρίσκονται σε ευαίσθητη ισορροπία και ότι η ποικιλία της πανίδας και της χλωρίδας είναι απαραίτητη για την υγεία μας και την ευημερία μας· Τα φυσικά δάση αποτελούν σημαντικά οικοσυστήματα η δε διαχείρισή τους πρέπει να υπακούει στους δασικούς και περιφερειακούς νόμους· τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες πρέπει, επομένως, να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίσουν κατά της φύτευσης γενετικά μεταλλαγμένων δένδρων και φυτών·

3. επιδοκιμάζει το ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί τη χρήση της δασικής βιομάζας για την παραγωγή ενέργειας και τη στήριξη της μόνιμης επιτροπής δασών επί του θέματος· Οι ενέργειες αυτές είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση, που θεωρείται όμως ακόμα ανεπαρκής, του μεριδίου του εν λόγω καυσίμου στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές· Εφιστά ωστόσο την προσοχή στο γεγονός ότι η βιομάζα που παράγεται στην ΕΕ περιέχει μέρος ξυλείας από λεπτόκορμα δένδρα και φυλλώματα, που αποτελούν σχεδόν το 90 % των αποθεμάτων ιχνοστοιχείων που απορροφώνται από τη βλάστηση κατά τη συγκέντρωση και τη δημιουργία της δασικής μάζας· ένα πολύ μεγάλο μέρος μπορεί να οδηγήσει σε εξαφάνιση των βιοτόπων αυτών· αυτό πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη κατά την επιλογή των μεθόδων υλοτόμησης· σε κρίσιμες δασικές περιοχές που δεν είναι πλούσιες σε θρεπτικά συστατικά θα πρέπει να παραμείνουν τα κλαδιά και τα τμήματα της κορυφής στην περιοχή υλοτόμησης ή στο δάσος·

4. εφιστά την προσοχή στο αξιοσημείωτο δυναμικό, που δεν έχει ακόμα αξιοποιηθεί πλήρως, του δασικού τομέα και του τομέα της ξυλείας όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το 2020 και ειδικότερα στη δυνατότητα σημαντικής αύξησης του μεριδίου της δασικής βιομάζας στις πρώτες ύλες και στα υλικά, καθώς και στην παραγωγή ενέργειας, κυρίως χάρη στη φύτευση δένδρων ταχείας ανάπτυξης· διαπιστώνει ότι η χρήση του ξύλου ως υλικού και ενεργειακής πηγής καταπολεμά την κλιματική μεταβολή μέσω της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (ξύλο ως μέσο αποθήκευσης), της εξοικονόμησης ενέργειας στις κατασκευές σε σύγκριση με άλλα οικοδομικά υλικά, την εξοικονόμηση ενέργειας θέρμανσης το χειμώνα και ψύξης το καλοκαίρι (ξύλο ως μονωτικό υλικό), και της υποκατάστασης των ορυκτών καυσίμων κατά τη θέρμανση και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (ξύλο ως καύσιμο, ανάκτηση ενέργειας από χρησιμοποιημένη ξυλεία)· θα πρέπει να εξεταστεί περισσότερο η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν τα εισοδήματα ETS για την υποστήριξη των πρωτοβουλιών αυτών ή ακόμη και άλλων·

5. θεωρεί απαραίτητη τη λελογισμένη ενδυνάμωση της δασοκομίας με σκοπό την εντατικοποίηση της παραγωγής ξυλείας για κατασκευές ούτως ώστε να αυξηθεί ταυτόχρονα η ξυλεία για την παραγωγή ενέργειας·

6. λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη κοινής δασικής πολιτικής, εκτιμά ότι η υιοθέτηση του σχεδίου δράσης 2007-2011 για θέματα δασικής διαχείρισης στην ΕΕ αποτελεί τη σωστή κατεύθυνση για τις εργασίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής· παράλληλα, συνιστά να αναληφθούν χωρίς καθυστέρηση οι εργασίες που αποβλέπουν στην υιοθέτηση ενός νομικού και δομικού πλαισίου για τις διατομεακές δράσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα δάση, το οποίο πλαίσιο θα διασφαλίσει το συντονισμό των δραστηριοτήτων του τομέα μετά το 2011· εκτός από τον καθορισμό σχεδίου δράσης για τα επερχόμενα έτη, θα μπορούσε να συσταθεί συντονιστικό σώμα της ΕΕ στον τομέα της δασικής πολιτικής·

7. επιδοκιμάζει την ενημέρωση και την κατάρτιση των ιδιοκτητών δασών ως προς τις δυνατότητες που παρέχουν οι δασοκομικές δραστηριότητες που διεξάγονται σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και λαμβάνουν συνεπώς υπόψη τόσο την προστασία της βιοποικιλότητας και την παραγωγή δένδρων ποιότητας όσο και τη φύτευση δένδρων ταχείας ανάπτυξης για ενεργειακούς σκοπούς· συνιστά δε την εκτεταμένη υποστήριξη των ιδιοκτητών δασών με την παροχή οικονομικών πόρων αλλά και συμβουλών·

8. στηρίζει τις μελέτες και τις πρωτοβουλίες επιστημονικής έρευνας για τον καθορισμό σύγχρονων τεχνολογιών που θα επιτρέπουν τη συλλογή και παραγωγή ξυλείας, με περιορισμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις (συμπεριλαμβανομένων δασικών φυτειών που προορίζονται για την παραγωγή ξυλείας για ενεργειακούς σκοπούς) σε σύγκριση με τις παραδοσιακές μεθόδους, καθώς και εκείνες που περιορίζουν το κόστος διαχείρισης ενώ παράλληλα προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη·

9. χαιρετίζει και εκτιμά τις επιδόσεις των υφιστάμενων συστημάτων εθελοντικής πιστοποίησης, υποστηρίζει τη διατήρησή τους και συνιστά την ευρεία στήριξή τους με πρόσθετα μέσα, συμπεριλαμβανομένων και χρηματοδοτικών· η πιστοποίηση θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο για την καλύτερη ανακοπή των εισροών προϊόντων και παραγώγων ξυλείας παράνομης προέλευσης· προτείνει να ενταχθεί η όλη διαδικασία σε μια ευρύτερη εξέλιξη υπέρ της πιστοποίησης σε παγκόσμια κλίμακα· λαμβάνοντας ως γνώμονα πρωτοβουλίες όπως η FLEGT (επιβολή της δασικής νομοθεσίας, διακυβέρνηση και εμπόριο), συνιστά να θεωρείται παράνομη η εισαγωγή ή κατοχή ξυλείας που παρήχθη παράνομα σε χώρες εκτός ΕΕ· υπογραμμίζει παράλληλα ότι οι νομικές και οικονομικές προϋποθέσεις της πιστοποίησης και της σήμανσης «Natura 2000» ποικίλλουν έντονα μεταξύ των διαφόρων χωρών και περιφερειών· επισημαίνει, ωστόσο, ότι η πιστοποίηση των προϊόντων ξυλείας δεν ενισχύει πάντα με το βέλτιστο τρόπο τους γενικούς στόχους διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών και συνιστά, ως εκ τούτου, να ληφθούν υπόψη αυτές οι αποκλίσεις και προϋποθέσεις σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·

10. επισημαίνει τη σημασία της προώθησης μιας πολυλειτουργικής δασικής διαχείρισης, που δεν θα περιορίζεται στις μείζονες δραστηριότητές της που αφορούν την παραγωγή ξυλείας, αλλά θα διαδραματίζει ρόλο σε επιπλέον τομείς, πέραν της παραγωγής, τομείς σημαντικούς από δασική και οικονομική άποψη, όπως ο τουρισμός, η ευημερία, η προστασία, η αναψυχή, η θήρα, η με την ευρεία έννοια εκμετάλλευση της παραδοσιακής βλάστησης και η συγκομιδή συγκεκριμένων προϊόντων (π.χ. ρητίνης, φλοιού, φελλού κ.λπ.). Η οικονομική σημασία αυτών των δραστηριοτήτων που δεν συνδέονται με την παραγωγή μπορεί να ενισχυθεί αυξάνοντας παράλληλα τη βιοποικιλότητα των οικοσυστημάτων, πράγμα που θα έχει θετικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη των αγροτικών ζωνών·

11. υπογραμμίζει ότι είναι απαραίτητη η σύνδεση των περιφερειακών και τοπικών εξουσιών με τη λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με τη δασική πολιτική της ΕΕ·

Οι αποδοτικότερες μέθοδοι παραγωγής βιομάζας για ενεργειακούς σκοπούς

12. συνιστά την αποφασιστική ενίσχυση της στήριξης, που παρέχεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για τη φύτευση δένδρων ταχείας ανάπτυξης που καλλιεργούνται για ενεργειακούς σκοπούς σύμφωνα με βιώσιμες μεθόδους από περιβαλλοντική άποψη, πράγμα που θα συμβάλει στην αναζωογόνηση των αγροτικών ζωνών χάρη στη δημιουργία μιας νέας αγοράς εργασίας και δύναται να αποτελέσει παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης μιας μικροπεριφέρειας·

13. υπό το φως των στόχων 20/20/20, τονίζεται ότι όλα τα κράτη μέλη πρέπει να συμμετάσχουν ευρέως στη χρήση της βιομάζας για ενεργειακούς σκοπούς, ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό μερίδιο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη συνολική ενεργειακή παραγωγή· τονίζει, ωστόσο, ότι η προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ξυλεία θα πρέπει να συνιστά μέλημα των τοπικών και περιφερειακών αρχών, και από την άποψη της προσφοράς καυσίμων (ειδική διαχείριση των δασών σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά της εκάστοτε περιοχής) και από την άποψη της ζήτησης (προώθηση μιας τοπικής αγοράς της ξυλείας ως καυσίμου από δημόσιους και ιδιωτικούς τοπικούς φορείς)·

14. συνιστά να προωθηθεί ευρύτερα η χρήση της δασικής βιομάζας για την παραγωγή ενέργειας, με τη στήριξη της μόνιμης δασικής επιτροπής· υποστηρίζει ωστόσο τη λήψη μέτρων για τον περιορισμό του μεριδίου της ξυλείας από λεπτόκορμα δένδρα και φυλλώματα στην παραγόμενη βιομάζα·

15. επισημαίνει ότι το ενδιαφέρον για την παραγωγή και τη χρήση βιοενέργειας που προέρχεται από την ξυλεία θα εξαρτηθεί από τις οικονομικές συνθήκες με τη μορφή φορολογίας κ.λπ. που θα επιβάλουν τα κράτη μέλη καθώς και από το επίπεδο των επιδοτήσεων που θα χορηγηθούν για την προώθηση της χρήσης καυσίμων ξυλείας και από τον τρόπο στόχευσής των· αυτή η ενίσχυση θα συμβάλει στην επιτάχυνση της μελλοντικής ανάπτυξης των αγροτικών ζωνών και στη διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης του φυσικού περιβάλλοντος των εν λόγω εδαφών. Η ΕτΠ προτρέπει τα κράτη μέλη να μην εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις, μέσω της φορολογικής πολιτικής, σε βάρος των βιοκαυσίμων σε σχέση με τα ορυκτά καύσιμα·

Οι συνιστώμενοι τομείς δράσεις στο πλαίσιο του «Σχεδίου δράσης για την περίοδο 2007-2011»

16. χαιρετίζει τις πρωτοβουλίες της ΕΕ για τον περιορισμό της αποψίλωσης και υποβάθμισης των δασών, πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στον αγώνα κατά των κλιματικών αλλαγών και κατά της μείωσης των ζωνών που συμμετέχουν στην δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα·

17. διαπιστώνει με ικανοποίηση τα αποτελέσματα της εποπτείας των δασών με σκοπό τη διατήρησή τους, δεδομένου του γεγονότος ότι η κατάσταση και η ζωτικότητα των δασών εγγυώνται υψηλό επίπεδο απορρόφησης αερίων του θερμοκηπίου και συμβάλλουν στη σταθεροποίηση του κλίματος·

18. επισημαίνει ότι η διαχείριση των δασών σημειώνει σταθερή πρόοδο σε ορισμένα κράτη μέλη όπου η νεκρή οργανική ύλη συλλέγεται κατά λελογισμένο τρόπο και ανακυκλώνεται για βιοενεργειακούς σκοπούς, σύμφωνα με τις αρχές που καθορίστηκαν στο πλαίσιο της πιστοποίησης και της σήμανσης «Natura 2000», πράγμα που συμβάλλει ιδιαίτερα στην πρόληψη πυρκαγιών· αυτή η διαχείριση συνάδει με τη βιώσιμη οικονομία, σεβόμενη παράλληλα τον πολυλειτουργικό χαρακτήρα των δασικών ζωνών·

19. επιδοκιμάζει μια σειρά κοινοτικών δράσεων και πολιτικών πρωτοβουλιών με στόχο την υποχρέωση των κρατών μελών να εναρμονίσουν τις εθνικές δασικές πολιτικές τους με τους στόχους της ΕΕ·

20. γνωρίζοντας ότι η αύξηση της δασικής κάλυψης βελτιώνει τη δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα και έτσι επηρεάζει θετικά την κλιματική σταθερότητα, η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά, στο πλαίσιο της πολιτικής για την ανάπτυξη της υπαίθρου, να αυξηθούν τα κονδύλια για τη διατήρηση και την ανάπτυξη της υπάρχουσας δασικής μάζας και για την αναδάσωση των αγροτικών εκτάσεων, καθώς και για και τις συναφείς καλλιεργητικές δραστηριότητες· εμμένει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η ενίσχυση αυτή πρέπει να χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι δεν οδηγεί σε υποβάθμιση της βιοποικιλότητας·

21. σε συγκεκριμένες χώρες ή περιφέρειες της ΕΕ, οι πυρκαγιές των δασών είναι η μεγαλύτερη απειλή για τη διαφύλαξη των δασικών οικοσυστημάτων που αποτελούνται από δάση και από θαμνώδεις εκτάσεις. Οι πυρκαγιές αυτές δεν οφείλονται μόνο στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες αλλά και στην υπερβολική συσσώρευση καυσίμων υλών που οφείλεται στη μη εκμετάλλευση ή στην εγκατάλειψη των δασικών εκτάσεων λόγω της χαμηλής οικονομικής αποδοτικότητάς τους· τούτο έχει ως αποτέλεσμα να εντείνονται οι πυρκαγιές και να εξαπλώνονται όλο και περισσότερο καθιστώντας εξαιρετικά δύσκολο το έργο της δασοφυλάξεως. Πρέπει να ενισχυθεί και να στηριχθεί η εφαρμογή μιας προληπτικής δασοκαλλιέργειας που να καθιστά τα δάση πιο ανθεκτικά στη διάδοση της φωτιάς μέσω δασοπονικών πρακτικών μείωσης και τροποποίησης των φυτικών καυσίμων καθώς και δημιουργίας και συντήρησης των πυροφραγμών. Τα υπολείμματα βιομάζας που προέρχονται από τις εργασίες αυτές πρέπει να διοχετεύονται στην παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας, συμβάλλοντας έτσι στον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα·

22. θεωρεί σκόπιμη την παρότρυνση των κρατών μελών να αναπτύξουν περαιτέρω το δίκτυο εποπτείας, με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε όσον αφορά την παρατήρηση των βλαβών που υφίστανται τα δάση από τις πυρκαγιές, τα βλαβερά έντομα, τους παθογόνους μύκητες ή τις βλαβερές συνέπειες των πλημμυρών, που επιδεινώνουν την υγεία και τη ζωτικότητα των δασών·

23. συνιστά τη στήριξη των κρατών μελών και των περιφερειών που εφαρμόζουν βιώσιμη δασική πολιτική που συμβάλλει στην άμβλυση των κλιματικών αλλαγών. Είναι σκόπιμο να ενθαρρυνθούν οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές πρωτοβουλίες που αποβλέπουν στην εισαγωγή κινήτρων για τους οικονομικούς φορείς, με τη μορφή φορολογικών ελαφρύνσεων, επιδοτήσεων για την κάλυψη του κόστους της καινοτομίας, προνομιακών συμβάσεων για την αγορά δασικών προϊόντων, τεχνικής και τεχνολογικής βοήθειας, καθώς και συμμετοχής στο κόστος της προστασίας του περιβάλλοντος·

24. συνιστά την ευρεία προώθηση προϊόντων που παράγονται από ξυλώδεις πρώτες ύλες, πράγμα που θα αποτελέσει εγγύηση της βιώσιμης αποθήκευσης του άνθρακα που απορροφάται κατά τη δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα από τη δασική βλάστηση, ιδιαίτερα στον τομέα των κατασκευών·

25. υπογραμμίζει την ήδη επισημανθείσα ανάγκη να υιοθετηθεί μια καλά συντονισμένη διατομεακή πολιτική προσέγγιση σε διεθνές, κοινοτικό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, που θα λαμβάνει δεόντως υπόψη τις παγκόσμιες εξελίξεις και θα αποσκοπεί στη διασφάλιση μιας πραγματικά βιώσιμης διαχείρισης των δασικών πόρων, συνδέοντας τις στρατηγικές άμβλυσης των κλιματικών αλλαγών με τα μέτρα προσαρμογής σε αυτές. Καλεί συνεπώς την ΕΕ να αναλάβει πρωταρχικό ρόλο στη διεθνή κοινότητα και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη όσον αφορά τις προσπάθειες που καταβάλλουν για την τήρηση των υποχρεώσεών τους ως προς τον μετριασμό των κλιματικών αλλαγών, όπως αυτές ορίζονται στα πλαίσια της σύμβασης-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές (UNFCCC) και του πρωτοκόλλου του Κιότο, καθώς και την υποστήριξη που παρέχεται στον τομέα της προσαρμογής στις επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών (κεντρική δράση 6 του σχεδίου δράσης για την περίοδο 2007-2011)· επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής να συσταθεί παγκόσμιος μηχανισμός για τον περιορισμό του διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προστασίας των δασών (GFCM) στο πλαίσιο της UNFCCC, που θα βασίζεται σε μόνιμο χρηματοδοτικό σχήμα, και προτείνει ένα σημαντικό μέρος των εσόδων από την πώληση των δικαιωμάτων εκπομπής που προβλέπει το EU ETS (σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας) να αξιοποιείται για την καταπολέμηση της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών στις αναπτυσσόμενες χώρες·

26. τονίζει ότι είναι απαραίτητο να συνεχισθεί η προώθηση της δασικής πολιτικής, δεδομένου ότι συνδέεται στενά με το στόχο της κατά 20 % αύξησης της ενεργειακής απόδοσης έως το 2020 και με τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, και λόγω των σημαντικών εκτάσεων που καλύπτονται από δάση (σχεδόν το 35 % της ευρωπαϊκής επικράτειας). Προκειμένου να επιτευχθεί παρόμοια ενεργειακή απόδοση, πρέπει να στηριχθεί η θερμική χρήση της βιομάζας και να προωθηθεί έναντι της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, γεγονός που προϋποθέτει ότι συμπεριλαμβάνεται στους υπο-

λογισμούς των γενικών ενεργειακών ισοζυγίων, δεδομένου ότι αποτελεί την πιο αποδοτική χρήση της βιομάζας·

27. εφιστά την προσοχή στην ανάγκη λήψης πρόσθετων μέτρων για τον περιορισμό της εξάπλωσης της βλάβης που προκαλούν στα δάση βιοτικοί και αβιοτικοί παράγοντες, ιδίως ανθρωπογενούς προέλευσης, όπως προβλέπεται στο σχέδιο δράσης για την περίοδο 2007-2011·

28. σημειώνει την ύπαρξη σειράς ορθών λύσεων που εισήγαγε η ΕΕ, που είναι σκόπιμο να αναπτυχθούν περαιτέρω, με τη διευρύνση του διαλόγου και την αναζήτηση νέων ιδεών από εμπειρογνώμονες διαφόρων χωρών, ιδίως δε χωρών όπου η δασική διαχείριση είναι αποδοτικότερη, καθώς και από εκπροσώπους εδαφικών οντοτήτων από περιφέρειες όπου αυτός ο κλάδος της οικονομίας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο·

29. αναγνωρίζει τον αξιοσημείωτο ρόλο της MCPFE (Υπουργική Διάσκεψη για την προστασία των δασών στην Ευρώπη) στην επικοινωνία και τον εντοπισμό των δασικών προβλημάτων για το σύνολο της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης και της ΕΕ, και συνιστά στενότερη συνεργασία με αυτό το σώμα·

30. συνιστά την έναρξη των εργασιών για την υιοθέτηση νομικού και δομικού πλαισίου για τις διατομεακές δράσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που θα διασφαλίσει το συντονισμό των δραστηριοτήτων που άπτονται της ευρωπαϊκής δασικής πολιτικής, πράγμα που θα λάβει αποφασιστική σημασία μετά τη λήξη του «Σχεδίου δράσης για την περίοδο 2007-2011»·

31. δεδομένου του διατομεακού χαρακτήρα των δασικών προβλημάτων, συνιστά την έναρξη των εργασιών για τη δημιουργία ενός σώματος υψηλού επιπέδου, που θα αναλάβει τη δασική πολιτική της ΕΕ, και τον εξοπλισμό του με επαρκή χρηματοδότηση·

Η υλοποίηση των στόχων της εκπαίδευσης

32. επικροτεί τη στήριξη που δόθηκε στις δράσεις εκπαιδευτικού και ενημερωτικού χαρακτήρα για την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά διαπιστώνει ότι τα αποτελέσματα της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης ως προς τα οφέλη της βιώσιμης διαχείρισης των δασών παραμένουν ανεπαρκή, λόγω του ότι οι ευρωπαϊκές κοινωνίες δεν αντιλαμβάνονται πλήρως τα δυνητικά οφέλη για την ανάπτυξη αγροτικών ζωνών·

33. συνιστά την περαιτέρω στήριξη των δράσεων εκπαιδευτικού και ενημερωτικού χαρακτήρα, και ειδικότερα τόσο όσον αφορά τους ιδιοκτήτες δασών όσο και τους διαχειριστές δασών, ως προς τη βιώσιμη δασική διαχείριση και τη συμβολή της δασικής βιομάζας στην υλοποίηση των στόχων 20/20/20·

Η επιστημονική στήριξη ως θεμελιώδης προϋπόθεση για την υλοποίηση των τεχνικών στόχων

34. η επιστήμη και η δασική διαχείριση διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές μέσω της αλλαγής πρακτικών που συνδέονται άμεσα με τη δασοκομία, την επιλογή ειδών που ταιριάζουν σε ένα δεδομένο τόπο και την ανασύσταση δασών που παρέχουν επιπλέον ελαστικότητα σε σχέση με τις κλιματικές αλλαγές· ειδικότερα, μπορεί να πληγεί αισθητά η προστατευτική λειτουργία (έναντι φυσικών κινδύνων) των ορεινών δασών·

35. στηρίζει τις πρωτοβουλίες επιστημονικής έρευνας με στόχο τη μελέτη της ενεργειακής δυναμικής διάφορων ειδών δένδρων και των μεθόδων καλλιέργειάς τους, της δυνατότητας προσαρμογής τους στις διάφορες κλιματικές και γεωγραφικές συνθήκες και της γενετικής βελτίωσής τους, η εισαγωγή των οποίων δύναται να οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της δασικής τους μάζας που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ξυλείας και για ενεργειακούς σκοπούς, πράγμα που θα επιτρέψει την αύξηση του ποσοστού της ξυλείας που συλλέγεται για αυτούς τους σκοπούς· παράλληλα, όμως, πρέπει να διερευνηθούν και να αξιολογηθούν συστηματικά οι σχετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις·

Η πιστοποίηση ως στοιχείο της βιώσιμης δασικής διαχείρισης

36. συνυπογράφει ανεπιφύλακτα τα κίνητρα υπέρ της αξιοποίησης της ξυλείας και άλλων προϊόντων που παράγονται από δάση που τελούν υπό βιώσιμη διαχείριση· Πρόκειται ιδίως για την ενέργεια και τις πρώτες ύλες· Υποστηρίζει επίσης την πιστοποίηση, που εγγυάται την καλή διαχείριση των δασικών ζωνών και αποτρέπει την εισαγωγή στην αγορά προϊόντων άγνωστης προέλευσης· τονίζει όμως επίσης τον διαχειριστικό ρόλο που μπορούν να αναλάβουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές·

37. επικροτεί τις εξελίξεις υπέρ της πιστοποίησης της ξυλείας και των προϊόντων της όπως η πρωτοβουλία FLEGT που αποσκοπεί στην καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας, εφόσον στηρίζεται στα ισχύοντα συστήματα πιστοποίησης (PEFC και FSC), καθώς και άλλες πρωτοβουλίες με στόχο την επίτευξη συμφωνίας για την καταπολέμηση τέτοιων φαινομένων οι οποίες, προτιμώντας προϊόντα πιστοποιημένων επιχειρήσεων, μπορούν να αποτελέσουν αποτελεσματικό μέτρο ανακοπής της εισροής ξυλείας και παραγώγων προϊόντων παράνομης προέλευσης·

38. ζητά να εξετασθεί, στα διάφορα επίπεδα λήψης αποφάσεων, η δυνατότητα καθορισμού ημερομηνίας για την καθιέρωση της υποχρεωτικής πιστοποίησης στο σύνολο της ευρωπαϊκής επικράτειας·

Οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με τη βιοποικιλότητα και τον πολυλειτουργικό χαρακτήρα των δασών

39. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αύξηση της βιοποικιλότητας βελτιώνει την αντίσταση των δασών, πράγμα που επιτρέπει την ευρύτερης κλίμακας αξιοποίηση του δυναμικού των οικοσυστημάτων, υπογραμμίζει τη σημασία της στήριξης των προς τούτο δράσεων (δηλαδή των δράσεων για την αύξηση της βιοποικιλότητας) χωρίς να παραβλέπεται ο πολυλειτουργικός χαρακτήρας των δασών και η βιώσιμη ανάπτυξή τους· προς τον σκοπό αυτόν, προτείνει η διαχείριση των νέων δενδροφυτεύσεων να γίνεται σύμφωνα με τις αρχές της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, η οποία προστατεύει τα εδάφη, τη χλωρίδα και την πανίδα·

40. επισημαίνει ότι τα δάση συμβάλλουν στην καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών, ιδίως χάρη σε μια πολυλειτουργική διαχείριση, καθώς αποθηκεύουν το 77 % των παγκοσμίων αποθεμάτων διοξειδίου του άνθρακα στη βιομάζα και διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στον κύκλο του άνθρακα, παρεμβαίνοντας στο βιολογικό κύκλο καθώς και στην προστασία του εδάφους και των υδάτων· Κατά συνέπεια, κανένας οικολογικός στόχος δεν θα επιτευχθεί αν δεν δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα δάση·

41. προτρέπει τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά, να χρησιμοποιήσουν το Διεθνές Έτος Δασών 2011 ως ευκαιρία για ένα μεγάλο άλμα προς τα εμπρός στον τομέα της δασοκομίας και της ξυλείας·

Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

82η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ 3ης ΚΑΙ 4ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για την «Καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας» και την «Πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και την προστασία των θυμάτων»

(2010/C 141/10)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- συμμερίζεται την άποψη ότι η σεξουαλική κακοποίηση και η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και η παιδική πορνογραφία που, στο πλαίσιο της εμπορίας ανθρώπων, συνδέονται με άλλες μορφές εκμετάλλευσης όπως η επαιτεία, η συμμετοχή σε κυκλώματα μικροεγκληματικότητας και η εμπορία οργάνων, συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ιδίως της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των δικαιωμάτων του παιδιού, γεγονός που συνεπάγεται ότι η ΕΕ οφείλει να υιοθετήσει κοινή προσέγγιση χωρίς κανένα συμβιβασμό·
- έχει επίγνωση ότι η πορνογραφική απεικόνιση σεξουαλικής κακοποίησης παιδιού και άλλες μορφές παιδικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης αυξάνονται και εξαπλώνονται με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και ότι τα μέτρα για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού δεν ήταν ούτε ταχείας δράσεως ούτε επαρκώς αποτελεσματικά. Για το λόγο αυτό, πρέπει να διαμορφωθεί η κατάλληλη ανταπόκριση σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων για το προσωπικό των αρμόδιων οργανισμών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, προκειμένου να υποστηριχθεί η ανίχνευση και πρόληψη αυτών των δραστηριοτήτων·
- συμφωνεί ότι οι ποινές θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές ως προς τη σοβαρότητα του εγκλήματος, με σκοπό επίσης να καταστούν αποτελεσματικότερες η ανάκριση και η δίωξη και να βελτιωθεί η εφαρμογή του διεθνούς δικαίου και η δικαστική συνεργασία·
- συμμερίζεται την άποψη ότι σοβαρά ποινικά αδικήματα όπως η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και η παιδική πορνογραφία καθώς και άλλες μορφές εκμετάλλευσης ανηλίκων που συνδέονται με την εμπορία απαιτούν ολοκληρωμένη προσέγγιση που να καλύπτει τη δίωξη των δραστών, την προστασία των θυμάτων παιδικής ηλικίας, την πρόληψη και τον έλεγχο του φαινομένου, καθώς και μέτρα για την ευαισθητοποίηση και την εκπαίδευση του κοινού·
- υπενθυμίζει ότι η εμπορία ανθρώπων αποτελεί ταυτόχρονα παγκόσμιο φαινόμενο και τοπικό πρόβλημα. Ως εκ τούτου οι τοπικοί φορείς πρέπει να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της μάχης. Οι πολιτικές επιβολής του νόμου και δίωξης μπορούν να είναι αποτελεσματικές μόνον εάν υπάρχει ευρεία σύμπραξη όλων των επιπέδων διακυβέρνησης, των οργανώσεων εργοδοτών, του ιδιωτικού τομέα, των συνδικάτων και των ΜΚΟ.

Εισηγητής: ο κ. Ján Ogravec (SK/EPP), Δήμαρχος του Στίινοβο

Έγγραφα αναφοράς

Πρόταση για απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, με την οποία καταργείται η απόφαση-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ

COM(2009) 135 τελικό

Πρόταση για απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και για την προστασία των θυμάτων, με την οποία καταργείται η απόφαση-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ

COM(2009) 136 τελικό

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

1. συμμερίζεται την άποψη ότι η σεξουαλική κακοποίηση και η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και η παιδική πορνογραφία που, στο πλαίσιο της εμπορίας ανθρώπων, συνδέονται με άλλες μορφές εκμετάλλευσης όπως η επαιτεία, η συμμετοχή σε κυκλώματα μικροεγκληματικότητας και η εμπορία οργάνων, συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ιδίως της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας (άρθρο 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων) και των δικαιωμάτων του παιδιού (άρθρο 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και Σύμβαση της Νέας Υόρκης του 1989 για τα δικαιώματα του παιδιού), γεγονός που συνεπάγεται ότι η ΕΕ οφείλει να υιοθετήσει κοινή προσέγγιση χωρίς κανένα συμβιβασμό·

2. επαναλαμβάνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι πιο κοντά στους πολίτες και ως εκ τούτου μπορούν να αποτελούν το πρώτο σημείο επαφής για τα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης. Η καλύτερη κατανομή των πόρων θα συμβάλει σε μια πιο ολοκληρωμένη πολιτική συμμετοχή, σε συνδυασμό με στρατηγικές καταπολέμησης του φαινομένου·

3. έχει επίγνωση ότι η πορνογραφική απεικόνιση σεξουαλικής κακοποίησης παιδιού και άλλες μορφές παιδικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης αυξάνονται και εξαπλώνονται με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και ότι τα μέτρα για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού δεν έχουν αποδώσει ικανοποιητικά ως προς την επιδιωκόμενη ταχύτητα ή αποτελεσματικότητα. Για το λόγο αυτό, πρέπει να διαμορφωθεί η κατάλληλη ανταπόκριση σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων για το προσωπικό των αρμόδιων οργανισμών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, προκειμένου να υποστηριχθεί η ανίχνευση και πρόληψη αυτών των δραστηριοτήτων·

4. η απόφαση-πλαίσιο 68/2004/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, φαινόμενα με ευρεία διασπορά, απαιτεί την προσέγγιση της νομοθεσίας των κρατών μελών, έτσι ώστε να ποινικοποιούνται οι σοβαρότερες μορφές σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, να διευρυνθεί η εθνική δικαιοδοσία και να προβλεφθεί ένα ελάχιστο επίπεδο συνδρομής στα θύματα, τόσο μετά αλλά και πριν την έκδοση δικαστικής απόφασης·

5. πιστεύει ότι το προαιρετικό πρωτόκολλο της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, και ειδικότερα η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακο-

ποίηση αποτελούν αποφασιστικά βήματα για την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα αυτό. Καλεί, συνεπώς, τα κράτη μέλη να προωθήσουν με πιο ενεργό τρόπο τη διαδικασία κύρωσης της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης·

6. συμμερίζεται την άποψη ότι σοβαρά ποινικά αδικήματα όπως η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και η παιδική πορνογραφία καθώς και τα άλλα φαινόμενα εκμετάλλευσης ανηλίκων που συνδέονται με την εμπορία απαιτούν ολοκληρωμένη προσέγγιση που να καλύπτει τη δίωξη των δραστών, την προστασία των θυμάτων παιδικής ηλικίας, την πρόληψη και τον έλεγχο του φαινομένου, καθώς και μέτρα εκπαιδευτικά και ευαισθητοποίησης. Όλα τα μέτρα για την πάταξη αυτών των αδικημάτων πρέπει να εφαρμόζονται προς το συμφέρον των παιδιών και με σεβασμό των δικαιωμάτων τους. Η απόφαση πλαίσιο 68/2004/ΔΕΥ πρέπει να αντικατασταθεί από νέα νομοθετική πράξη που να παρέχει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο προς επίτευξη του εν λόγω σκοπού και να προστατεύει τα παιδιά σε όλα τα κράτη μέλη από εγκληματίες από όλα τα κράτη μέλη·

7. συμμερίζεται την άποψη ότι οι σοβαρές μορφές σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών θα πρέπει να υπόκεινται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται ειδικότερα νέες μορφές σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης που διευκολύνονται με τη χρήση τεχνολογιών της πληροφορίας. Θα πρέπει, επίσης, να διευκρινιστεί ο ορισμός της παιδικής πορνογραφίας ώστε να προσεγγίσει τον ορισμό που περιλαμβάνεται σε διεθνείς πράξεις. Επίσης, θα πρέπει να εναρμονιστούν τα δίκονομικά δίκαια έτσι ώστε η μεταχείριση των εγκληματιών να είναι η ίδια και, κυρίως, να αποφεύγονται περιττές καθυστερήσεις που αμβλύουν τη σωφρονιστική διάσταση της τιμωρίας·

8. πρέπει να διευκολυνθεί η διερεύνηση αξιόποινων πράξεων και η άσκηση ποινικής δίωξης ώστε να λαμβάνεται υπόψη τόσο η δυσκολία που αντιμετωπίζουν τα θύματα παιδικής ηλικίας ως προς την καταγγελία της κακοποίησης όσο και η ανωνυμία των δραστών στο διαδίκτυο. Χρειάζεται να θεσπιστεί σαφής εντολή διερεύνησης με σαφώς καθορισμένα μέσα και κατά τόπον αρμοδιότητα·

9. εκτιμά ότι για να συμβάλουν αποτελεσματικά σε αυτόν τον αγώνα, η δημοτική και η κοινοτική αστυνομία, οι οποίες διαθέτουν και τη μεγαλύτερη εξοικείωση με το τοπικό περιβάλλον και μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην αποκάλυψη των εν λόγω εγκληματικών δραστηριοτήτων, πρέπει να έχουν δυνατότητα πρόσβασης στις βάσεις δεδομένων, να εκπαιδεύονται στην ανίχνευση αυτού του είδους εγκληματικών δραστηριοτήτων και να διαθέτουν τις απαιτούμενες αρμοδιότητες·

10. συμφωνεί ότι οι κανόνες για τη διεθνή δικαιοδοσία πρέπει να τροποποιηθούν, ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι δράστες σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση διώκονται ακόμα και αν διαπράττουν τα αδικήματα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως μέσω του λεγόμενου σεξουαλικού τουρισμού. Ωστόσο, η ΕΕ οφείλει επίσης να ασκήσει την πολιτική και οικονομική επιρροή της για να επιτύχει τη διαμόρφωση ενός παρόμοιου νομικού περιβάλλοντος σε τρίτες χώρες·

11. συμφωνεί ότι τα θύματα παιδικής ηλικίας θα πρέπει να έχουν εύκολη πρόσβαση σε μέσα έννομης προστασίας και να μην ταλαιπωρούνται από τη συμμετοχή τους σε ποινικές διαδικασίες. Συνεπώς, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται συστηματικά οι διάφορες διαθέσιμες τεχνολογίες για την καταγραφή των καταθέσεων των θυμάτων, ιδίως εφόσον πρόκειται για παιδιά. Με τον τρόπο αυτό, θα μειωθεί η ανάγκη επαναλαμβανόμενης εξέτασης ή άμεσης αντιπαράθεσης μεταξύ θυμάτων και δραστών·

12. αναγνωρίζει ότι, για την πρόληψη και ελαχιστοποίηση της υποτροπής, οι δράστες πρέπει πάντοτε να υπόκεινται σε αξιολόγηση της επικινδυνότητας και των πιθανών κινδύνων επανάληψης σεξουαλικών αδικημάτων σε βάρος παιδιών, να έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματικά προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης επί εθελοντικής βάσεως, στα οποία χρειάζεται να μετέχουν ενεργά και οι τοπικές αρχές·

13. προτείνει, στις περιπτώσεις όπου ενδείκνυται λόγω της επικινδυνότητας του δράστη και των πιθανών κινδύνων επανάληψης των αδικημάτων, να εμποδίζεται, προσωρινά ή μόνιμα, η άσκηση από τον καταδικασθέντα δραστηριοτήτων οι οποίες περιλαμβάνουν, ενδεχομένως, τακτικές επαφές με παιδιά. Είναι απαραίτητο να διευκολυνθεί η εφαρμογή παρόμοιων απαγορεύσεων σε όλη την ΕΕ και στη διαδικασία αυτή πρέπει να συμμετέχουν ουσιαστικά οι τοπικές και περιφερειακές αρχές·

14. για την πάταξη της παιδικής πορνογραφίας, ιδίως όταν το πρωτότυπο υλικό δεν ευρίσκεται εντός της ΕΕ, χρειάζεται να συσταθούν μηχανισμοί, ώστε να εμποδίζεται η πρόσβαση από το έδαφος της ΕΕ σε σελίδες του Διαδικτύου, οι οποίες έχουν εντοπιστεί ότι περιέχουν ή διαδίδουν παιδοπορνογραφικό υλικό·

15. σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, η υπό εξέταση απόφαση-πλαίσιο περιορίζεται στο ελάχιστο που απαιτείται για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο και δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για το σκοπό αυτό όρια·

16. σημειώνει ότι η υπό εξέταση απόφαση πλαίσιο σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, συγκεκριμένα, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων και εξευτελιστικών ποινών ή μεταχειρίσεων, τα δικαιώματα του παιδιού, το δικαίωμα της ελευθερίας και της ασφάλειας, την ελεύθερη έκφραση και πληροφόρηση, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτης δίκης, και τις αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιόποινων πράξεων και ποινών. Ειδικότερα, η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αποβλέπει στον πλήρη σεβασμό αυτών των δικαιωμάτων. Η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο δεν έχει ως σκοπό τη ρύθμιση συναινετικών σεξουαλικών πράξεων μεταξύ ανηλίκων·

17. υπενθυμίζει ότι η εμπορία ανθρώπων αποτελεί ταυτόχρονα παγκόσμιο φαινόμενο και τοπικό πρόβλημα. Ως εκ τούτου οι τοπικοί φορείς πρέπει να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της μάχης. Οι πολιτικές επιβολής του νόμου και δίωξης μπορούν να είναι αποτελεσματικές μόνον εάν υπάρχει ευρεία σύμπραξη όλων των επιπέδων διακυβέρνησης, των οργανώσεων εργοδοτών, του ιδιωτικού τομέα, των συνδικάτων και των ΜΚΟ·

18. συμφωνεί ότι η εμπορία ανθρώπων συνιστά σοβαρό έγκλημα, το οποίο διαπράττεται συχνά στο πλαίσιο του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και κατάφωρη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Για το λόγο αυτό, στηρίζει την εφαρμογή μιας ενιαίας και άτεγκτης ολιστικής προσέγγισης εκ μέρους της ΕΕ, εκτιμώντας ότι πρόκειται για κύρια προτεραιότητά της·

19. στηρίζει τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να επιδιώξει την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων καθώς και την προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων της εμπορίας. Για το σκοπό αυτό εκδόθηκαν, αφενός, η απόφαση-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 2002, για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και, αφετέρου, το σχέδιο της ΕΕ για βέλτιστες πρακτικές, πρότυπα και διαδικασίες για την καταπολέμηση και την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων (2005/C 311/01)·

20. εκφράζει την ικανοποίησή της διότι η υπό εξέταση απόφαση-πλαίσιο υιοθετεί μια ολοκληρωμένη και ολιστική προσέγγιση όσον αφορά την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Μείζονες στόχοι της απόφασης-πλαισίου είναι η πιο σθεναρή πρόληψη και δίωξη, καθώς και η προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων. Τα παιδιά, τα οποία μπορεί να βρεθούν σε επικίνδυνες καταστάσεις λόγω της ηλικίας τους, είναι πιο ευάλωτα και, συνεπώς, κινδυνεύουν περισσότερο να πέσουν θύματα εμπορίας. Όλες οι διατάξεις της εν λόγω απόφασης-πλαισίου θα πρέπει να εφαρμόζονται με γνώμονα το ύψιστο συμφέρον του παιδιού, σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 1989 για τα δικαιώματα του παιδιού·

21. αναγνωρίζει ότι το πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών του 2000 για την πρόληψη, καταστολή και δίωξη της εμπορίας προσώπων, ιδίως γυναικών και παιδιών, το οποίο συμπληρώνει τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διακρατικού οργανωμένου εγκλήματος καθώς και τη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης του 2005 για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, αποτελούν στάδια καθοριστικής σημασίας στη διαδικασία ενίσχυσης της διεθνούς συνεργασίας κατά της εμπορίας ανθρώπων. Για την ενίσχυση της διαδικασίας προσέγγισης των νομοθεσιών, η απόφαση-πλαίσιο υιοθετεί τον ευρύ ορισμό του εγκλήματος που περιλαμβάνεται στις προαναφερθείσες νομικές πράξεις των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο ορισμός καλύπτει επίσης τους διάφορους τύπους θυμάτων (όχι μόνο τις γυναίκες αλλά και τους ανηλίκους και τους άνδρες) και τις διάφορες μορφές εκμετάλλευσης (σεξουαλική και εργασιακή), την επαιτεία, τη συμμετοχή ανηλίκων σε κυκλώματα μικροεγκληματικότητας και την εμπορία ανθρώπων με σκοπό την αφαίρεση οργάνων (η οποία συνδέεται με το εμπόριο οργάνων)· όλες αυτές οι μορφές εκμετάλλευσης συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της σωματικής ακεραιότητας·

22. συμφωνεί ότι οι ποινές θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές ως προς τη σοβαρότητα του εγκλήματος, με σκοπό επίσης να καταστούν αποτελεσματικότερες η ανάκριση και η δίωξη και να βελτιωθούν η εφαρμογή του διεθνούς δικαίου και η δικαστική συνεργασία. Στα επιβαρυντικά στοιχεία θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη προστασίας των θυμάτων που βρίσκονται σε ευάλωτη θέση, συμπεριλαμβανομένων όλων των παιδιών που πέφτουν θύματα, καθώς και των ενηλίκων που είναι ευάλωτοι λόγω της προσωπικής τους κατάστασης ή εξαιτίας των σωματικών ή ψυχολογικών συνεπειών του εγκλήματος· σε κάθε περίπτωση, πάντως, χρειάζεται συνεργασία μεταξύ όλων των οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της προστασίας ανηλίκων ή των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αποτελεσματικότερη ερευνητική δράση των ανακριτικών και διωκτικών αρχών, αλλά και αποτελεσματικότερη δικαιοσύνη·

23. επικροτεί την άποψη ότι τα θύματα θα πρέπει, με απόφαση της αρμόδιας αρχής, να προστατεύονται από τη δίωξη και την επιβολή κυρώσεων για παράνομες δραστηριότητες στις οποίες έχουν συμμετάσχει ως άμεση συνέπεια των αθέμιτων μέσων που χρησιμοποιούν οι διακινητές, όπως π.χ. παραβιάσεις της μεταναστευτικής νομοθεσίας, χρήση πλαστών εγγράφων ή αδικήματα που προβλέπονται στη νομοθεσία περί πορνείας. Ωστόσο, οι περιστάσεις πρέπει να αξιολογούνται με συνέπεια και ευαισθησία. Επιπλέον, σκοπός της προστασίας είναι να ενθαρρύνει τα θύματα να προσέλθουν ως μάρτυρες στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών·

24. ενώ η απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001, σχετικά με το καθεστώς των θυμάτων κατά την ποινική διαδικασία (2001/220/ΔΕΥ) θεσπίζει σειρά δικαιωμάτων των θυμάτων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προστασίας και αποζημίωσης, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων βρίσκονται εξίσου σε ευάλωτη θέση και επομένως είναι απαραίτητη η λήψη ειδικών μέτρων σε ό,τι τα αφορά. Τα θύματα αυτά, τα οποία υφίστανται τις συνέπειες των εγκληματικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με την εμπορία ανθρώπων, όπως η εμπορία οργάνων, θα πρέπει να προστατεύονται από τον εκφοβισμό και την επακόλουθη θυματοποίηση, δηλαδή την περαιτέρω θυματοποίηση ή τραυματισμό που συνεπάγεται ο τρόπος διεξαγωγής της ποινικής διαδικασίας. Εξάλλου, θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικά μέσα για τη διασφάλιση αποτελεσματικής προστασίας και αποζημίωσης·

25. θεωρεί ότι τα θύματα πρέπει να μπορούν να ασκήσουν αποτελεσματικά τα δικαιώματά τους. Συνεπώς, θα πρέπει να διατίθεται η κατάλληλη βοήθεια στα θύματα και, σε ορισμένες περιπτώσεις, να είναι γενικά υποχρεωτική· πριν, κατά και μετά την ποινική διαδικασία. Η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο θεσπίζει την υποχρέωση των κρατών μελών να παρέχουν σε όλα τα θύματα ικανοποιητική βοήθεια που θα τους επιτρέψει να συνέλθουν και θα τους παρέχει προστασία·

26. είναι πεπεισμένη ότι η εμπορία ανθρώπων συνεπάγεται τεράστια χρηματικά ποσά και τη συσσώρευση πλούτου από τους εγκληματίες που ενέχονται σε αυτές τις παράνομες δραστηριότητες και προτρέπει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν τα κατασχεθέντα περιουσιακά στοιχεία των εγκληματιών για τη χρηματοδότηση πρόσθετων υπηρεσιών θεραπείας και ένταξης αυτών των παιδιών·

27. ενώ η οδηγία 2004/81/EK προβλέπει την έκδοση τίτλου παραμονής για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων που είναι υπήκοοι

τρίτων χωρών και η οδηγία 2004/38/EK ρυθμίζει την άσκηση από τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους του δικαιώματος να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από την απέλαση, η απόφαση-πλαίσιο θεσπίζει ειδικά προστατευτικά μέτρα για κάθε θύμα εμπορίας ανθρώπων αλλά δεν ασχολείται με τους όρους παραμονής του στην επικράτεια των κρατών μελών, ούτε με οποιοδήποτε άλλο θέμα εμπίπτει στην κοινοτική αρμοδιότητα·

28. θεωρεί ότι, πέραν των μέτρων που προορίζονται για τους ενήλικες, κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να διασφαλίσει τη θέσπιση ειδικών προστατευτικών μέτρων για τα παιδιά που πέφτουν θύματα εμπορίας·

29. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να θεσπίσει και/ή να ενισχύσει τις πολιτικές πρόληψης της εμπορίας ανθρώπων καθώς επίσης να λάβει μέτρα για την αποθάρρυνση της ζήτησης, δεδομένου ότι είναι η ζήτηση που ευνοεί όλες τις μορφές εκμετάλλευσης. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί μέσω της έρευνας, της πληροφόρησης, της ευαισθητοποίησης και της εκπαίδευσης και μέσω πανευρωπαϊκών ενημερωτικών εκστρατειών που θα προωθούν την ολιστική προσέγγιση της εμπορίας και θα καταπολεμήσουν το φαινόμενο της αποκαλούμενης επακόλουθης θυματοποίησης. Κατά τις πρωτοβουλίες αυτές, κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να προσεγγίζει το θέμα λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου και τα δικαιώματα των παιδιών·

30. η [οδηγία 2009/.../EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ... σχετικά με την επιβολή ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις στους εργοδότες που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών] προβλέπει την επιβολή κυρώσεων στους εργοδότες που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι, μολονότι δεν έχουν κατηγορηθεί ή καταδικαστεί για εμπορία ανθρώπων, χρησιμοποιούν την εργασία ή τις υπηρεσίες προσώπου, γνωρίζοντας ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο είναι θύμα εμπορίας. Πέραν αυτού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων σε εκείνους που χρησιμοποιούν οποιαδήποτε υπηρεσία παρέχεται από θύμα εμπορίας, γνωρίζοντας ότι πρόκειται για θύμα εμπορίας·

31. υποστηρίζει την πρόταση να δημιουργηθούν εθνικά συστήματα παρακολούθησης, όπως οι εθνικοί εισηγητές ή ανάλογοι μηχανισμοί, με σκοπό τη συλλογή δεδομένων και τη διενέργεια εκτιμήσεων όσον αφορά τις τάσεις της εμπορίας ανθρώπων, την αποτίμηση των αποτελεσμάτων της πολιτικής για την καταπολέμηση της εμπορίας και την παροχή συμβουλών στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια για την ανάπτυξη δράσεων κατά της εμπορίας ανθρώπων·

32. επισημαίνει την ανάγκη αντιμετώπισης των αιτίων εμπορίας ανθρώπων από οργανωμένες ομάδες. Τα αίτια αυτά είναι κυρίως η απόγνωση και οι συχνά ανυπόφορες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στις χώρες καταγωγής. Πολλά θύματα πέφτουν στην κυριολεξία στα χέρια των οργανωμένων κυκλωμάτων προσδοκώντας να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσής τους. Στη συνέχεια, τα κυκλώματα αυτά εκμεταλλεύονται τα θύματά τους και τα εξωθούν στην παράνομη απασχόληση, την πορνεία, την παιδεία ή άλλες παράνομες δραστηριότητες ή ακόμη τα υποβάλουν σε αφαίρεση οργάνων·

33. τονίζει πως η ανίχνευση αυτών των εγκληματικών δραστηριοτήτων, η ανακάλυψη της πηγής και η παρακολούθησή τους μπορούν να διευκολυνθούν σημαντικά από τη συμβολή της δημοτικής και της κοινοτικής αστυνομίας, οι οποίες γνωρίζουν τις τοπικές συνθήκες με κάθε λεπτομέρεια. Προς τούτο πρέπει, ωστόσο, να έχουν πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων, να εκπαιδευθούν στην ανίχνευση αυτών των εγκληματικών δραστηριοτήτων και να τους δοθούν οι ανάλογες αρμοδιότητες·

34. στηρίζει ανεπιφύλακτα τα μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πρόληψη της παράνομης μετανάστευσης, δεδομένου ότι οι παράνομοι μετανάστες είναι πράγματι δυνητικά θύματα της εμπορίας ανθρώπων·

35. αναγνωρίζει ότι εφόσον ο στόχος της απόφασης-πλαίσου, και συγκεκριμένα η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί επαρκώς μόνο από τα κράτη μέλη και μπορεί, ως εκ τούτου, λόγω της κλίμακας και των συνεπειών της, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο ΕΕ, η Ένωση θα πρέπει να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως αυτή διατυπώνεται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας όπως δια-

τυπώνεται στο τελευταίο αυτό άρθρο, η απόφαση πλαίσιο δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου·

36. σημειώνει ότι η απόφαση-πλαίσιο σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ειδικότερα στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε την αρχή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την απαγόρευση της δουλείας, της αναγκαστικής εργασίας και της εμπορίας ανθρώπων, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, τα δικαιώματα του παιδιού, το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, καθώς και τις αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιώνων πράξεων και ποινών·

37. αναγνωρίζει ότι τα θύματα εμπορίας είναι πάντοτε τραυματισμένα και στιγματισμένα από τις εμπειρίες τους και ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές φέρουν πολλές φορές την ευθύνη για τις υπηρεσίες αποκατάστασης και επανεγκατάστασης. Η σημασία του ρόλου αυτού πρέπει να αναγνωρισθεί και πρέπει να διατεθούν οι κατάλληλοι πόροι για τη διευκόλυνση της διαδικασίας·

II. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ

Πρόταση για απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και για την προστασία των θυμάτων, άρθρο 10, παρ. 4

Πρόταση της Επιτροπής	Τροπολογία
<p>Τα κράτη μέλη χορηγούν στα θύματα την απαιτούμενη βοήθεια και στήριξη στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, που τους επιτρέπει να συνέλθουν και να ξεφύγουν από την επιρροή των δραστών των αδικημάτων, και τους παρέχουν επίσης ασφαλή στέγη και υλική βοήθεια, αναγκαία ιατρική περίθαλψη συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής βοήθειας, παροχή συμβουλών και πληροφοριών, βοήθεια που επιτρέπει να παρουσιαστούν και να συνεκτιμηθούν τα δικαιώματα και τα συμφέροντά τους κατά την ποινική διαδικασία, καθώς και υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας, όταν υπάρχει ανάγκη. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τις ειδικές ανάγκες των πλέον ευάλωτων προσώπων.</p>	<p><u>Τα κράτη μέλη χορηγούν στα θύματα την απαιτούμενη βοήθεια και στήριξη προκειμένου να διεκδικήσουν τα δικαιώματα και τα συμφέροντά τους στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας. Η βοήθεια τους παρέχεται κατά τρόπο που να τους επιτρέπει να συνέλθουν και να ξεφύγουν από την επιρροή των δραστών των αδικημάτων. Περιλαμβάνει δε διάφορα προστατευτικά μέτρα, οικονομική βοήθεια, την αναγκαία ιατρική ή άλλη περίθαλψη, παροχή συμβουλών και πληροφοριών καθώς και υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας, όταν υπάρχει ανάγκη. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τις ειδικές ανάγκες των πλέον ευάλωτων προσώπων.</u></p>

Βρυξέλλες, 3 Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Περιορισμός της χρήσης επικίνδυνων ουσιών σε ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (ΗΗΕ) και επεξεργασία των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)»

(2010/C 141/11)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- συνιστά να προβλεφθεί στην οδηγία ότι τα κράτη μέλη υποχρεώνουν (και όχι απλώς ενθαρρύνουν) τους παραγωγούς ΗΗΕ να σχεδιάζουν τα προϊόντα έτσι ώστε να είναι ευκολότερη η επισκευή, η αποσυναρμολόγηση, η επαναχρησιμοποίηση και η ανάκτησή τους. Τα τέλη που προβλέπονται από τα καθεστώτα συμμόρφωσης πρέπει να σχετίζονται με την ικανότητα επαναχρησιμοποίησης ή ανακύκλωσης ενός συγκεκριμένου προϊόντος·
- ζητεί το ποσοστό συλλογής να εφαρμόζεται σε κάθε κατηγορία προϊόντος χωριστά και συνιστά να υπολογίζεται η επίτευξη του στόχου με βάση τον μέσο κύκλο ζωής του ΗΗΕ· τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν εισάγονται ΑΗΗΕ μικρού μεγέθους στο ρεύμα των αδιαχώριστων αποβλήτων·
- ζητεί να εισαχθεί σαφής και κατανοητή υποχρέωση των παραγωγών όσον αφορά την ανάληψη του κόστους για τη συλλογή των ΑΗΗΕ και τις σχετικές εγκαταστάσεις. Η επέκταση της ευθύνης του παραγωγού στις δαπάνες που σχετίζονται με τη χωριστή συλλογή των αποβλήτων οικιακής προέλευσης πρέπει να καταστεί υποχρεωτική, προκειμένου να διασφαλιστεί υψηλότερος βαθμός εναρμόνισης της οικονομικής ευθύνης και να διαμορφωθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στην ΕΕ·
- συνιστά να προβλεφθεί, στην ιεράρχηση των τρόπων διαχείρισης των αποβλήτων, ειδικός στόχος για την επαναχρησιμοποίηση των ΑΗΗΕ, με ελάχιστο ποσοστό 5 %. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορούσε να αρθεί η σημερινή απροθυμία για την επαναχρησιμοποίηση των ανακτημένων συσκευών και να εξασφαλιστεί η επαναχρησιμοποίηση των συσκευών υψηλής ποιότητας·
- ζητεί να περιλαμβάνεται στην τιμή του προϊόντος το συνολικό κόστος της διάθεσης των ΑΗΗΕ που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες με τρόπο μη επιζήμιο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον· λυπάται που δεν διευρύνθηκε ο κατάλογος των ουσιών που προτείνεται να απαγορευθούν σύμφωνα με το παράρτημα IV της οδηγίας για τον περιορισμό της χρήσης επικίνδυνων ουσιών·
- ζητεί να δοθεί περισσότερη προσοχή στον ρόλο της οικολογικής εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης. Θα πρέπει να παρασχεθεί υποστήριξη στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές για την εκπόνηση και εφαρμογή των εν λόγω δράσεων, που έχουν τεράστια σημασία για τη διαμόρφωση της συμπεριφοράς των καταναλωτών.

Εισηγητής: ο κ. JERZY ZAJĄKAŁA (PL, UEN-AE) Δήμαρχος της Lubianka

Έγγραφο αναφοράς

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών σε ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (αναδιτύπωση)

COM(2008) 809 τελικό

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) (αναδιτύπωση)

COM(2008) 810 τελικό

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

A. Συνεκτίμηση της τοπικής και περιφερειακής διάστασης

Γενικές παρατηρήσεις

1. Επιβεβαιώνει τη σπουδαιότητα της κατάλληλης ρύθμισης του ζητήματος της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), δεδομένων των σημαντικών επιπτώσεών τους στο περιβάλλον και στην υγεία.

2. Υπογραμμίζει ότι, στα περισσότερα κράτη μέλη, υπεύθυνες για την εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ για τη διαχείριση των αποβλήτων είναι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές. Αυτές καταρτίζουν τα σχέδια, εγκρίνουν τις άδειες και διαχειρίζονται τα συστήματα συλλογής και επεξεργασίας των αποβλήτων. Θα πρέπει, συνεπώς, να έχουν βασικό ρόλο και στη διαδικασία ανάπτυξης νέων προσεγγίσεων και προτάσεων στον τομέα της διαχείρισης των αποβλήτων.

3. Επικροτεί την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να προβεί στην αναδιτύπωση των δύο οδηγιών και να λάβει υπόψη στις προτάσεις της το περιεχόμενο της προηγούμενης γνωμοδότησης της ΕΤΠ, του 2000, με την οποία η ΕΤΠ ζητούσε να μειωθούν οι περιττές δαπάνες και η γραφειοκρατία τόσο για τους παράγοντες της αγοράς όσο και για τις διοικητικές αρχές, να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και, προπαντός, να περιοριστεί ο αντίκτυπος αυτού του ραγδαία αυξανόμενου ρεύματος αποβλήτων στο περιβάλλον.

4. Συμφωνεί ότι η κοινοτική περιβαλλοντική πολιτική βασίζεται στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». Η ευθύνη του παραγωγού, άμεση συνέπεια της αρχής αυτής, αποτελεί θεμελιώδη αρχή της διαχείρισης των αποβλήτων και ακρογωνιαία λίθο της οδηγίας για τα ΑΗΗΕ.

5. Εφιστά την προσοχή στις καθυστερήσεις της μεταφοράς της οδηγίας για τα ΑΗΗΕ στις εθνικές νομοθεσίες, εξαιτίας των οποίων δεν εξασφαλίζεται η σαφής και έγκαιρη καθοδήγηση των τοπικών και περιφερειακών αρχών για την ορθή εφαρμογή των ρυθμίσεων.

6. Ζητεί να διασφαλίζεται στη νέα οδηγία για τα ΑΗΗΕ ότι τα προγράμματα για τη συμμόρφωση παρέχουν κατάλληλη και συνεχή

αποζημίωση στις αρμόδιες τοπικές ή περιφερειακές αρχές για κάθε απαιτούμενη διοικητική ή οικονομική επιβάρυνση για την εφαρμογή της οδηγίας.

B. Βελτίωση της νομοθεσίας

Κοινή εξέταση της οδηγίας για τα ΑΗΗΕ και της οδηγίας για τον περιορισμό των επικίνδυνων ουσιών

7. Είναι της γνώμης ότι οι δύο οδηγίες πρέπει να εξεταστούν όσο το δυνατόν περισσότερο εκ παραλλήλου και σε συσχέτισμό με την υπόλοιπη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, δεδομένου ότι μόνο μια τέτοια προσέγγιση θα επιτρέψει την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Εναρμόνιση της νομοθεσίας — δημιουργία συνεκτικών συστημάτων

8. Αναμένει ότι όλοι οι παράγοντες που συμμετέχουν στο ρεύμα των αποβλήτων (παραγωγοί, διανομείς, τοπικές και περιφερειακές αρχές) θα καταλήξουν σε κοινή θέση όσον αφορά την ευθύνη τους για τη συλλογή των ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης. Η σημερινή κατάσταση με τις ανομοιογενείς προσεγγίσεις των κρατών μελών δημιουργεί αδικαιολόγητη διαφοροποίηση του κόστους που επωμίζονται αυτοί οι παράγοντες, γεγονός που με τη σειρά του οδηγεί σε στρέβλωση του ανταγωνισμού. Εντούτοις, δέχεται ότι οι μέθοδοι αποκομιδής μπορούν να διαφέρουν από περιφέρεια σε περιφέρεια ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες και περιστάσεις.

9. Επιβεβαιώνει ότι η αναδιτύπωση των οδηγιών συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας. Η διασυνοριακή φύση των επιπτώσεων του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΗΗΕ) και των ΑΗΗΕ στην υγεία και στο περιβάλλον και η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων στην αγορά σημαίνουν ότι το καταλληλότερο επίπεδο για τη ρύθμισή τους είναι το κοινοτικό. Με τις μεμονωμένες πρωτοβουλίες των κρατών μελών ενδέχεται να υποβαθμιστεί η προστασία του περιβάλλοντος και να δημιουργηθούν προβλήματα στην εσωτερική αγορά, όπως π.χ. αύξηση του κόστους συμμόρφωσης για τους κατασκευαστές και τους καταναλωτές.

10. Επιβεβαιώνει ότι σκοπός της οδηγίας για τον περιορισμό των επικίνδυνων ουσιών είναι η αύξηση της συνοχής και των συνεργιών με άλλα κοινοτικά νομοθετήματα στον ίδιο τομέα για τα ίδια προϊόντα και ιδιαίτερα με τον κανονισμό REACH. Οι διευκρινίσεις του πεδίου εφαρμογής και των ορισμών, η θέσπιση εναρμονισμένων ρητρών για την επιβολή των κανόνων και η βελτίωση του μηχανισμού έγκρισης των εξαιρέσεων ενισχύουν την ασφάλεια δικαίου του κειμένου.

11. Επικροτεί την εναρμόνιση του πεδίου εφαρμογής των οδηγιών και των ορισμών, στα άρθρα 2 και 3 της οδηγίας για τα ΑΗΗΕ αντιστοίχως. Η σαφήνεια των ρυθμίσεων και η συνεκτικότητά τους με την κοινοτική νομοθεσία που υφίσταται ήδη σε αυτόν τον τομέα ενισχύει τη νομική σαφήνεια και συμβάλλει στη μείωση του διοικητικού κόστους.

12. Διακρίνει θετικά στοιχεία στην εναρμόνιση του συστήματος καταχώρισης των παραγωγών ΗΗΕ, εφιστά ωστόσο την προσοχή στο γεγονός ότι το σημερινό σύστημα καταχώρισης καθιερώθηκε σε ορισμένα κράτη μέλη μόλις την τελευταία τετραετία, με υψηλό κόστος. Πριν από την εφαρμογή νέου συστήματος, θα πρέπει να επαληθευτεί η αποτελεσματικότητά του. Σημειώνει, επιπλέον, ότι θα πρέπει να τηρούνται αδιαλείπτως οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών.

13. Εκφράζει την ικανοποίησή της για τον καθορισμό ελάχιστων απαιτήσεων όσον αφορά τη διενέργεια επιθεωρήσεων από τα κράτη μέλη και την παρακολούθηση των μεταφορών ΑΗΗΕ, προκειμένου να ενισχυθεί η επιβολή της οδηγίας. Παράλληλα, καλεί τα κράτη μέλη να φροντίσουν ώστε να διατεθούν στις αρμόδιες αρχές επαρκείς πόροι για την επιβολή της νομοθεσίας και συγκεκριμένα, να χορηγηθούν ενισχύσεις για την κατάρτιση του προσωπικού επιβολής του νόμου. Στον καθορισμό των ελάχιστων απαιτήσεων επιθεώρησης θα ήταν, επίσης, σκόπιμο να συμμετάσχει και το δίκτυο IMPEL⁽¹⁾.

14. Εφιστά την προσοχή στην ανυπαρξία σαφών διατάξεων σχετικά με την επιθεώρηση και την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των συλλογικών και των ατομικών συστημάτων με τις απαιτήσεις της οδηγίας ή σχετικά με τη συμμόρφωση των μεμονωμένων παραγωγών με τις οικονομικές υποχρεώσεις που υπέχουν δυνάμει της οδηγίας.

15. Εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι κατά την αναδιτύπωση δεν δόθηκε η κατάλληλη προσοχή στην προώθηση και την ανάπτυξη μιας πανευρωπαϊκής αγοράς για τα ανακυκλωμένα και τα ανακτημένα προϊόντα. Προς τούτο θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν μέσα ρύθμισης της ζήτησης (π.χ. οικολογικές δημόσιες συμβάσεις, ενθάρρυνση της αγοράς ανακυκλωμένων υλικών, για παράδειγμα μέσω της φορολόγησης πρωτογενών υλικών, όπου υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις με ανακυκλωμένα υλικά). Μια τέτοια ενέργεια θα συντελούσε αναμφισβήτητα στη μείωση του όγκου των ΑΗΗΕ και θα ενίσχυε την πίστη του κοινού ότι τα ΑΗΗΕ υποβάλλονται στη δέουσα επεξεργασία.

(¹) Δίκτυο της ΕΕ για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος.

Γ. Δράσεις για τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών και την ενθάρρυνση των οικολογικών συμπεριφορών

16. Ζητεί να δοθεί περισσότερη προσοχή στον ρόλο της οικολογικής εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης, που θα απευθύνονται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες και θα είναι προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες και καταναλωτικές συνήθειες. Η αποτελεσματικότητα των σχετικών δράσεων έχει τεράστια σημασία για τη διαμόρφωση της συμπεριφοράς των καταναλωτών. Θα πρέπει να παρασχεθεί υποστήριξη στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές για την εκπόνηση και εφαρμογή των εν λόγω δράσεων.

17. Ζητεί από την ΕΕ και τα κράτη μέλη να αναλάβουν και να υποστηρίξουν επιστημονικές έρευνες για την αποτελεσματική διαχείριση των ανακτηθέντων προϊόντων και κατασκευαστικών τους στοιχείων, καθώς και για τον εντοπισμό αποτελεσματικών μεθόδων ευαισθητοποίησης του κοινού για πιο οικολογικές συμπεριφορές.

18. Καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν δράσεις για τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών.

Δ. Αναδιτύπωση της οδηγίας για τα ΑΗΗΕ

19. Θεωρεί ουσιώδες να μην διαφοροποιούνται οι ρυθμίσεις ανάκτησης των ΑΗΗΕ ανάλογα με την αξία των υλικών.

20. Επισημαίνει ότι πρέπει να γίνει σαφής διάκριση μεταξύ της επαναχρησιμοποίησης αντικειμένων που δεν αποτελούν ακόμη απόβλητα (και δεν θα πρέπει να συνυπολογίζονται στους στόχους) και αντικειμένων που κατατάσσονται πλέον στα απόβλητα, όπως, για παράδειγμα, εκείνων που προέρχονται από τις εγκαταστάσεις συλλογής αποβλήτων των τοπικών αρχών. Εφιστά την προσοχή στη δυσκολία παρακολούθησης της κατάστασης των ΑΗΗΕ που αποτίθενται στα σημεία συλλογής αποβλήτων και επισημαίνει ότι, στην περίπτωση ορισμένων παλιών, μη αποδοτικών συσκευών, η ανακύκλωση ίσως να είναι πιο ενδεδειγμένη από την επαναχρησιμοποίηση.

21. Επικροτεί το γεγονός ότι αποσαφηνίστηκε το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και ότι στα παραρήματα της οδηγίας για τον περιορισμό των επικίνδυνων ουσιών διευκρινίστηκαν με ακρίβεια οι κατηγορίες και οι τύποι ΗΗΕ. Επισημαίνει, εντούτοις, ότι ενδέχεται να ανακύψουν προβλήματα όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των προϊόντων διπλής χρήσης. Ζητεί, συνεπώς, να χαρακτηρίζονται αυτά τα προϊόντα ως ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης. Η παράλειψη αυτού του χαρακτηρισμού ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να οδηγήσει σε αδικαιολόγητη μεταφορά του κόστους σε άλλους παράγοντες και στην έλλειψη της χρηματοδότησης για τα ΑΗΗΕ που προέρχονται από τα νοικοκυριά. Η ταξινόμηση αυτή θα παρέχει επίσης μεγαλύτερη σαφήνεια και ασφάλεια στους παραγωγούς.

22. Συνιστά να προβλεφθεί στην οδηγία ότι τα κράτη μέλη υποχρεώνουν (και όχι απλώς ενθαρρύνουν) τους παραγωγούς ΗΗΕ να σχεδιάζουν τα προϊόντα έτσι ώστε να είναι ευκολότερη η επισκευή, η αποσυναρμολόγηση, η επαναχρησιμοποίηση και η ανάκτησή τους, προκειμένου να μειωθεί ο όγκος των αποβλήτων που καταλήγουν στις εγκαταστάσεις υγειονομικής ταφής ή αποτέφρωσης. Επ' αυτού, αξίζει να εξεταστεί ως ενδεχόμενο η καδιέρωση ενός συστήματος κινήτρων, που θα ανταμείβει όσους παραγωγούς υπερβαίνουν το ειδικό ποσοστό ανάκτησης που έχει καθοριστεί για τη συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων.

23. Επισημαίνει το ακόλουθο πρόβλημα που τίθεται στην εφαρμογή του ποσοστού συλλογής σε συλλογικά συστήματα. Όταν το ποσοστό συλλογής εφαρμόζεται σε ένα (συλλογικό) σύστημα συνολικά (για όλους τους ΗΗΕ), όπως προτείνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μπορεί να υπάρξουν ανεπιθύμητα αποτελέσματα. Σε αυτή την περίπτωση, είναι πιθανό τα προγράμματα συμμόρφωσης να επικεντρωθούν πρώτα στον βαρύ εξοπλισμό (που αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος του βάρους του ρεύματος των αποβλήτων) αντί του ελαφρού εξοπλισμού. Πρέπει να αποφευχθεί η δημιουργία ενός μηχανισμού, μέσω του ποσοστού συλλογής, ο οποίος θα επικεντρώνεται μόνο στον βαρύ ΗΗΕ και όχι στον εξοπλισμό με σημαντικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Για να επιτευχθεί αυτό, το ελάχιστο που μπορεί να γίνει είναι να εφαρμοσθεί το ποσοστό συλλογής σε κάθε κατηγορία προϊόντος χωριστά.

24. Αναγνωρίζει ότι η αλλαγή της μεθόδου υπολογισμού του ποσοστού συλλογής ΑΗΗΕ, ως ποσοστού του μέσου βάρους του ΗΗΕ που διατέθηκε στην αγορά, αντί για τον σημερινό υπολογισμό με βάση τον αριθμό κιλών ανά κάτοικο, αποτελεί βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Εντούτοις, η διατήρηση για τον υπολογισμό του μέσου όρου δεν λαμβάνει υπόψη τον πραγματικό κύκλο ζωής ορισμένων ειδών ΗΗΕ, ο οποίος συχνά υπερβαίνει κατά πολύ τα 2 έτη. Επισημαίνει, επίσης, ότι ο μεγαλύτερος κύκλος ζωής του ΗΗΕ περιορίζει το πρόβλημα των αποβλήτων· γι' αυτό, οι συσκευές αυτές θα πρέπει να προτιμώνται στις αποφάσεις των καταναλωτών.

25. Συνιστά, ακόμη, να υπολογίζεται η επίτευξη του στόχου με βάση τον μέσο κύκλο ζωής του ΗΗΕ και όχι τις πωλήσεις νέων συσκευών κατά την προηγούμενη διετία. Η επιλογή της διετίας για τον υπολογισμό του μέσου όρου φαίνεται αυθαίρετη και θα μπορούσε να έχει ανεπιθύμητες επιπτώσεις στο περιβάλλον, δεδομένου ότι οι κύκλοι ζωής των διάφορων τύπων ΗΗΕ διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους.

26. Εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι ο στόχος εξακολουθεί να βασίζεται στο βάρος το οποίο δεν αντικατοπτρίζει τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο των προϊόντων και υπογραμμίζει τη δυσκολία παράτρησης των καταναλωτών να προσκομίζουν τον ΗΗΕ μικρού μεγέθους στα συστήματα χωριστής συλλογής για ανάκύκλωση. Παρατηρεί ότι αυτές οι συσκευές, στην πλειονότητά τους, πετιούνται στους δημοτικούς κάδους απορριμμάτων και καταλήγουν έτσι στους χώρους υγειονομικής ταφής. Ζητεί, συνεπώς, να

συνυπολογίζονται οι συσκευές μικρού μεγέθους στην υποχρέωση των κρατών μελών που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 της οδηγίας.

27. Τονίζει ότι η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» σημαίνει ότι το κόστος της διαχείρισης των ΑΗΗΕ πρέπει να το επωμίζονται οι καταναλωτές, μέσω των παραγωγών ΗΗΕ, και όχι οι φορολογούμενοι, κυρίως μέσω των τοπικών αρχών. Συνεπάγεται, λοιπόν, ότι οι παραγωγοί ΗΗΕ είναι υπεύθυνοι για το κόστος αποκομιδής, διαχείρισης και επεξεργασίας των ΑΗΗΕ, καθώς και για τις δαπάνες που σχετίζονται με την πληροφόρηση και τον προσαρμοσμένο σχεδιασμό του προϊόντος. Η αρχή της ευθύνης του παραγωγού παρέχει τη βάση για καλή και σαφή συνεργασία μεταξύ των παραγωγών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, για την επίτευξη των στόχων της οδηγίας.

28. Σημειώνει τις ανησυχίες που έχουν εκφράσει οι παραγωγοί ΗΗΕ (1), οι οποίοι διατείνονται ότι, παρόλο που ορθώς θεωρούνται υπεύθυνοι για την επίτευξη των στόχων συλλογής, έχουν εντούτοις περιορισμένη ικανότητα ελέγχου σε θέματα όπως τα διαθέσιμα σημεία συλλογής ή ο όγκος των αποβλήτων που παράγουν οι τελικοί χρήστες. Το άρθρο 7 παράγραφος 1 ορθώς ορίζει ότι, σε τελική ανάλυση, υπεύθυνοι για την επίτευξη των ποσοστών συλλογής είναι οι παραγωγοί. Η ΕΤΠ επισημαίνει, εντούτοις, ότι είναι αναγκαίο:

— να καθοριστούν καλύτερα ο ρόλος και οι υποχρεώσεις όλων των παραγόντων της αλυσίδας των αποβλήτων (όχι μόνο των παραγωγών, αλλά και των διανομέων και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών), προκειμένου να διαφυλαχθεί η αρχή της ευθύνης του παραγωγού και να διασφαλιστεί ότι η δήλωση των συλλεγόμενων ΑΗΗΕ γίνεται με διαφανή τρόπο και η επεξεργασία τους σύμφωνα με τα περιβαλλοντικά πρότυπα της οδηγίας·

— όλα τα ΑΗΗΕ που παραδίδονται σε καταχωρισμένους οργανισμούς πέραν των συστημάτων επιστροφής στους παραγωγούς πρέπει να καταγράφονται, έτσι ώστε οι παραγωγοί να διαθέτουν αποδεικτικά στοιχεία·

— να θεσπιστούν μηχανισμοί που θα επιτρέπουν στους παραγωγούς να αμφισβητούν και να ελέγχουν τις καταχρήσεις όσον αφορά τις δαπάνες και τα δεδομένα που προβλέπονται από τα άρθρα 12 και 13, σημειώνοντας ότι οι μηχανισμοί αυτοί δεν πρέπει να επιβαρύνουν αδικαιολόγητα τις τοπικές αρχές.

29. Ζητεί να μην είναι προαιρετική, αλλά υποχρεωτική η επέκταση της ευθύνης του παραγωγού στις δαπάνες που σχετίζονται με τη χωριστή αποκομιδή από τα οικιακά απόβλητα.

(1) CESE 2008, CECED 2009, DigitalEurope 2009, Orgalime 2009.

30. Επικροτεί την αύξηση κατά 5 % των ελάχιστων στόχων που προβλέπονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1, καθώς και το γεγονός ότι εφαρμόζονται πλέον και στα ιατροτεχνολογικά προϊόντα. Συνιστά να προβλεφθεί, στην ιεράρχηση των τρόπων διαχείρισης των αποβλήτων, ειδικός στόχος για την επαναχρησιμοποίηση των ΑΗΗΕ, με ελάχιστο ποσοστό 5 %. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορούσε να αρθεί η σημερινή απροθυμία για την επαναχρησιμοποίηση των ανακτημένων συσκευών και να εξασφαλιστεί η επαναχρησιμοποίηση των συσκευών υψηλής ποιότητας.

31. Τονίζει ότι οι παραγωγοί προϊόντων «B2C» δεν έχουν συμφέρον να ενθαρρύνουν την επαναχρησιμοποίηση του εξοπλισμού τους. Επομένως, δεν πραγματοποιείται επαναχρησιμοποίηση. Η ενσωμάτωση στόχων για την επαναχρησιμοποίηση στον στόχο της ανακύκλωσης δεν θα αλλάξει αυτή την κατάσταση. Οι παραγωγοί θα προσπαθούν να επιτύχουν τον στόχο μόνο μέσω της ανακύκλωσης και θα αμελούν τις δυνατότητες επαναχρησιμοποίησης. Ωστόσο, η εμπειρία των οργανισμών επαναχρησιμοποίησης είναι ότι από το σύνολο του ΗΗΕ που απορρίπτεται, 20-30 % παραμένει απολύτως λειτουργικό ύστερα από μικρές επισκευές. Η ΕΤΠ λαμβάνει σοβαρά υπόψη της την ιεράρχηση των αποβλήτων και ενθαρρύνει την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης ολόκληρων συσκευών. Επομένως, προτείνει έναν ξεχωριστό στόχο όσον αφορά την επαναχρησιμοποίηση ολόκληρων συσκευών.

32. Τονίζει ότι η ευελιξία την οποία προσφέρουν ορισμένες διατάξεις της υπό εξέταση οδηγίας, καθώς και ο ασαφής προσδιορισμός των υποχρεώσεων και των ευθυνών στο εθνικό δίκαιο, οδήγησε πολλές φορές σε δυσανάλογες διοικητικές και οικονομικές επιβαρύνσεις των τοπικών αρχών. Δαπάνες το βάρος των οποίων, σύμφωνα με την οδηγία, πρέπει να φέρουν οι παραγωγοί καταλήγουν να μετακυλίσονται στις τοπικές αρχές, αφού αυτές έχουν συνήθως τη νομική υποχρέωση για τη συλλογή των αποβλήτων και οφείλουν να επεμβαίνουν όταν τα συστήματα επιστροφής αποβλήτων των παραγωγών δεν λειτουργούν σωστά. Θεωρούμε ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές δεν θα πρέπει να επωμίζονται τις οικονομικές επιπτώσεις που προκαλούνται από κενά της νομοθεσίας για τα ΑΗΗΕ.

Ε. Αναδιτύπωση της οδηγίας για τον περιορισμό της χρήσης επικίνδυνων ουσιών

33. Εκφράζει την ανησυχία της για την εκτενή ρύπανση από τις επικίνδυνες ουσίες και τα υλικά που χρησιμοποιούνται στον ΗΗΕ. Εκτός του ότι πολλές επικίνδυνες ουσίες και υλικά εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται στην κατασκευή αυτών των προϊόντων, κατά την ανακύκλωση και την επεξεργασία τους μετά το τέλος του κύκλου ζωής τους παράγονται και άλλες επιβλαβείς ουσίες, όπως διοξίνες και φουράνια.

34. Επισημαίνει ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για να σταματήσει η σύνδεση ανάμεσα στην οικονομική ανάπτυξη και στην

αύξηση του όγκου των αποβλήτων, ιδίως εκείνων που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες. Υπογραμμίζει ότι το κοινωνικό σύνολο δεν θα πρέπει να επιβαρυνθεί με πρόσθετους φόρους για να καλυφθεί το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες. Η χρήση επικίνδυνων ουσιών στον ΗΗΕ είναι αποτέλεσμα απόφασης των παραγωγών (και των διανομέων που εισάγουν αυτά τα προϊόντα από τρίτες χώρες)· γι' αυτό, το συνολικό κόστος της διάθεσης με τρόπο μη επιζήμιο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον των ΑΗΗΕ που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες θα πρέπει να περιλαμβάνεται στην τιμή του προϊόντος.

35. Επιδιοκίμαζε τη μεταφορά του καταλόγου των απαγορευμένων ουσιών και των μέγιστων τιμών συγκέντρωσής τους σε παράρτημα της οδηγίας. Λυπάται, εντούτοις, που δεν διευρύνθηκε ο κατάλογος των ουσιών που προτείνεται να απαγορευθούν σύμφωνα με το παράρτημα IV. Αυτό ισχύει ιδίως για το εξαβρωμοκυκλοδεκάνιο (HBCDD), το φθαλικό δις(2-αιθυλεξύλιο) (DEHP), το φθαλικό βενζυλοβουτύλιο (BBP) και το φθαλικό διβουτύλιο (DBP) σε όλα τα είδη ΗΗΕ.

36. Ζητεί να αναλυθούν τα διάφορα επιχειρήματα τόσο υπέρ της πλήρους εφαρμογής του κανονισμού REACH μέσω της οδηγίας για τον περιορισμό της χρήσης επικίνδυνων ουσιών όσο και υπέρ της διατήρησης της οδηγίας ως συμπλήρωμα του REACH, ιδίως επειδή η οδηγία παρέχει ακριβέστερο χρονοδιάγραμμα για την επισήμανση των χημικών ουσιών που χαρακτηρίστηκαν πρόσφατα επικίνδυνες και πρέπει να αντικατασταθούν με ασφαλέστερα υποκατάστατα.

37. Χαίρεται για το γεγονός ότι η ανά τετραετία επανεξέταση των εξαιρέσεων αντικαθίσταται από μέγιστη διάρκεια ισχύος τεσσάρων ετών, με δυνατότητα αίτησης ανανέωσης. Ο στόχος είναι να ενθαρρυνθούν οι προσπάθειες υποκατάστασης και να μετατοπιστεί το βάρος της απόδειξης από τις δημόσιες αρχές στον παραγωγό ή στον διανομέα που υποβάλλει την αίτηση.

38. Καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει συντόμως λεπτομερείς κανόνες για την έγκριση των εξαιρέσεων, δεδομένης της ανάγκης να παρασχεθεί ασφάλεια δικαίου στους οικονομικούς παράγοντες, και να προσδιορίσει τον ακριβή τρόπο εφαρμογής των νέων κριτηρίων που διαμορφώθηκαν με βάση τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις και οφέλη, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) κατά την έγκριση και την επανεξέταση των εξαιρέσεων.

39. Αναγνωρίζει τη σαφήνεια και τη συνεκτικότητα των ρυθμίσεων που περιέχονται στα άρθρα 6 έως 8 και σημειώνει ότι η μείωση του αριθμού των προϊόντων που δεν πληρούν τις απαιτήσεις, μέσω της ενίσχυσης και της εναρμόνισης της εποπτείας της αγοράς, είναι ένας οικονομικά αποδοτικός τρόπος να αυξηθεί το περιβαλλοντικό όφελος της οδηγίας.

II. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Πρόταση οδηγίας για τα ΑΗΗΕ (αναδιτύπωση), αιτιολογική σκέψη 19

Κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Τροπολογία
<p>(1920) Οι οικιακοί χρήστες είδων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιστρέφουν τα ΑΗΗΕ τουλάχιστον δωρεάν. Κατά συνέπεια, οι παραγωγοί θα πρέπει να χρηματοδοτούν τη αποκομιδή από τις εγκαταστάσεις συλλογής, καθώς και την επεξεργασία, την ανάκτηση αξιοποίηση και τη διάθεση των ΑΗΗΕ. Τα κράτη μέλη πρέπει να ενθαρρύνουν τους παραγωγούς να αναλαμβάνουν πλήρως τη συλλογή των ΑΗΗΕ, ιδίως χρηματοδοτώντας τη συλλογή τους από ολόκληρη την αλυσίδα αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των νοικοκυριών, ώστε να αποτραπεί η διοχέτευση χωριστά συλλεγόμενων ΑΗΗΕ σε επεξεργασία κατώτερης βέλτιστης και σε παράνομες εξαγωγές, να εξασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού με την εναρμόνιση ανά την ΕΕ της εκ μέρους των παραγωγών χρηματοδότησης και να μετακυλιστεί η δαπάνη για τη συλλογή των συγκεκριμένων αποβλήτων από τους φορολογούμενους στους καταναλωτές ΗΗΕ σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». (...)</p>	<p>(1920) Οι οικιακοί χρήστες είδων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιστρέφουν τα ΑΗΗΕ τουλάχιστον δωρεάν. Κατά συνέπεια, οι παραγωγοί θα πρέπει να χρηματοδοτούν τη αποκομιδή από τις εγκαταστάσεις συλλογής, καθώς και την επεξεργασία, την ανάκτηση αξιοποίηση και τη διάθεση των ΑΗΗΕ. Τα κράτη μέλη πρέπει να ενθαρρύνουν εξασφαλίσουν ότι οι τους παραγωγοί θα να αναλαμβάνουν πλήρως τη συλλογή των ΑΗΗΕ, ιδίως χρηματοδοτώντας τη συλλογή τους από ολόκληρη την αλυσίδα αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των νοικοκυριών, ώστε να αποτραπεί η διοχέτευση χωριστά συλλεγόμενων ΑΗΗΕ σε επεξεργασία κατώτερης βέλτιστης και σε παράνομες εξαγωγές, να εξασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού με την εναρμόνιση ανά την ΕΕ της εκ μέρους των παραγωγών χρηματοδότησης και να μετακυλιστεί η δαπάνη για τη συλλογή των συγκεκριμένων αποβλήτων από τους φορολογούμενους στους καταναλωτές ΗΗΕ σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». (...)</p>

Αιτιολογία

Η οικονομική ευθύνη των παραγωγών πρέπει να υφίσταται από τη στιγμή κατά την οποία ο καταναλωτής πετάει το ηλεκτρονικό προϊόν, κάτι το οποίο συνήθως συμβαίνει στα νοικοκυριά. Η οδηγία πρέπει να αποφύγει να δώσει τη δυνατότητα διαφορετικών εφαρμογών όσον αφορά την ευθύνη του παραγωγού, για τους λόγους που εκτέθηκαν σε αυτή την αιτιολογική σκέψη καθώς και για τη βέλτιστη διαχείριση των ΑΗΗΕ.

Τροπολογία 2

Πρόταση οδηγίας για τα ΑΗΗΕ (αναδιτύπωση), άρθρο 4

Κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Τροπολογία
<p>Τηρώντας τις κατευθύνσεις της κοινοτικής νομοθεσίας για τα προϊόντα, τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τη λήψη μέτρων που προάγουν τον σχεδιασμό και την παραγωγή ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού με κύριο σκοπό να διευκολυνθούν που λαμβάνει υπόψη και διευκολύνει η επαναχρησιμοποίηση, η αποσυναρμολόγηση και η ανάκτηση αξιοποίηση και ιδίως την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των ΑΗΗΕ, των κατασκευαστικών τους στοιχείων και των υλικών τους. Τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι σύμφωνα με τη εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Εν προκειμένω, τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε οι παραγωγοί να μην εμποδίζουν, με ειδικά χαρακτηριστικά σχεδιασμού ή διεργασίες διαδικασίες κατασκευής, την επαναχρησιμοποίηση των ΑΗΗΕ, εκτός εάν αυτά τα ειδικά χαρακτηριστικά σχεδιασμού ή διεργασίες διαδικασίες κατασκευής παρουσιάζουν πλεονεκτήματα υπέρτερης σημασίας, παραδείγματος χάριν ως προς την προστασία του περιβάλλοντος ή/και τις απαιτήσεις ασφαλείας.</p>	<p>Τηρώντας τις κατευθύνσεις της κοινοτικής νομοθεσίας για τα προϊόντα, τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν επιβάλλουν τη λήψη (χρηματοδοτικών) μέτρων που προάγουν τον σχεδιασμό και την παραγωγή ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού με κύριο σκοπό να διευκολυνθούν που λαμβάνει υπόψη και διευκολύνει η επαναχρησιμοποίηση, η αποσυναρμολόγηση και η ανάκτηση αξιοποίηση και ιδίως την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των ΑΗΗΕ, των κατασκευαστικών τους στοιχείων και των υλικών τους. Τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι σύμφωνα με τη εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Εν προκειμένω, τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε οι παραγωγοί να μην εμποδίζουν, με ειδικά χαρακτηριστικά σχεδιασμού ή διεργασίες διαδικασίες κατασκευής, την επαναχρησιμοποίηση των ΑΗΗΕ, εκτός εάν αυτά τα ειδικά χαρακτηριστικά σχεδιασμού ή διεργασίες διαδικασίες κατασκευής παρουσιάζουν πλεονεκτήματα υπέρτερης σημασίας, παραδείγματος χάριν ως προς την προστασία του περιβάλλοντος ή/και τις απαιτήσεις ασφαλείας.</p>

Αιτιολογία

Η οδηγία θα πρέπει να ζητεί από τα κράτη μέλη να υποχρεώνουν (και όχι απλώς να ενθαρρύνουν) τους παραγωγούς ΗΗΕ να σχεδιάζουν πιο οικολογικά προϊόντα. Τα τέλη που προβλέπονται από τα καθεστώτα συμμόρφωσης πρέπει να σχετίζονται με την ικανότητα επαναχρησιμοποίησης ή ανακύκλωσης ενός συγκεκριμένου προϊόντος. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, χρειάζεται να ορίζεται σαφώς στην οδηγία για τα ΑΗΗΕ ο υπολογισμός του (χωριστού) κόστους των προγραμμάτων συμμόρφωσης.

Τροπολογία 3

Πρόταση οδηγίας για τα ΑΗΗΕ (αναδιτύπωση), Άρθρο 5 παράγραφος 1

Κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Τροπολογία
1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της διάθεσης των ΑΗΗΕ ως αδιαχώριστων αστικών αποβλήτων και για την επίτευξη υψηλού βαθμού επεξεύσεως χωριστής συλλογής των ΑΗΗΕ, κυρίως, και κατά προτεραιότητα, αποβλήτων εξοπλισμού ψύξης και κατάψυξης ο οποίος περιέχει ουσίες που καταστρέφουν το όζον και φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου.	1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της διάθεσης των ΑΗΗΕ ως αδιαχώριστων αστικών αποβλήτων και για την επίτευξη υψηλού βαθμού επεξεύσεως χωριστής συλλογής των ΑΗΗΕ, κυρίως, και κατά προτεραιότητα, αποβλήτων εξοπλισμού ψύξης και κατάψυξης ο οποίος περιέχει ουσίες που καταστρέφουν το όζον και φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου. <u>Τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι δεν εισάγονται ΑΗΗΕ μικρού μεγέθους στο ρεύμα των αδιαχώριστων αποβλήτων, γεγονός που θα προξενούσε πρόσθετο κόστος για την ανάκτησή τους.</u>

Αιτιολογία

Σημαντική ποσότητα ΑΗΗΕ μικρού μεγέθους εναποτίθεται στους δημοτικούς κάδους απορριμμάτων και εισάγεται έπειτα στο ρεύμα των αδιαχώριστων αποβλήτων. Η ανάκτηση αυτών των ΑΗΗΕ είναι δαπανηρή και επιβαρύνει αδικαιολόγητα τις τοπικές αρχές, καθώς δημιουργεί την ανάγκη πρόσθετων διακανονισμών με τους παραγωγούς. Η εξάλειψη αυτής της πρακτικής μειώνει το κόστος της ανάκτησης,

Τροπολογία 4

Πρόταση οδηγίας για τα ΑΗΗΕ (αναδιτύπωση), Άρθρο 7 παράγραφος 1

Κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	
Άρθρο 7	
Ποσοστό συλλογής	
1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 παράγραφος 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι παραγωγοί, ή τρίτοι που ενεργούν για λογαριασμό τους, επιτυγχάνουν ελάχιστο ποσοστό συλλογής 65 %. Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται με βάση το συνολικό βάρος των ΑΗΗΕ που συλλέχθηκαν στη διάρκεια δεδομένου έτους στο κράτος μέλος σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6, εκφραζόμενο ως επί τοις εκατό ποσοστό του μέσου βάρους του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που διατέθηκε στην αγορά κατά την προηγούμενη διετία στο εν λόγω κράτος μέλος. Το εν λόγω ποσοστό συλλογής επιτυγχάνεται σε ετήσια βάση, αρχής γενομένης από το 2016.	<p style="text-align: center;">Άρθρο 7</p> <p style="text-align: center;">Ποσοστό συλλογής</p> <p>1. 1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 παράγραφος 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι παραγωγοί, ή τρίτοι που ενεργούν για λογαριασμό τους, επιτυγχάνουν ελάχιστο ποσοστό συλλογής 65 %, <u>για κάθε κατηγορία ΗΗΕ που αναφέρεται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 20xx/xx/EK (περιορισμός της χρήσης επικίνδυνων ουσιών)</u>. Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται με βάση το συνολικό βάρος των ΑΗΗΕ που συλλέχθηκαν στη διάρκεια δεδομένου έτους στο κράτος μέλος σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6, εκφραζόμενο ως επί τοις εκατό ποσοστό του μέσου βάρους του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που διατέθηκε στην αγορά κατά την προηγούμενη διετία στο εν λόγω κράτος μέλος. Το εν λόγω ποσοστό συλλογής επιτυγχάνεται σε ετήσια βάση, αρχής γενομένης από το 2016.</p>
Σχέδιο γνωμοδότησης	Τροπολογία

Αιτιολογία

Η παρούσα τροπολογία μετατρέπει το σημείο 23 του σχεδίου γνωμοδότησης σε τροπολογία επί της νομοθετικής προτάσεως.

Τροπολογία 5

Πρόταση οδηγίας για τα ΑΗΗΕ (αναδιατύπωση), Άρθρο 11 παράγραφοι 1 και 2

Κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Τροπολογία
<p>1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι παραγωγοί ή οι τρίτοι οι οποίοι ενεργούν για λογαριασμό τους, δημιουργούν συστήματα, είτε επί ατομικής είτε επί συλλογικής βάσεως, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, για την αξιοποίηση των ΑΗΗΕ που συλλέγονται χωριστά, σύμφωνα με το άρθρο 5. Τα κράτη μέλη δίνουν προτεραιότητα στην επαναχρησιμοποίηση ολόκληρων συσκευών. Έως την ημερομηνία που προβλέπεται στην παράγραφο 4, οι συσκευές αυτές δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των στόχων της παραγράφου 2.</p> <p><u>12.</u> Όσον αφορά όλα τα ΑΗΗΕ που συλλέγονται χωριστά και αποστέλλονται για επεξεργασία σύμφωνα με τα άρθρα <u>68, 9 και 10</u> ή για προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011 <u>2006</u>, οι παραγωγοί επιτυγχάνουν τους ακόλουθους ελάχιστους στόχους:</p> <p>α) για τα ΑΗΗΕ των κατηγοριών 1 και 10 του παραρτήματος I Α της οδηγίας 20xx/xx/EK (περιορισμός της χρήσης επικινδύνων ουσιών),</p> <ul style="list-style-type: none"> — ανάκτηση σε ποσοστό 85 % ο βαθμός αξιοποίησης πρέπει να αυξηθεί στο 80 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή, και — προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση σε ποσοστό 80 % η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των κατασκευαστικών στοιχείων, των υλικών και των ουσιών πρέπει να αυξηθεί στο 75 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή <p>β) για τα ΑΗΗΕ των κατηγοριών 3 και 4 του παραρτήματος I Α της οδηγίας 20xx/xx/EK (περιορισμός της χρήσης επικινδύνων ουσιών),</p> <ul style="list-style-type: none"> — ανάκτηση σε ποσοστό 80 % ο βαθμός αξιοποίησης πρέπει να αυξηθεί στο 75 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή και — προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση σε ποσοστό 70 % η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των κατασκευαστικών στοιχείων, των υλικών και των ουσιών πρέπει να αυξηθεί στο 65 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή <p>γ) για τα ΑΗΗΕ των κατηγοριών 2, 5, 6, 7, 8 και 9 του παραρτήματος I Α της οδηγίας 20xx/xx/EK (περιορισμός της χρήσης επικινδύνων ουσιών),</p> <ul style="list-style-type: none"> — ανάκτηση σε ποσοστό 75 % ο βαθμός αξιοποίησης πρέπει να αυξηθεί στο 70 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή και — προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση σε ποσοστό 55 % η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των κατασκευαστικών στοιχείων, των υλικών και των ουσιών πρέπει να αυξηθεί στο 50 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή <p>δ) για τους λαμπτήρες εκκενώσεως αερίου, προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση σε ποσοστό 85 %. ο βαθμός επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των κατασκευαστικών στοιχείων, των υλικών και των ουσιών πρέπει να ανέρχεται στο 80 % τουλάχιστον του βάρους των λαμπτήρων</p>	<p>1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι παραγωγοί ή οι τρίτοι οι οποίοι ενεργούν για λογαριασμό τους, δημιουργούν συστήματα, είτε επί ατομικής είτε επί συλλογικής βάσεως, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, για την αξιοποίηση των ΑΗΗΕ που συλλέγονται χωριστά, σύμφωνα με το άρθρο 5. Τα κράτη μέλη δίνουν προτεραιότητα στην επαναχρησιμοποίηση ολόκληρων συσκευών. Έως την ημερομηνία που προβλέπεται στην παράγραφο 4, οι συσκευές αυτές δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των στόχων της παραγράφου 2.</p> <p><u>12.</u> Όσον αφορά όλα τα ΑΗΗΕ που συλλέγονται χωριστά και αποστέλλονται για επεξεργασία σύμφωνα με τα άρθρα <u>68, 9 και 10</u> ή για προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011 <u>2006</u>, οι παραγωγοί επιτυγχάνουν τους ακόλουθους ελάχιστους στόχους:</p> <p>α) για τα ΑΗΗΕ των κατηγοριών 1 και 10 του παραρτήματος I Α της οδηγίας 20xx/xx/EK (περιορισμός της χρήσης επικινδύνων ουσιών),</p> <ul style="list-style-type: none"> — ανάκτηση σε ποσοστό 85 % ο βαθμός αξιοποίησης πρέπει να αυξηθεί στο 80 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή, και — <u>προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και</u> ανακύκλωση κατά <u>80 % 75 % και</u> η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των κατασκευαστικών στοιχείων, των υλικών και των ουσιών πρέπει να αυξηθεί στο 75 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή — <u>προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση κατά 5 %</u> <p>β) για τα ΑΗΗΕ των κατηγοριών 3 και 4 του παραρτήματος I Α της οδηγίας 20xx/xx/EK (περιορισμός της χρήσης επικινδύνων ουσιών),</p> <ul style="list-style-type: none"> — ανάκτηση σε ποσοστό 80 % ο βαθμός αξιοποίησης πρέπει να αυξηθεί στο 75 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή, και — <u>προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και</u> ανακύκλωση κατά <u>70 % 65 % και</u> η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των κατασκευαστικών στοιχείων, των υλικών και των ουσιών πρέπει να αυξηθεί στο 65 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή — <u>προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση κατά 5 %</u> <p>γ) για τα ΑΗΗΕ των κατηγοριών 2, 5, 6, 7, 8 και 9 του παραρτήματος I Α της οδηγίας 20xx/xx/EK (περιορισμός της χρήσης επικινδύνων ουσιών),</p> <ul style="list-style-type: none"> — ανάκτηση σε ποσοστό 75 % ο βαθμός αξιοποίησης πρέπει να αυξηθεί στο 70 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή και — <u>προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και</u> ανακύκλωση κατά <u>55 % 50 % και</u> η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των κατασκευαστικών στοιχείων, των υλικών και των ουσιών πρέπει να αυξηθεί στο 50 % τουλάχιστον του μέσου βάρους ανά συσκευή — <u>προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση κατά 5 %</u> <p>δ) για τους λαμπτήρες εκκενώσεως αερίου, προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση σε ποσοστό 85 %. ο βαθμός επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των κατασκευαστικών στοιχείων, των υλικών και των ουσιών πρέπει να ανέρχεται στο 80 % τουλάχιστον του βάρους των λαμπτήρων</p>

Κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Τροπολογία
2. Οι στόχοι αυτοί υπολογίζονται σε κατά βάρος εκατοστιαία αναλογία των χωριστά συλλεγόμενων ΑΗΗΕ που αποστέλλονται σε εγκαταστάσεις ανάκτησης.	2. Οι στόχοι αυτοί υπολογίζονται σε κατά βάρος εκατοστιαία αναλογία των χωριστά συλλεγόμενων ΑΗΗΕ που αποστέλλονται σε εγκαταστάσεις ανάκτησης.

Αιτιολογία

Στις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν ορίζεται ιδιαίτερος στόχος για την επαναχρησιμοποίηση των ΑΗΗΕ. Συνεπώς, οι παραγωγοί δεν έχουν κίνητρα για να προβλέπουν την επαναχρησιμοποίηση των ΑΗΗΕ. Η συμπερίληψη του εν λόγω στόχου στον γενικότερο στόχο ανακύκλωσης των ΑΗΗΕ ενδέχεται να αποθαρρύνει τους παραγωγούς να προβλέπουν την επαναχρησιμοποίηση των ΑΗΗΕ. Δεν πρέπει να λησμονείται ότι ένα σημαντικό μερίδιο του εξοπλισμού αυτού μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί αμέσως ή ύστερα από μικρές επισκευές και, για το λόγο αυτό, προτείνεται η θέσπιση χωριστού στόχου για την επαναχρησιμοποίηση των ΑΗΗΕ.

Τροπολογία 6

Πρόταση οδηγίας για τα ΑΗΗΕ (αναδιατύπωση), Άρθρο 12

Κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Τροπολογία
<p>1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, το αργότερο έως τις 13 Αυγούστου 2005, οι παραγωγοί να εξασφαλίζουν τουλάχιστον τη χρηματοδότηση της συλλογής, της επεξεργασίας, της ανάκτησης αξιοποίησης και της περιβαλλοντικής αβλαβούς διάθεσης των ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης, που παραδίδονται στις εγκαταστάσεις συλλογής, οι οποίες δημιουργούνται δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2. Όπου ενδείκνυται, τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τους παραγωγούς να χρηματοδοτούν εξ ολοκλήρου τη δαπάνη που συνεπάγονται για τις εγκαταστάσεις συλλογής τα ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης.</p> <p>2. Για τα προϊόντα που διατέθηκαν/διατίθενται στην αγορά μετά το αργότερο στις 13 Αυγούστου 2005, κάθε παραγωγός είναι υπεύθυνος για τη χρηματοδότηση των εργασιών/ενεργειών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 όσον αφορά τα απόβλητα των δικών του προϊόντων. Ο παραγωγός μπορεί να επιλέξει την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής είτε ατομικά είτε με το να ενταχθεί σε συλλογικό σύστημα.</p> <p>Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, αφενός κάθε παραγωγός να παρέχει εγγύηση όταν διαθέτει ένα προϊόν στην αγορά, η οποία βεβαιώνει/καταδεικνύοντας τη χρηματοδότηση της διαχείρισης όλων των ΑΗΗΕ, και αφετέρου, ώστε οι παραγωγοί να επισημαίνουν ευκρινώς τα προϊόντα τους σύμφωνα με το άρθρο 151 παράγραφος 2. Η εγγύηση αυτή εξασφαλίζει τη χρηματοδότηση των εργασιών/ενεργειών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 όσον αφορά το εν λόγω προϊόν. Η εγγύηση μπορεί να λαμβάνει τη μορφή συμμετοχής του παραγωγού σε κατάλληλα συστήματα για τη χρηματοδότηση της διαχείρισης ΑΗΗΕ, ή ασφάλισης της ανακύκλωσης ή ενός δεσμευμένου τραπεζικού λογαριασμού.</p> <p>Το κόστος συλλογής, επεξεργασίας και περιβαλλοντικώς ενδεδειγμένης διάθεσης δεν επιδεικνύεται ξεχωριστά στους αγοραστές κατά την πώληση νέων προϊόντων.</p> <p>3. Η ευθύνη για τη χρηματοδότηση του κόστους της διαχείρισης των ΑΗΗΕ των προερχόμενων από προϊόντα που είχαν διατεθεί στην αγορά πριν από τις 13 Αυγούστου 2005 την ημερομηνία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 («ιστορικά απόβλητα») ανατίθεται σε ένα ή περισσότερα συστήματα, στα οποία συνεισφέρουν αναλογικά όλοι οι υφιστάμενοι στην αγορά όταν ανακύπτει/καιρό που ανέκυψε το σχετικό κόστος παραγωγού, π.χ. ανάλογα με το αντίστοιχο μερίδιό τους στην αγορά ανά τύπο εξοπλισμού.</p>	<p>1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, το αργότερο έως τις 13 Αυγούστου 2005, οι παραγωγοί να εξασφαλίζουν τουλάχιστον τη χρηματοδότηση της συλλογής, της επεξεργασίας, της ανάκτησης αξιοποίησης και της περιβαλλοντικώς αβλαβούς διάθεσης των ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης, που παραδίδονται στις εγκαταστάσεις συλλογής, οι οποίες δημιουργούνται δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2. Όπου ενδείκνυται, τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τους παραγωγούς μεριμνούν ώστε οι παραγωγοί να χρηματοδοτούν εξ ολοκλήρου το κόστος της συλλογής και τη δαπάνη που συνεπάγονται για τις εγκαταστάσεις συλλογής τα ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν πρόσθετους κανόνες όσον αφορά τους τρόπους υπολογισμού των δαπανών που σχετίζονται με τη συλλογή ή τις εγκαταστάσεις συλλογής.</p> <p>2. Για τα προϊόντα που διατέθηκαν/διατίθενται στην αγορά μετά το αργότερο στις 13 Αυγούστου 2005, κάθε παραγωγός είναι υπεύθυνος για τη χρηματοδότηση των εργασιών/ενεργειών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 όσον αφορά τα απόβλητα των δικών του προϊόντων. Ο παραγωγός μπορεί να επιλέξει την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής είτε ατομικά είτε με το να ενταχθεί σε συλλογικό σύστημα.</p> <p>Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, αφενός κάθε παραγωγός να παρέχει εγγύηση όταν διαθέτει ένα προϊόν στην αγορά, η οποία βεβαιώνει/καταδεικνύοντας τη χρηματοδότηση της διαχείρισης όλων των ΑΗΗΕ, και αφετέρου, ώστε οι παραγωγοί να επισημαίνουν ευκρινώς τα προϊόντα τους σύμφωνα με το άρθρο 151 παράγραφος 2. Η εγγύηση αυτή εξασφαλίζει τη χρηματοδότηση των εργασιών/ενεργειών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 όσον αφορά το εν λόγω προϊόν. Η εγγύηση μπορεί να λαμβάνει τη μορφή συμμετοχής του παραγωγού σε κατάλληλα συστήματα για τη χρηματοδότηση της διαχείρισης ΑΗΗΕ, ή ασφάλισης της ανακύκλωσης ή ενός δεσμευμένου τραπεζικού λογαριασμού.</p> <p>Το κόστος συλλογής, επεξεργασίας και περιβαλλοντικώς ενδεδειγμένης διάθεσης δεν επιδεικνύεται ξεχωριστά στους αγοραστές κατά την πώληση νέων προϊόντων.</p> <p>3. Η ευθύνη για τη χρηματοδότηση του κόστους της διαχείρισης των ΑΗΗΕ των προερχόμενων από προϊόντα που είχαν διατεθεί στην αγορά πριν από τις 13 Αυγούστου 2005 την ημερομηνία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 («ιστορικά απόβλητα») ανατίθεται σε ένα ή περισσότερα συστήματα, στα οποία συνεισφέρουν αναλογικά όλοι οι υφιστάμενοι στην αγορά όταν ανακύπτει/καιρό που ανέκυψε το σχετικό κόστος παραγωγού, π.χ. ανάλογα με το αντίστοιχο μερίδιό τους στην αγορά ανά τύπο εξοπλισμού.</p>

Κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Τροπολογία
<p>Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, για μια μεταβατική περίοδο οκτώ ετών (δέκα ετών για την κατηγορία 1 του παραρτήματος I Α) μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, θα παρέχεται στους παραγωγούς η δυνατότητα να ενημερώνουν τους αγοραστές κατά τη στιγμή της πώλησης νέων προϊόντων σχετικά με το κόστος συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης κατά τρόπο περιβαλλοντικώς ενδεδειγμένο. Το αναφερόμενο κόστος δεν υπερβαίνει το πραγματικό κόστος.</p> <p>4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε και οι παραγωγοί που προμηθεύουν ηλεκτρικό ή ηλεκτρονικό εξοπλισμό χρησιμοποιώντας επικοινωνία εξ' αποστάσεως, να συμμορφώνονται επίσης με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο για τον εξοπλισμό που προμηθεύουν στο κράτος μέλος όπου κατοικεί ο αγοραστής του εξοπλισμού.</p>	<p>Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, για μια μεταβατική περίοδο οκτώ ετών (δέκα ετών για την κατηγορία 1 του παραρτήματος I Α) μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, θα παρέχεται στους παραγωγούς η δυνατότητα να ενημερώνουν τους αγοραστές κατά τη στιγμή της πώλησης νέων προϊόντων σχετικά με το κόστος συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης κατά τρόπο περιβαλλοντικώς ενδεδειγμένο. Το αναφερόμενο κόστος δεν υπερβαίνει το πραγματικό κόστος.</p> <p><u>4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι παραγωγοί ή τρίτοι που ενεργούν για λογαριασμό τους υποβάλλουν σε ετήσια βάση εκθέσεις σχετικά με τη χρηματοδότηση και τις δαπάνες για τη συλλογή, επεξεργασία και διάθεση των αποβλήτων.</u></p> <p><u>Ενδέχεται να προβλεφθούν πρόσθετοι κανόνες όσον αφορά τη μορφή των εκθέσεων.</u></p> <p><u>Τα μέτρα αυτά, που αποσκοπούν στην τροποποίηση μη σημαντικών στοιχείων της οδηγίας, μέσω της συμπλήρωσής της, εγκρίνονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο που προβλέπεται από το άρθρο 18 παράγραφος 3.</u></p> <p>4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε και οι παραγωγοί που προμηθεύουν ηλεκτρικό ή ηλεκτρονικό εξοπλισμό χρησιμοποιώντας επικοινωνία εξ' αποστάσεως, να συμμορφώνονται επίσης με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο για τον εξοπλισμό που προμηθεύουν στο κράτος μέλος όπου κατοικεί ο αγοραστής του εξοπλισμού.</p>

Αιτιολογία

Η σημασία του ζητήματος είναι τέτοια που χρειάζεται να εισαχθεί σαφής και κατανοητή υποχρέωση των παραγωγών όσον αφορά την ανάληψη του κόστους για τη συλλογή των ΑΗΗΕ και για τις σχετικές εγκαταστάσεις, αρχής γενομένης από την αποκομιδή των ηλεκτρικών αποβλήτων στο τέλος της χρήσης των προϊόντων. Η επέκταση της ευθύνης του παραγωγού στις δαπάνες που σχετίζονται με την χωριστή συλλογή των αποβλήτων οικιακής προέλευσης πρέπει να καταστεί υποχρεωτική, προκειμένου να διασφαλιστεί υψηλότερος βαθμός εναρμόνισης της οικονομικής ευθύνης και να διαμορφωθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στην ΕΕ.

Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Luc VAN DEN BRANDE

Τιμή συνδρομής 2010 (χωρίς ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων ταχυδρομείου για κανονική αποστολή)

Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, μόνο έντυπη έκδοση	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	1 100 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, έντυπη έκδοση + ετήσιο CD-ROM	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	1 200 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρά L, μόνο έντυπη έκδοση	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	770 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, μηνιαίο συγκεντρωτικό CD-ROM	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	400 EUR ετησίως
Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας, σειρά S — Δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί, CD-ROM, δύο εκδόσεις την εβδομάδα	πολύγλωσσο: 23 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	300 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρά C — Διαγωνισμοί	γλώσσα(-ες) ανάλογα με το διαγωνισμό	50 EUR ετησίως

Η συνδρομή στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, που εκδίδεται στις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι δυνατή σε 22 γλωσσικές εκδόσεις. Περιλαμβάνει τις σειρές L (Νομοθεσία) και C (Ανακοινώσεις και Πληροφορίες).

Για κάθε γλωσσική έκδοση απαιτείται ξεχωριστή συνδρομή.

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 920/2005 του Συμβουλίου, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα L 156 της 18ης Ιουνίου 2005, τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν υποχρεούνται, προσωρινά, να συντάσσουν και να δημοσιεύουν στα ιρλανδικά όλες τις πράξεις. Γι' αυτό, η Επίσημη Εφημερίδα στα ιρλανδικά πωλείται ξεχωριστά.

Η συνδρομή για το Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας (σειρά S — Δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί) περιλαμβάνει 23 επίσημες γλωσσικές εκδόσεις σε ένα ενιαίο πολύγλωσσο CD-ROM.

Με απλή αίτηση, οι συνδρομητές της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν διάφορα παραρτήματα της Επίσημης Εφημερίδας. Ενημερώνονται για την έκδοση των παραρτημάτων με «Σημείωμα προς τον αναγνώστη» που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Τα CD-ROM θα αντικατασταθούν από DVD εντός του 2010.

Πωλήσεις και συνδρομές

Συνδρομές σε διάφορες τιμολογημένες περιοδικές εκδόσεις, όπως η *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, διατίθενται στους εμπορικούς μας αντιπροσώπους. Κατάλογο των εμπορικών μας αντιπροσώπων θα βρείτε στο Διαδίκτυο, στη διεύθυνση:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm

Το EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) παρέχει άμεση και δωρεάν πρόσβαση στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ιστοχώρος αυτός επιτρέπει την πρόσβαση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* καθώς και στις συνθήκες, στη νομοθεσία, στη νομολογία και στις προπαρασκευαστικές πράξεις.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση: <http://europa.eu>

